

ಎನ್.ಇ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೌರಭ-III

ಬಿ.ಕಾಂ.

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ ನಾಯಕ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ರಿಯಾಜ್ ಪಾಷ

ಪ್ರೊ.ರಮೇಶ್.ಎಂ

ಡಾ.ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ

VAANIJYA SOURABHA-III, Kannada
A Prescribed NEP Text Book for B.Com Degree Course (Third Semester);

Chief Editor:

Prof. Prashanth G. Nayak

Professor of Kannada & Director. Kannada Bharathi, Kuvempu University.
Shankaraghatta, B.R. Project. Shimoga Dist

Edited By:

Dr. Riyaz Pasha

Prof.Ramesh M

Dr. Subhash Rajmaane

Publishd by: Bengaluru City University, BENGALURU

Pp: 99+ vii

Bengaluru City University,
First print: 2022

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ. ನಾಯಕ

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಡಾ. ಕೆ.ವೈ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್.ಆಶಾದೇವಿ

ಸಂಯೋಜಕರು

ಡಾ. ಬೆಳಕೆರೆ ಲಿಂಗರಾಜಯ್ಯ

ಬೆಲೆ: 00/-

ಪ್ರಕಾಶಕರು,ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಕುಲಪತಿಗಳ ಆಶಯ ನುಡಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಯುವಜನತೆಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗೀಣವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಬೇಕಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದಗರಿಮೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು; ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆದೊರೆತಿರುವ ಮನ್ನಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು, ಅಪರೂಪದ ಶಾಸನಗಳು, ಜಾನಪದ ವಿವಿಧ ವಾಚ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಭಾಷೆಯಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನಭಾಷೆಯಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ನಾವು ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 'ಕನ್ನಡ ಭಾವೋಪಯೋಗಿ ಭಾಷೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು ಅದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೆಣೆಸುತ್ತಲೆ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯು ಕನ್ನಡಿಗರ ಆತ್ಮಸಂಗಾತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಿದೆ'.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ೨೦೨೦-೨೦೨೧ರ ವರ್ಷವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯ ವರ್ಷವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕಲಿಕಾಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಈವರೆಗೆ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜಡತ್ವವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಮುಂದಾಗಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ ನೀಡಿರುವ ಮಾದರಿ ಪಠ್ಯವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಪಠ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿ ಸಂವಾದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರೊ. ಲಿಂಗರಾಜಗಾಂಧಿ

ಕುಲಪತಿಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ಆಧುನಿಕತೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ಎಲ್ಲಾ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನ್ನುವಂತಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಸರಳವೂ ಸಹಜವೂ ಆದ ಅರಿವಿನಂತಿದೆ. ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗಳ ಅರ್ಥವೂ ಹೀಗೆ ಹೊಸತನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಯುವವರ ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವವರ ನಡುವಿನ ಅನುಸಂಧಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಹೌದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ಎಚ್ಚರವೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಹೀಗೆ ಸದಾ ತನ್ನನ್ನು ಸವಾಲಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ನಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೊಂದು ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ನಮ್ಮತನ ಎಂದುಕೊಂಡ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಬಂಧುಗಳು ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹ, ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಫಲಿತವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪಠ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೈಸೇರುವಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯಗಳ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಆತ್ಮೀಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಯಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅತ್ಮೀಯರಾದ ಡಾ.ಲಿಂಗರಾಜಯ್ಯ ನವರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲೇಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ನನಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀಡಿದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ.ಲಿಂಗರಾಜಗಾಂಧಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪ್ರತೀ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿದ್ದು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಪ್ರೊ.ರಮೇಶ್.ಬಿ ಮಾನ್ಯ ಕುಲ ಸಚಿವರು ಪರಿಕ್ಷಾಂಗ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಯುತ ಶ್ರೀಧರ್ ಸಿ.ಎಸ್ ಮಾನ್ಯ ಕುಲ ಸಚಿವರು ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ. ನಾಯಕ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬಿ.ಕಾಂ ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಪಠ್ಯ ಪರಿವಿಡಿ

ಘಟಕ - ೧: ಸಿನೆಮಾ/ ಮನೋರಂಜನೆ

ಆಶಯ:

೧. ಉತ್ತರ ಕುಮಾರ (ಕಾವ್ಯ) -ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ	೦೯
೨. ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲವೋ ಮಣ್ಣನ್ನು... (ಬೆಳ್ಳಿತೊರೆ) - ಚ.ಹ. ರಘುನಾಥ್	೧೪
೩. ನಾನು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದೆ - ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ	೨೫
೪. ರಾಶೋಮಾನ್ - ಕೆ.ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಓದು ಪಠ್ಯ)	೩೦

ಘಟಕ - ೨: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ಆಶಯ:

1. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (ಕಾವ್ಯ) - ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್	೩೮
2. ವೆನಿಸಿನ ವರ್ತಕ - ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್-ಅನು:ಭಗವಾನ್	೪೦
3. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೈದಾನವೂ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎಂಬ ಕ್ರೀಡೆಯೂ- ನಾ.ದಿವಾಕರ	೫೨
4. ಧೃತಿಗಡದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು - ಶೋಭಾರಾವ್ (ಓದು ಪಠ್ಯ)	೫೬

ಘಟಕ - ೩: ಲಿಂಗಸಮಾನತೆ

ಆಶಯ:

1. ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ? (ಕಾವ್ಯ) - ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ	೬೨
2. ತಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು - ವಿನಯಾ (ಕಥೆ)	೬೪
3. ಹೆಣ್ಣುತನದ ಹಸಿವು ಗೆದ್ದವಳು - ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ	೬೯
4. ಮಾತಿನಮಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ - ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ (ಓದು ಪಠ್ಯ)	೭೩

ಘಟಕ - ೪: ಸಂಕೀರ್ಣ

1. ಬರಿಗೊಡಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ- ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ	೭೭
2. ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ- ಬೋಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಜ	೮೧
3. ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿ- ಸಿಂಪಿ.ಲಿಂಗಣ್ಣ	೯೧
4. ಜಾಗತೀಕರಣ: ಗಾಂಧಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ - ಸಿ.ನಾಗಣ್ಣ (ಓದು ಪಠ್ಯ)	೯೪

ಘಟಕ - ೧: ಸಿನೆಮಾ/ ಮನೋರಂಜನೆ

ಆಶಯ:

೧. ಉತ್ತರಕುಮಾರ (ಕಾವ್ಯ) -ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ
೨. ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲವೋ ಮಣ್ಣನ್ನು... (ಬೆಳ್ಳಿತೊರೆ) - -ಚ.ಹ. ರಘುನಾಥ್
೩. ನಾನು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದೆ - ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ
೪. ರಾಶೋಮಾನ್ - ಕೆ.ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಓದು ಪಠ್ಯ)

ಆಶಯ:

ಮಾಯಾ ಲೋಕ, ಕಿನ್ನರ ಜಗತ್ತು, ಜೂಜಿನ ಜಗತ್ತು, ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದವರ ಅಖಾಡ ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾದ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸುಲಭವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಕಷ್ಟವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಆಶಾವಾದ ನಿರಾಶವಾದಗಳೆರಡನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಲೋಕ ಅಡಿಗರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ “ಇರುವುದೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು ಇರದುದರೆಡೆಗೆ ತುಡಿವುದೆ ಜೀವನ?” ಎಂದೇ ಮಹಾಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಂತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರು, ಬೆಳೆದವರು ಹಾಗೆಯೇ ಆಳಿದವರು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಮಂದಿ. ಆದರೂ ಇದು ಹೊಸಬರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಹುಡುಕಾಟವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಚಿತ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣೆಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹದು. ಮೂಲತಃ ಕಲೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಾದರೂ ವೃತ್ತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಬೀರುವಂತಿದೆ.

ಪರಂಪರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೂ ಇದು ಸುಲಭಕ್ಕೆ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದಾದುದಲ್ಲ, ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಇರುವವರೆವಿಗೂ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಸಾವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏರು-ಪೇರುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಗೆಲುವು-ಉಳಿವಿನತ್ತ ಚಲಿಸಲಾಗ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿಬೇಕು.

- ಡಾ.ಜಿ ಪ್ರಶಾಂತ ನಾಯಕ

ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಲೋಕ

೦೧. ಉತ್ತರಕುಮಾರ

—ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಸುಯೋಧನ
ನಾಳು ಮುತ್ತಿತ್ತು ತುರುಗಳನು ಮೇ
ಲಾಳು ಕವಿದುದು ಭಿಷ್ಮ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾಗಿ
ಕೋಲ ಸೂಟಿಯ ಸರಿವಳೆಗೆ ಗೋ
ಪಾಲ ಪಡೆ ಮುಗ್ಗಿದುದು ಗೋವರ
ಸಾಲ ಹೊಯ್ದರು ಕರ್ಣ ದುಶ್ಯಾಸನ ಜಯದ್ರಥರು

೧

ಬೆಗಡು ಮುಸುಕಿದ ಮುಖದ ಭೀತಿಯ
ಥಗೆಯ ಹೊಯ್ಲಿನ ಹೃದಯ ತುದಿ ನಾ
ಲಗೆಯ ತೊದಳಿನ ನುಡಿಯ ಬೆರಗಿನ ಬರತ ತಾಳೆಗೆಯ
ಅಗಿವ ಹುಯ್ಯಲುಗಾರ ಬಹಳೋ
ಲಗಕೆ ಬಂದನು ನೃಪ ವಿರಾಟನ
ಮಗನ ಕಾಲಿಂಗರಗಿದನು ದೂರಿದನು ಕಳಕಳವ

೨

ಏಳು ಮನ್ನೆಯ ಗಂಡನಾಗು ನೃ
ಪಾಲ ಕೌರವರಾಯ ತುರುಗಳ
ಕೋಳ ಹಿಡಿದನು ಸೇನೆ ಬಂದುದು ಧರಣಿಯಗಲದಲಿ
ದಾಳಿ ಬರುತಿದೆ ಕರೆಸಿಕೋ ನಿ
ನ್ನಾಳು ಕುದುರೆಯ ರಾಣಿವಾಸದ
ಗೂಳೆಯವ ತೆಗೆಸೆಂದು ನುಡಿದನು ಬಿನ್ನಹದ ಬಿರುಬ

೩

ಎಂದಡುಬ್ಬರಿಸಿದನು ತಾ ಕಲಿ
ಯೆಂದು ಬಗೆದನು ಮೀಸೆಯನು ಬೆರ
ಳಿಂದ ತಿರುಹುತ ಮುಗುಳುನಗೆ ಹರುಷದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆದ
ಸಂದಣಿಸಿ ರೋಮಾಂಚ ಕೆಲಬಲ
ದಿಂದುಮುಖಿಯರ ನೋಡಿದನು ನಲ
ವಿಂದ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಪೌರುಷತನದ ಪರಿಣತೆಯ

೪

ಜವನ ಮೀಸೆಯ ಮುರಿದನೋ ಬೈ
ರವನ ದಾಡೆಯನುಗಿದನೋ ಮೈ

ತೃವಿನ ಮೇಲುದ ಸೆಳೆದನೋ ಕೇಸರಿಯ ಕೆಣಕಿದನೋ
ಬವರವನು ತೊಡಗಿದನಲಾ ಕೌ
ರವನಕಟ ಮರುಳಾದನೆಂದಾ
ಯುವತಿಯರ ಮೊಗ ನೋಡುತುತ್ತರ ಬಿರುದ ಕೆದರಿದನು

೫

ಆರೊಡನೆ ಕಾದುವೆನು ಕೆಲಬರು
ಹಾರುವರು ಕೆಲರಂತಕನ ನೆರೆ
ಯೂರವರು ಕೆಲರಧಮಕುಲದಲಿ ಸಂದುಬಂದವರು
ವೀರರೆಂಬವರಿವರು ಮೇಲಿ
ನ್ನಾರ ಹೆಸರುಂಟವರೊಳೆಂದು ಕು
ಮಾರ ನೆಣಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ನುಡಿದನು ಹೆಂಗಳಿದಿರನಲಿ

೬

ನುಡಿದು ಫಲವೇನಿನ್ನು ಸಾರಥಿ
ಮಡಿದ ನಿನ್ನಿನ ಬವರದಲಿ ತಾ
ನುಡುಹನಾದೆನು ಶಿವಶಿವಾಯಿದೆನ್ನ ಕೈಮನಕೆ
ಗಡಣಿಸುವ ಸಾರಥಿಯನೊಬ್ಬನ
ಪಡೆದನಾದೊಡೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಡೆಗೆ ಹಬ್ಬವ ಮಾಡುವೆನು ತೋರುವೆನು ಕೈಗುಣವ

೭

ಕೇಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀತನ
ಬಾಲಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲವನು ಪಾಂ
ಚಾಲೆಗೆಕ್ಕಟಿ ನುಡಿದ ನಾವಿನ್ನಿಹುದು ಮತವಲ್ಲ
ಕಾಲ ಸವೆದುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ
ಮೇಲೆ ನಿಲುಕಲುಬೇಕು ಕೌರವ
ರಾಳು ನವಗೋಸುಗವೆ ಬಂದುದು ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ

೮

ನರನ ಸಾರಥಿಯೆಂದು ನೀನು
ತ್ತರೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ತನ್ನನೀಗಳೆ
ಕರೆಸೆನಲು ಕೈಕೊಂಡು ದುರುಪದಿ ಬಂದಳೊಲವಿನಲಿ
ತರುಣಿ ಕೇಳರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿ
ವರ ಬೃಹನ್ನಳೆ ಖಾಂಡವಾಗ್ನಿಯ
ಹೊರೆದನಿವ ತಾನೆಂದು ಸತಿಯುತ್ತರೆಗೆ ಹೇಳಿದಳು

೯

(ತಂಗಿಯ ಸೂಚನೆಯಂತೆ, ಬೃಹನ್ನಳೆಯ ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರನು ಯುದ್ಧರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿತನಯ ಕೇಳ್ ನೃಪ
ತಿಲಕನತಿವೇಗದಲಿ ರಥವನು
ಕೊಳುಗುಳಕೆ ತರೆ ಕಂಡನುತ್ತರ ಮುಂದೆ ದೂರದಲಿ
ತಳಿತ ಕುಂತದ ಬಾಯಿಧಾರೆ
ಹೊಳವುಗಳ ಹೊದರೆದ್ದ ಸಿಂಧದ
ಸೆಳೆಯ ಸೀಗುರಿಗಳು ಸುರಂಭದ ಸಕಲ ಮೋಹರವ

೧೦

ಕಾಲಕೂಟದ ತೊರೆಯೊ ಮಾರಿಯು
ಗೂಳಿಯವೊ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಗಂಟಲ
ತಾಳಿಗೆಯೊ ಭೈರವನ ಧಟ್ಟೋ ಜವನ ಜಂಗುಳಿಯೊ
ಕಾಲರುದ್ರನ ನೊಸಲ ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆಯೋ ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಜಾಲವೋ ಶಿವಯೆನುತ ಹೆದರಿದನಂದು ಸುಕುಮಾರ

೧೧

ಹಸಿದ ಮಾರಿಯ ಮಂದೆಯಲಿ ಕುರಿ
ನುಸುಳಿದಂತಾದೆನು ಬೃಹನ್ನಳೆ
ಯೆಸಗದಿರು ತೇಜಿಗಳ ತಡೆ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಸುಡು
ಮಿಸುಕಬಾರದು ಪ್ರಳಯಕಾಲನ
ಮುಸುಕನುಗಿವವನಾರು ಕೌರವ
ನಸಮಬಲನೈ ರಥವ ಮರಳಿಚು ಜಾಳಿಸುವೆನೆಂದ

೧೨

ಎಲೆ ಕುಮಾರಕ ಮೊದಲ ಚುಂಬನ
ದೊಳಗೆ ಹಲು ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಾಳಗ
ದೊಳಗೆ ಬೆರೆಯದ ಮುನ್ನ ಹಿಡಿದೈ ಸಮರಭೀತಿಯನು
ಅಳುಕಲಾಗದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ
ಕುಲಕೆ ಕುಂದನು ತಾರದಿರು ಮನ
ಗೆಲವಿನಲಿ ಕಾದೆನುತ ರಥವನು ಬೇಗ ಹರಿಸಿದನು

೧೩

ಸಾರಿ ಬರಬರಲವನ ತನು ಮಿಗೆ
ಭಾರಿಸಿತು ಮೈ ಮುರಿದು ರೋಮ ವಿ
ಕಾರ ಘನ ಕಾಹೇರಿತವಯವ ನಡುಗಿ ಡೆಂಡಣಿಸಿ

ಭೂರಿ ಭಯ ತಾಪದಲಿ ತಾಳಿಗೆ
ನೀರುದೆಗೆದುದು ತುಟಿಯೋಣಗಿ ಸುಕು
ಮಾರ ಕಣ್ಣಿವೆ ಸೀಯೆ ಕರದಲಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುಖವ

೧೪

ಏಕೆ ಸಾರಥಿ ರಥದ ಮುಂದಕೆ
ನೂಕಿ ಗಂಟಲ ಕೊಯ್ದು ಸುಡುಸುಡು
ಕಾಕಲಾ ಕಣ್ಣೋಡೆದವೇ ಕಾಣಾ ಮಹಾಬಲವ
ನಾಕನಿಳಯರಿಗರಿದು ನಿನಗೆ ವಿ
ವೇಕವೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ ತೆಗೆತೆಗೆ
ಸಾಕು ವಾಘೆಯ ಮರಳಿ ಹಿಡಿ ತೇಜಿಗಳ ತಿರುಹಂದ

೧೫

ಎಂದೊಡರ್ಜುನ ನಗುತ ರಥವನು
ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೆಂಟಡಿಯ ನೂಕಲು
ಕೊಂದನೀ ಸಾರಥಿಯನುತ ಸಂವರಿಸಿ ಮುಂಜೆರಗ
ಬಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ರಥದ ಹಿಂದಕೆ

ನಿಂದು ಧುಮ್ಕಿಕ್ಕಿದನು ಬದುಕಿದೆ
ನೆಂದು ನಿಟ್ಟೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾ ಹಾಯ್ದನು ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿ

೧೬

ನೋಡಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀ ಕೇ
ಡಾಡಿ ಕೆದರಿದ ಕೇಶದಲಿ ಕೆ
ಟ್ಟೋಡುತಿರಲೆಲೆ ಪಾಪಿ ಹಾಯ್ದನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆನುತ
ಕೂಡೆ ಸೂಟಿಯೊಳಟ್ಟಲಿಳೆಯ
ಲ್ಲಾಡಲಹಿಪತಿ ಹೆದರಲಿತ್ತಲು
ನೋಡಿ ಕೌರವ ಸೇನೆ ಕೆಡೆದುದು ನಗೆಯ ಕಡಲೊಳಗೆ

೧೭

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನುತ್ತರನ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ಬಂದನು ಹೋದೆಯಾದರೆ
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವ ನಿನ್ನ ತಲೆಯನು ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲೆನುತ
ಮೃತ್ಯುವೋ ಸಾರಥಿಯೊ ಪಾಪಿಯ
ನೆತ್ತಣೆಂದವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನೆ
ನುತ್ತ ಮರಳಿದು ನೋಡಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಸೈವರಿದ

೧೮

(ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ)

ಹಲುಗಿರಿದು ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೆರಳಿ
ಟ್ಟಳುಕಿ ತಲೆವಾಗಿದನು ಸಾರಥಿ
ಕಳುಹಿ ಕಳೆಯೈ ನಿನ್ನ ಬಸುರಲಿ ಮರಳಿ ಬಂದವನು
ಕೊಳುಗುಳದೊಳೀಯೊಡ್ಡ ಮುರಿವ
ಗ್ಗಲೆಯರುಂಟೇ ಲೋಗರಿಂದವೆ
ಕೊಲಿಸದಿರು ನೀ ಕುತ್ತಿ ಕೆಡಹು ಕಠಾರಿಯಿದೆಯೆಂದ

೧೯

ಎಲವೊ ಸಾರಥಿಯಾಗು ನಡೆ ನೀ
ಗಳಹಿದೊಡೆ ಕಟವಾಯ ಕೊಯ್ವೆನು
ಕೊಲುವೆನೀ ಪ್ರತಿಭಟನಿಕಾಯವ ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ
ಬಳಿಕ ನೀ ನಗು ನಡೆಯೆನುತ ರಿಪು
ಬಲಭಯಂಕರನುತ್ತರನ ಹೆಡ
ತಲೆಯ ಹದರಿನೊಳೊಂಕಿ ತಂದನು ರಥವನೇರಿಸಿದ

೨೦

ಕವಿ: ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ

ಆಕರ:ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಅಥವಾ ಗದುಗಿನ ಭಾರತ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' (ಕ್ರಿ.ಶ. ಸುಮಾರು 1430) ಕನ್ನಡದ ದೀರ್ಘವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಥನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಗೆ 'ವಿರಾಟಪರ್ವ' ದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಾಂಡವರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ವೇಷಮರೆಸಿಕೊಂಡು ವಿರಾಟನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ, ಕೌರವರಿಗೆ ಇದರ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕಿ, ಪಾಂಡವರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿರಾಟನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬೃಹನ್ನಳೆಯ ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಕೌರವ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಉತ್ತರನು ಹೆದರಿ ನಗೆಪಾಟಲಾಗುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಕಾವ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶ.

೨. ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲವೋ ಮಣ್ಣನ್ನು...

- ಚ.ಹ.ರಘುನಾಥ್

ಕಲ್ಲು ಕರಗುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣು ಕರಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸುಗಳು ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭ.

ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹರಿದ್ವೇಷಿ ದೈತ್ಯ ಭೂದೇವಿಯ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ರಕ್ಕಸನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದೆನೋ ಸತ್ತೆನೋ ಎಂದು ಓಡುವ ಅಬಲೆ, ನಾರಾಯಣನ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ನಾರಾಯಣ ವರಾಹ ಅವತಾರಿಯಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭೂದೇವಿಯ ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರ, ಇವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭ ಪುರಾಣ ಕಥನಕ್ಕಿಂತ ತೀರಾ ಭಿನ್ನವೇನಲ್ಲ. ಭೂದೇವಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಭಯಗ್ರಸ್ತಳೇ. ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನಿದ್ದರೆ, ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷರು! ನೆಲ ಬಗೆಯುವವರ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ನೆಲ ಕಬಳಿಸುವವರ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆಗಿಲ ಗೆರೆಗಳನ್ನು, ಆ ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜದ ಚಿಗುರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಹಂಬಲಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮದು. ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಕಣವನ್ನು ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಇಂದಿನದು. ಈ ವೈರುಧ್ಯವನ್ನು 'ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ತೋಟದಿಂದ 'ಪೃಥ್ವಿ'ಯವರೆಗಿನ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹೃದಯರನ್ನೂ ತಲುಪಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾವಕೋಶದಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳು, ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗ ನೆಚ್ಚಿದ ಮಣ್ಣು, ಕನ್ನಡದ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು, ನಾಡುನುಡಿಯ ಅಗ್ಗಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಮಣ್ಣು, ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಮಿಕೆಯಾಗುವ ಮಣ್ಣು, ಸಾವಿಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಗುವ ಮಣ್ಣು, ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕೇ ಮಣ್ಣು ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಜೀವಜಾಲವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಣ್ಣು ಭೂದೇವಿ, ಭೂಮ್ತಾಯಿ, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಮಣ್ಣಿಗೆ 'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ' ಎನ್ನುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮುಖವೂ ಇದೆ, 'ಮಣ್ಣು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ 'ಮಣ್ಣು ಸೇರುವುದು' ಬದುಕಿನ ಪಯಣ ಮುಗಿದುದರ ಸಂಕೇತ, ಆದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಮಣ್ಣನ್ನು, ಬದುಕಿನ ಅಂತಿಮಯಾತ್ರೆಯ ರೂಪಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರುವುದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ 'ಬಿತ್ತನೆ'ಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ! ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಅಂತಿಮಸಂಸ್ಕಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಉದ್ಗಾರ, ಮಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಲು ನಮಗೆ ಹೊಸ ಕಣ್ಣು ನೀಡುವಂತಿದೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಮೊದಲ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರಂತೆ, ವೈದಿಕರಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವೀರಶೈವರಾದ ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಅರ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ್ದು ಒಂದು ಭಾವುಕ ಸನ್ನಿವೇಶವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ಅದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ. ಗೆಲೆಯನಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದು - 'ನಾವು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನನ್ನು ಹುಗಿದಿಲ್ಲ, ಬಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ'. (ಈ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ 'ಶ್ರೀ ಮಧುರ ಚೆನ್ನರ ಸ್ಮೃತಿಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.) ಹೀಗೆ, ಪದರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಷ್ಟು ಮಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಬೆರಗಿಗೆ ಕೊನೆಮೊದಲಿಲ್ಲ. ಸೂತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಣ್ಣು ಮಾತೃರೂಪಿ

ಹಾಗೂ ದೈವಸ್ವರೂಪಿ, ಅಮ್ಮ ಮತ್ತು ದೇವರು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ರೈತ ನೆಚ್ಚಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಕಥನಗಳು.

ಟಿ.ವಿ. ಸಿಂಗ್ ಠಾಕೂರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ತೋಟ' ಮತ್ತು ಪಿ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ' ಸಿನಿಮಾಗಳು ಮಣ್ಣಿಗೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇರುವ ನಂಟನ್ನು ಹಾಗೂ ಆ ನಂಟಿನಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಯಶಸ್ವಿ ಚಿತ್ರಕಾವ್ಯಗಳು, 'ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ತೋಟ' ತರಾಸು ಅವರ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದು. ಈ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ತರಾಸು ಅವರೇ ಚಿತ್ರಕಥೆ-ಸಂಭಾಷಣೆ ರಚಿಸಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. 'ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ' ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಸಿನಿಮಾ. ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ ಹಾಗೂ 'ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ'ದ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರು. 'ಒಂದು ತೆಂಗಿನಮರವೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಳು ಕೊಂಪೆ' ಎಂದು ತಮ್ಮೂರನ್ನು ಜರಿದ ಅಮಲ್ದಾರನ ಮಾತನ್ನು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ, ಬೆಂಗಾಡನ್ನು ನಂದನವಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ಬೆಟ್ಟ ಕಡಿದು ತೋಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ತೋಟ' ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಲಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕುಟುಂಬವೂ ಊರೂ ದುರಂತದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ರೂಪಿಸಿದ ಸ್ವರ್ಗದ ತುಣುಕಿನಂಥ ಕಾನುಮೂಲೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ರೆಸಾರ್ಟ್ ಆಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಈ ಪ್ರಸಂಗ, ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅವರು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಬದಲಾವಣೆ).

ಚಂದವಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಕಾನುಮೂಲೆಗಳು ನಮ್ಮ ಹಿರೀಕರು ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಈ ಪ್ರೀತಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೈವವೆಂದು ಬಗೆಯುವ ಮಾದರಿಯದು. ಈ ಆರಾಧನೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸುವ, ವಾಣಿಜ್ಯದ ಸರಕನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಚಂದವಳ್ಳಿ ಪರಭಾರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕಾನುಮೂಲೆ ರೆಸಾರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ದುರಂತ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ದುರಂತ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ದುರಂತ ಆಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಕಾನುಮೂಲೆಯ ರೂಪಾಂತರ ಕೂಡ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ನೆಚ್ಚಿದ ಆಶಯಗಳು ಮಣ್ಣುಪಾಲಾದ ರೂಪಕವಾಗಿದೆ. ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ದೈವದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಉಪಚಾರ ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯವಹಾರದ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ, ಹೆಮ್ಮೆಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಂಕೇತ, 'ಚೋಮನದುಡಿ' ಚಿತ್ರದ ಚೋಮನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಒಂದು ಗೇಣಿ ನೆಲ ದೊರೆತರೆ 'ಬದುಕಿದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ' ಎನ್ನುವ ಭಾವ. ಆದರೆ, 'ಹೊಲೆಯರು ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದರೆ ಪ್ರಳಯವೇ ಬಂದೀತು' ಎನ್ನುವುದು ಊರವರ ಆತಂಕ. ಚೋಮನದು ಸಲ್ಲದ ಆಸೆ, ಭ್ರಮೆ ಎಂದು ಆತನ ಮಗಳೇ ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದೆಡೆ ದಲಿತ ಲೋಕದ ಎಂದೂ ತೀರದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಚೋಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜೀವಗೊಳ್ಳುವ 'ದುಡಿ'ಯ ಸಂಗೀತದ ಮೂಲಕ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುವ ಬದುಕಿನ ಸೌಂದರ್ಯ. ಈ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಚೋಮನದುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಾಗ (೧೯೩೩) ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದಲಿತರ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು. ಈ ಅನನ್ಯ ಕಥನವನ್ನು ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತರು ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ದಲಿತ ಸ್ಪರ್ಶ ಆದಂತಾಯಿತು, ಚೋಮ ತನ್ನ ಮೂವರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಪ್ಪನ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯುವ ಮಗಳು, ದೇಹದ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಭರವಸೆಗಳೆಲ್ಲ ಹುಸಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚೋಮ ನೇಗಿಲನ್ನು ಮುರಿದು ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಚೋಮನ ದೇಹದ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂಧನವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ 'ದುಡಿ' ಮೊಳಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಿನಾದ ನಿಲ್ಲುವುದರೊಂದಿಗೆ ಚೋಮನ ಬದುಕೂ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೊಳಗಣ ಹೊರಗಣ ಕೊಳಕನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಥೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಚಿತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್, ನಿರ್ಮಿಸಿದ 'ಭೂದಾನ' (೧೯೬೨, ನಿ: ಪಿ.ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ಜಿ.ವಿ, ಅಯ್ಯರ್) ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಯ್ಯರ್ ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಚಿತ್ರಗಳ ಹಂಬಲದ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಿ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬೇಕು, ವಿನೋಬಾ ಅವರ ಭೂದಾನ ಚಳವಳಿ. ಈ ಚಿತ್ರದ ಕಥೆಯಲ್ಲೂ ಇಣುಕುತ್ತದೆ. ಕುಮಾರತ್ರಯರೆಂದು ಹೆಸರಾದ ರಾಜಕುಮಾರ್, ಕಲ್ಯಾಣಕುಮಾರ್, ಉದಯಕುಮಾರ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಟಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಚಿತ್ರ ಎನ್ನುವುದು 'ಭೂದಾನ'ದ ವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲೊಂದು, ಕಾರಂತರ ಕಥನದಲ್ಲಿನ ಚೋಮನಂತೆ, ಇಲ್ಲಿ ದಾಸಣ್ಣ ಎನ್ನುವ ದಲಿತನಿದ್ದಾನೆ. ವಿನೋಬಾ ಅವರ ಭೂದಾನ ಚಳವಳಿ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿ ಹೊಂದುವ ಅವನ ಹಂಬಲ ಈಡೇರಿದರೂ, ಊರ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕುತಂತ್ರದಿಂದಾಗಿ ಆ ಜಮೀನು ಕೈತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ದಾಸಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಳ ದುರಂತ ಕೂಡ ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕನ್ನೇ ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದುಡಿಯ ಬದಲಾಗಿ ತಮಟೆಯಿದೆ. ಅಂದರೆ, 'ಭೂದಾನ' ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ 'ಚೋಮನದುಡಿ'ಯ ದಟ್ಟ ನೆರಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಚೋಮನಂತಹವರ ಪಾಲಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಹಾಗೂ ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಒಂದು ರೂಪ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲೂ ನೋಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಂಡಲದುದ್ದಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ಪತಾಕೆಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್‌ನಂತಹವರು ಪುರಾಣ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ರೈತನೊಬ್ಬ ಆಸೆಬುರುಕನಾದರೆ? ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಆಸೆಬುರುಕತನದ ಅದ್ಭುತ ಕಥೆ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಅವರ 'ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೆಲ ಬೇಕು?'. ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯ ಆಸೆಗೆ ಬಿದ್ದ ರೈತನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಸವೆಸುವಷ್ಟೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಅವಸಾನವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಕಥೆಗಾರ ಉದ್ಧರಿಸುವುದು:

'ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಉಂಗುಷ್ಟದವರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ಆರೇ ಆಡಿಗಳು. ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕ ಜಯತೀರ್ಥ ತಮ್ಮ 'ಟೋನಿ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಖದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ 'ಟೋನಿ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಯತೀರ್ಥ ನಿರೂಪಿಸುವ ಮೂರು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ರೈತರ ಕಥೆಯ ಒಂದು, 'ಇಡೀ ಭೂಮಿ ನೀವೊಬ್ಬರ ಇಚ್ಛೆಂಡ್ರೆ ಹೇಗೆ? ನಮಗೂ ಭೂಮಿ ಬೇಕು. ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಭೂಮಿ ಬೇಕು. ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಬೆಳೆ ಬೇಕು, ನಮಗೆ ನಾವೇ ಯಜಮಾನರಾಗಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವಿಸೋದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು' ಎಂದು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯೊಡೆಯನನ್ನು ಪಶ್ಚಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಬೇಕೋ ಅವರು ಈ ಗೆರೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತಗೋರಿ, ನನಗೆ ಬೆನ್ ಹಾಕಿ ಓಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಮೈಯಾಗಿನ ಕಸುವು ಕರಗೋ ಮಟ ಓಡಿ, ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಓಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯಾಗ್ತದೋ, ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ ಅದ್ಯೋ ಅಲ್ಲಿನ ಮಟ ಓಡಿ, ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ನಿಮಗೆ ಸಾಕು ಅನ್ನಿಸ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಬಾವುಟಿ ಭೂಮಿಗೆ ನೆಡಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ ಗೆರೆವರೆಗಿನ ಆ ಅಷ್ಟೂ ಭೂಮಿ ನಿಮ್ಮದೇ ಆಗ್ತೀತಿ' ಎನ್ನುವ ಒಡೆಯ, 'ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯ

ಮುಳುಗೋಕೂ ಮುಂಚೆ ನೀವು ವಾಪಾಸು ಬಂದು ಈ ಗೆರೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕು' ಎನ್ನುವ ಷರತ್ತನ್ನೂ ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೂ ದೊರೆಯುವುದು ಆರು ಅಡಿ ಭೂಮಿಯೇ.

ಚೋಮ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಪಾತ್ರವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಚೋಮಂದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಒಬ್ಬ ಚೋಮನ ಕಥೆ ಕುಡುಬಿ ಪದವಿನ ಗಿರಿಯಗೌಡರು. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಕಾಣಿಸಿದ ಚೋಮನ ನೆಲದಲ್ಲೇ ಬದುಕಿದ ಈ ಚೋಮನ ಕಥೆ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ'ಯ 'ಮುಕ್ತಭಂದ' (ಮೇ ೩೧, ೨೦೧೨). ಪುರವಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವರ 'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಚೋಮ' ಬರಹದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡ ಗಿರಿಯಗೌಡರ ಕಥೆಯ ಆಯ್ದ ಭಾಗ ಹೀಗಿದೆ:

"ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಚಿ ಕಟ್ಟಿದ, ಎದೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಿನ ಕೂದಲು ಇದ್ದ ಗಿರಿಯ: ಗೌಡರು ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಜೈ ಬಳಿಯ ಕುಡುಬಿ ಪದವಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. 'ಮಂಗಳೂರು ವಿಶೇಷ ವಿತ್ತ ವಲಯ'ಕ್ಕೆ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾದಾಗ, ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಪೈಕಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಬದಲಿ ಜಾಗ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿ, ಗಿರಿಯ ಗೌಡರ ಕೃಷಿ ಜಮೀನನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನದ ವಿರುದ್ಧ, ಕೊನೆ ಉಸಿರಿನವರೆಗೂ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕನ್ನು ಸವೆಸಿದ ಗಿರಿಯ ಗೌಡರು (ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೬, ೨೦೧೨) ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಪದವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಹಿರಿಯ ಜೀವಗಳೆದೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಿನ ಸಣ್ಣ ಸೆಳಕು. ಆದರೆ ಗಿರಿಯ ಗೌಡರು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಿಂಚೂ ಸೋತವರಲ್ಲ.

ಗಿರಿಯ ಗೌಡರಿಗೆ ಇದ್ದುದು ಒಂದೆಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನು, ಅವರ ಚಿತೆಯ ಮುಂದೆ ಸೇರಿದವರು. ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ತುಣುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು. ಉಳಿದಿದ್ದ ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾತ್ರಿಯ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಸೇದಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಉಳುಮೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಪಾತಿ ಮಾಡಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಕೈಯಾರೆ ನೀರುಣಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬದುಕು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು, ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. 'ಕೃಷಿ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ' ಎಂದು ಗಿರಿಯ ಗೌಡರು ಸಂಸದರು, ಶಾಸಕರನ್ನು ಎಡತಾಕಿದರು. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ, ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ... ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುಖಂಡರ ಬಳಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ದೆಹಲಿಗೆ ತೆರಳಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರ ಹೋರಾಟ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿತ್ತು. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ತನಿಖೆಯೂ ನಡೆಯಿತು.

ಗಿರಿಯ ಗೌಡರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ 'ಗಾಡಿಯಾ' ಎಂಬುದು ಧಾರ್ಮಿಕ ನೇತೃತ್ವದ ಪದವಿ, ಕುಟುಂಬದ ದೈವಾರಾಧನೆ, ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದ ಆಚರಣೆ, ಕಟ್ಟುಪಾಡು ವಿಧಿಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಹಿಂದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಶಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ನಾಟಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದ ಅವರು, ಈಗಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಆಚರಣೆಯೇ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಬೇಸರಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ 'ನನಗೆ ಈ ಪದವಿ ಬೇಡ' ಎಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು,

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಕುರಿತಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತನ್ನವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಕ್ಷರತೆ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿತಿದ್ದ ಗಿರಿಯ ಗೌಡರು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಪಡೆಯುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅವರ ಖಾತೆಗೆ ಬೃಹತ್ ಮೊತ್ತವೊಂದನ್ನು ಜಮೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ನೀಡಿದ ಪರಿಹಾರ ಹಣ ಅದೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೇ ಗಿರಿಯ ಗೌಡರು ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಕಣ್ಣಿನ ಪೊರೆಯ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆದಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಲು ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. 'ಭೂಮಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೈವದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಬೃಹತ್ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು, ದೈವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಾಗರ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗಂತ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಿಸಲಾರೆ' ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು.

ಸುಮಾರು ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಣ್ಣುಹಣ್ಣು ಮುದುಕ ಕರಿಬೇವು ಸೊಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಯಾರಿಗೇ ಆದರೂ ಆಸೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವೇ... ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಳಿ ಗಿರಿಯ ಗೌಡರು ತೆರಳಿದರು. ಗಿರಿಯ ಗೌಡರ ಬದುಕು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಚೋಮನನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ, ಕಾರಂತರ ಚೋಮನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇಂದಿನ ಚೋಮನಿಗೆ ಭೂಮಿಯಿದ್ದೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ.

ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಘನತೆಯಿಂದ ಬಾಳಿ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ ಗಿರಿಯಗೌಡರಿಂದ ತೆರೆಯ ಚೋಮಂದಿರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮರಳೋಣ, ಚೋಮನಿಗೆ, ದಾಸಣ್ಣನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗಿರೀಶ ಕಾಸರವಳ್ಳಿ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಕನಸೆಂಬೋ ಕುದುರೆಯನೇರಿ' ಚಿತ್ರದ ಈರ್ಯನೇ ಅದೃಷ್ಟವಂತ, ಕಥೆಗಾರ ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ ಅವರ 'ಸವಾರಿ' ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲೂ ಭರವಸೆಗಳೆಲ್ಲ ಹುಸಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭದ ವಿಷಾದವೇ ಸ್ಥಾಯಿಭಾವ. ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಅನ್ನದಷ್ಟೇ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಅಗತ್ಯ: ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರೂ ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ತಂತಮ್ಮ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು, ಆ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇತರರಿಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಥೆ ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಕಲಾಟದ ದಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾಸರವಳ್ಳಿ ರೂಪಕಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಈರನ ಪಾತ್ರ ಚೋಮನಷ್ಟೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಇತರರ ಜೀವಿಗೆ ಕಾಯುವ, ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಈರ್ಯ ಊರವರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷುದ್ರನಾದರೂ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಘನತೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ತನ್ನ ಕನಸಿನ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರ ನಂಬಿಕೆ: ತನ್ನ ಕನಸು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟು, ಇಂಥ ನಂಬಿಕೆ ಸುಳ್ಳೆಂದಾದಾಗ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಅವನು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನಂಬಿದ ದೈವ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ ಬಿಕರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಚೋಮನಷ್ಟು ಈರ್ಯ ದುರದೃಷ್ಟವಂತನಲ್ಲ. ಹೆಣ ಹೂಳಲು ಗುಂಡಿ ಅಗೆಯುವ ಕಾಯಕದ ಈರ್ಯನ ಕೈಗಳಿಗೆ ನೇಗಿಲ ಗೆರೆಯ ಸೂತ್ರದ ದಾರವನ್ನು ಅವನು ನಂಬಿದ ದೈವ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈರ್ಯ ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಕನಸು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಈರ್ಯ ರೈತನಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಅರಿವಿನ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ-ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ರೂಪಕ.

ಚೋಮನ ಕಥನದ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮದಂತೆ ಬಿ. ಸುರೇಶ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ಹೈವೇ' ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ, ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ತುಂಡುಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗಿದೆ. ಶರವೇಗದ

ಕಾರಿನ ತರುಣನಿಗೆ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯೊಂದು ಅದ್ಭುತ ರಸ್ತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ಪಾಲಿಗಿದು ಗಂಡನ ನೆನಪನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡ ಪವಿತ್ರಭೂಮಿ. ಇದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುವಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮೇಲುಸೇತುವೆಯ ಕೆಳಗೆ ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ಮಗಳು ದಂಧೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದು ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಈ ಸಿನಿಮಾ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ರಾಜಕಾರಣದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ದಲಿತ ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವಗಳು ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿಯಲು ಹಂಬಲಿಸುವ ಕಥನಗಳಷ್ಟೇ. ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು ಪೌರೋಹಿತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಲ ಉಳುವ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಭಾಷ ತರುಣನ ಬದುಕು, ಚಿ, ದತ್ತರಾಜ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಕೋಶದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೈತ ಕಥನಗಳಲ್ಲೊಂದು, 'ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ ಉಳುವ ಯೋಗಿಯ ನೋಡಲ್ಲಿ' ಎನ್ನುವ ಕುವೆಂಪು ಕವಿತೆ 'ರೈತಗೀತೆ'ಯಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಜನಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದುದು 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಮೂಲಕ. ಅಪ್ಪನ ಪೌರೋಹಿತದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬದೆ ಹೋದಾಗ, ನಾಯಕ ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಆಗುವುದು 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು' ಚಿತ್ರದ ಕಥೆ.

'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು' ಚಿತ್ರದ ಚೊತೆಗೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಿನಿಮಾ ನಾಗತಿಹಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರ 'ಮಾತಾಡ್ ಮಾತಾಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ', ಕನ್ನಡದ ಇಬ್ಬರು ಜನಪ್ರಿಯ ನಟರು ರೈತರ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿರುವ ಸಿನಿಮಾಗಳಿವು. ಎರಡೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ರೈತಾಪಿ ಬದುಕನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು. 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು' ಚಿತ್ರ ತೆರೆಕಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರೂ ಕೃಷಿಯ ಬಗೆಗೆ ಚಿಂತಿಸಲು ಆ ಚಿತ್ರ ಪ್ರೇರಣೆ ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು' ಚಿತ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ಎಳೆ. ಕೃಷಿಯ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಿದ್ದ, ಜಾತಿಗಿಂತ ಪ್ರೀತಿ-ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು' ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತ್ತು. ಚಿ.ದತ್ತರಾಜ್ ನಿರ್ದೇಶನದ ಈ ಸಿನಿಮಾ ತೆರೆಕಂಡ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಾಗತಿಹಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಮಾತಾಡ್ ಮಾತಾಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಚಿತ್ರದ್ದು ರೈತರ ಬದುಕು ಇನ್ನಷ್ಟು ದುರ್ಬರಗೊಂಡಿರುವ ಕಾಲ. ಈ ಸಿನಿಮಾ ಕೂಡ ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕೃಷಿಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಿನಿಮಾವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಾಲರ 'ಮಾನಸ ಸರೋವರ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ 'ವೇದಾಂತಿ ಹೇಳಿದನು ಹೊನ್ನೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಎನ್ನುವ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಾತಿರಲಿ, ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ಮತಗಳು, 'ಜೀವನದ ಕಲೆ'ಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಆಧುನಿಕ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ - 'ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನು ಹೊನ್ನು' ಎನ್ನುವುದು ಇವತ್ತಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಧ್ಯಾನ ಆದಂತಿದೆ. ರೈತರ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹುರಾಷ್ಟೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ, ನಿಜ ರೈತನನ್ನು ಕಾಣಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬಾಲಿವುಡ್ ನ 'ಪೀಪ್ಲಿ ಲೈವ್' ಚಿತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಅನುಷಾ ರಿಜ್ಜಿ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಪೀಪ್ಲಿ ಲೈವ್' ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೈತನೊಬ್ಬನ ಕಥೆಯ ಸಿನಿಮಾ. ಬಣ್ಣದ ಕನಸುಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನೇ ಮಂತ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಾಲಿವುಡ್‌ಗೆ ರೈತರ ಬವಣೆಗಳಂತಹ

ಗ್ಲಾಮರ್‌ರಹಿತ ವಸ್ತುಗಳತ್ತ, ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಗಳತ್ತ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಹಾಗಾಗಿ, ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಚಿತ್ರ ವಿಶೇಷವಾದುದು ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಚಿತ್ರದ ನತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಬುಧಿಯಾ ಎನ್ನುವ ರೈತರು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಆತಂಕ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ಬಂದ ನೆಲ ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗುವ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ, 'ರೈತ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ದುರ್ಬಲ ಕ್ಷಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ನತ್ತಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅನುರಣನೆಗೊಂಡು ಸುದ್ದಿಗಾರನೊಬ್ಬನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನದಲ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕಥೆ, ನತ್ತಾನ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ವಿಷಯ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳ ಟಿಆರ್‌ಪಿಗೆ ಏಣಿಯಾಗಿ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಓಟನ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನತ್ತಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಗ ಪರೋಕ್ಷ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಆತ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ನತ್ತಾನ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಡಂಬನೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚಾನೆಲ್‌ಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಹಸಿಹಸಿ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಜಿದ್ದು, ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಪ್ರೈಪೋಟಿ, ಸಣ್ಣತನಗಳನ್ನವರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಚಿತ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕಿಯ ರೈತಪರ ಕಾಳಜಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಚಾ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಸಿನಿಮಾ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತದೆ.

'ಪೀಪ್ಲಿ ಲೈವ್' ಚಿತ್ರದ ಕೇಂದ್ರ ರೈತನ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯೇ ಆದರೂ ಇಡೀ ಚಿತ್ರ ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ನೈತಿಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ರೈತನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯೋ ರೂಪದರ್ಶಿಯೋ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವೋ ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞನೋ ಇದ್ದಿದ್ದರೂ ಕಥೆಯ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಸರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅಷ್ಟೇ. ಹಾಗಾಗಿ, 'ಪೀಪ್ಲಿ ಲೈವ್' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ರೈತನ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಸರಕಿನಂತೆಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ನತ್ತಾನ ಸಾವು (ಕಲ್ಪಿತ ಸಾವು) ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಅಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಹಾರ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತೆ ಶೂನ್ಯದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ರೈತನ ದಾರುಣ ಕಥೆ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ, ಆದರೆ, ಕಥೆ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕಿಗೆ ರೈತ ನೆಪವಾಗಿರಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದು ಸಿನಿಮಾ ಉಳಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ನೈತಿಕ ದಿವಾಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಅಣಕವಾಡುವುದು ಕೂಡ ವಾಸ್ತವದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೇ. ಆದರೆ, ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರಬಹುದಾದ ಆದ್ರ್ವತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅವರು ಮುಂದಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಸಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ರೈತರ ತವಕತಲ್ಲಣಗಳು, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ಪೀಪ್ಲಿ ಲೈವ್' ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆನ್ನುಹಾಕಿದೆ.

'ಪೀಪ್ಲಿ ಲೈವ್' ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದ ನಂತರ ಉಳಿಯುವುದು, ಭಾರತದ ರೈತನನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಾದ. ಇದು ಬಾಲಿವುಡ್‌ಗಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೊರಗಲ್ಲ. ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಕನ್ನಡ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ನಿಜವಾದ ರೈತ ಗೈರು, ಭಾವುಕತೆಯಲ್ಲಿ, ವೈಭವೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಆತ ಕಳೆದುಹೋಗಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ನಮ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯ ನಟರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ರೈತರು ನಾಡಿನ ಬಹುದೊಡ್ಡ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೃಷಿ ಈ ನೆಲದ

ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಸುಬಾಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ತಾರಾ ವರ್ಚಿಸ್ಸಿನ ಕಲಾವಿದರು ಕೃಷಿ ಕಥನಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಮುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಜಕುಮಾರ್ ಅವರೇ ವಾಸಿ. ಅವರ ನಟನೆಯ 'ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗ' ಹಾಗೂ 'ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು' ರೈತಪರ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಎಸ್.ವಿ. ರಾಜೇಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಬಾಬು ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರ ನೆಲೆಯೂರಿದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತರುಣನೊಬ್ಬ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕಥೆಯಿದೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ 'ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು' (ನಿ: ಟಿ.ಎಸ್. ನಾಗಾಭರಣ) ನಗರದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಕಥನ, ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ತಯಾರಾದ, ಶಾರುಖ್ ಖಾನ್ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಲಿವುಡ್‌ನ 'ಸ್ವದೇಶ್' (ನಿ: ಅಶುತೋಶ್ ಗೌರಿಕರ್) ಚಿತ್ರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ನಟರು ರೈತಪರ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸದೇ ಹೋದುದರ ಜೊತೆಗೇ, ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದ ದಂತಕಥೆ ರಾಜಕುಮಾರ್ ಅವರು ಅನೇಕ ರೈತ ಪ್ರಧಾನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ರಾಜಕುಮಾರ್ ಗಳಿಸಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಜನಮನ್ನಣೆಯ ಹಿಂದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. 'ಚಂದವಳ್ಳಿಯ ತೋಟ', 'ಭೂದಾನ', 'ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು', 'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗ', ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' 'ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು' - ಹೀಗೆ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗ' (೧೯೬೮) ಗೀತಪ್ರಿಯ ನಿರ್ದೇಶನದ ಜನಪ್ರಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು, ಊರು-ಸಮಾಜದ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಥಾನಾಯಕ ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಚಿತ್ರದ ಕಥೆ. ಮಾದರಿ ರೈತನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ನಾಯಕನನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ನಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಿತ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯಾಮದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ 'ಬೆಳುವಲದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ' (೧೯೭೫) ಬಂಜರು ನೆಲವನ್ನು ನಂದನವನ್ನಾಗಿಸುವ ದಂಪತಿಗಳ ಸಾಹಸಗಾಥೆಯ ಕಥನ. ಈ ಚಿತ್ರದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೂಡ ಗೀತಪ್ರಿಯ ಅವರದ್ದೇ. ರಾಜೇಶ್, ಕಲ್ಪನಾ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಕಥನದ ಜೊತೆಗೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪ್ರೇಮ-ಸಂಘರ್ಷದ ಚಿತ್ರಣವೂ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿದೆ. 'ಬೆಳುವಲದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಬೆವರಹನಿ ಬಿದ್ದಾಗ / ಒಂದೊಂದು ಬೆವರಹನಿ ಮುತ್ತಾಯ್ತು | ರಾಗೀಯ ಜೋಳಾದ ತೆನೆಯಾಯ್ತು' ಎನ್ನುವ ಗೀತೆಯು ಚಿತ್ರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂತಿದೆ.

'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗ' ಇದ್ದ ಮೇಲೆ 'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು' ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕರ ಕಾದಂಬರಿ ಆಧರಿಸಿದ, ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಕಂಡ 'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು' ಬಿ.ಎಸ್. ರಂಗಾ ನಿರ್ಮಾಣ-ನಿರ್ದೇಶನದ ಸಿನಿಮಾ, ಜಯಂತಿ, ಉದಯ್ ಕುಮಾರ್, ಆರ್.ನಾಗೇಂದ್ರರಾವ್, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ತಾರಾಗಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖರು, ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಗಂಡನ ಸಾವಿನಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವ ಕಥಾನಾಯಕಿ, ಕೊರಳಲ್ಲಿನ ತಾಳಿಯನ್ನು ಮಾರಿ ತುಂಡು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಅಮ್ಮನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗಿನ ಹೆಣ್ಣಿನ ನಂಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಈ ಸಿನಿಮಾ, ಅಮ್ಮನ ಮಾತೃಪ್ರೇಮದ ಜೊತೆಗೆ ಆಕೆಯ ಭಲವನ್ನೂ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ರೈತರ ಬಗೆಗಿನ ಮಾತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ರೂಪಿಸಿದ. 'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' ಚಿತ್ರವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೂರಾ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಂಡು ದಾವಿಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಗ್ಗಳಿಕೆ ಚಿತ್ರದ್ದು. 'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' ಚಿತ್ರದ ರಾಜೀವನ ಪಾತ್ರ ಅನೇಕ ಸಹೃದಯರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಪಾತ್ರ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು ಸಿನಿಮಾದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣನೊಬ್ಬ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗೆ ಬೆವರು ಬಸಿದು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಕಥೆ ಚಿತ್ರದ್ದು. ಕಥಾನಾಯಕನ ಕೃಷಿ ಸಾಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೇಮದ ಕಥೆ, ತ್ಯಾಗದ ಉದಾತ್ತತೆಯೂ ಬೆರೆತು 'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾದದ್ದು ಈ ಸಿನಿಮಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ. 'ಆಗದು ಎಂದು ಕೈಲಾಗದು ಎಂದು ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತರೆ | ಸಾಗದು ಕೆಲಸವು ಮುಂದೆ... 'ದುಡಿಮೆಯ ನಂಬಿ ಬದುಕು / ಅದರಲೆ ದೇವರ ಹುಡುಕು' ಎನ್ನುವ ಹಾಡು ದುಡಿಮೆ ನೆಚ್ಚಿದವರ ಪಾಲಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೀತೆಂದಂತಿದೆ. ರಾಜಕುಮಾರರ ಕೊನೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು' ಕೂಡ ರೈತ ಕಥನವೇ, 'ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲವೋ ಮಣ್ಣನ್ನು / ತಮ್ಮಯ್ಯ ನೀ ಕೇಳು' ಎಂದು ಕಥಾನಾಯಕ ತನ್ನ ಸೋದರನಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುವ ಗೀತೆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಮಾತು ರೈತರ ಪಾಲಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಚರ್ಚಾಸ್ಪದ. ಆದರೆ, ಮಣ್ಣನ್ನು ನಂಬಿದ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಏಜೆಂಟರೂ ಗಣಿ ಮಾಲೀಕರೂ ಕುಬೇರರಾಗಿರುವುದಂತೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಭೂಮಿತಾಯಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. 'ಮುರಿದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೀನಿ. ಅಜ್ಜಾನಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಮುನಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಮ್ಮ' ಎನ್ನುವುದು ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ನಾಯಕನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಇದೇ ನಾಯಕ, ಚಿತ್ರದ ಕೈಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನವರಿಂದ ದೂರವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, 'ಅಮ್ಮಾ ತಾಯಿ.... ಮುರಿದು ಬೀಳ್ತಾ ಇದ್ದ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದವಳು ನೀನು. ಈಗ ನಿನ್ನಿಂದ ದೂರ, ಬಹುದೂರ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೋದೆ ಅಂತ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೋಬೇಡ ತಾಯಿ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ಇಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆಯೂ ಅನುಗ್ರಹ ಇಟ್ಟು ಕಾಪಾಡು' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ನಿಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರೈತಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಕುರಿತ ಭಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಕಾಯಕದ ಕುರಿತ ವಿನಯ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರ ಹಿತದ ಆಶಯ - ಇವೆಲ್ಲ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಚೊಚ್ಚಿಲ ಮಕ್ಕಳ ಗುಣಗಳು.

ರಾಜಕುಮಾರರ 'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ'ನ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಾಲದ ಶಿವರಾಜಕುಮಾರರ 'ಬಂಗಾರ - ಸನ್ ಆಫ್ ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜೊತೆಗಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ಯೋಗಿ ಜಿ. ರಾಜ್ ನಿರ್ದೇಶನದ ಈ ಸಿನಿಮಾ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾದ ಕ್ಲಾಸಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ 'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ' ಚಿತ್ರದ ಛಾಯೆಯಂತೆ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ರೈತರ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಚಿತ್ರತಂಡದ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದು, ಆದರೆ, ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಡಿಮಿಡಿತ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲ್ನೋಟವಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ದಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನೆಲದ ವಾಸ್ತವಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಭಾವುಕ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ವೀರಾವೇಶ ಇಲ್ಲಿಯದು. ಸಿನಿಮಾದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಉಳಿದ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನೇಗಿಲಾಗಲೀ ತೆನೆಯಾಗಲೀ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ರೈತರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಮಿಳಿನ 'ಕತ್ತಿ' ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ರೈತರು ನಗರಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಹೋರಾಟ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವಾಸ್ತವ ಅಥವಾ ಬಾಲಿಶ ಎನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 'ಸನ್ ಆಫ್ ಬಂಗಾರ' ಸಿನಿಮಾದ ರೈತರು ನಗರಗಳ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಕೂಡ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಎನ್ನುವ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಬದುಕಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿದೆ. ರೈತ ದಂಪತಿಯ ಶವವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುವುದು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢವಾದ ದೃಶ್ಯ. ಈ ರೂಪಕಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಯೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದು 'ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಹೊಡೆದಾಟದ ಮಗ್ಗಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳ ತವಕ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಹೊರಟ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ, ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವಂತಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದ ನಾಯಕನನ್ನು ಅವರು ಕ್ಯಾನ್ವರ್ ರೋಗಿ ಆಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಅವನು ವಾಸ್ತವ ಅಲ್ಲ - ಆತ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕನಸು ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ನಾಯಕನ ಅಂತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ.

ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕಾರಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಬೀರಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ದೂಳು ಅಲ್ಲಿನ ಚಹರೆ 'ಬದಲಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಪಲ್ಲಟ ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂದ ಹಗಲುಕೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಶಯವನ್ನು 'ಪೃಥ್ವಿ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಜೇಕಬ್ ವರ್ಗೀಸ್ ನಿರ್ದೇಶನದ, ಪುನೀತ್ ರಾಜಕುಮಾರ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿರುವ ಈ ಚಿತ್ರ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.

ಕನ್ನಡದ ಬಹುತೇಕ ರೈತಪರ ಚಿತ್ರಗಳ ಕೇಂದ್ರ ರೈತನೇ ಆದರೂ, ಆ ಕಥನಗಳು ಸಮಾಜದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಳಿತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ವಿಶೇಷ. ಜಾತಿಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಜೃಂಭಣೆ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಈ ಕಥನಗಳ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಇವು ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಸ್ವವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ.

ರೈತನ ಬದುಕು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಂಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇಂದಿನದು, ಪ್ರಕೃತಿ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಏರುಪೇರು, ಒಕ್ಕಲುತನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಿರುವ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರು, ಇಂಚಿಂಚು ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿಭೂಮಿ- ಹೀಗೆ, ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ರೈತನ ಅಸ್ತಿತ್ವೇ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇವತ್ತಿನದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಾವುದೇ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೂ ಸವಾಲಿನದು. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ರಾಜೀವ ಅಥವಾ ಕಾರಂತರ ಚೋಮನನ್ನು ಇಂದಿನ

ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸಿನಿಮಾ ಕೂಡ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರು: ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹರಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜನನ (1974). ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ., ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಿನಿಮಾ ಆಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸೆಲೆಗಳು.

'ಸುಧಾ', 'ಮಯೂರ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕ.'ಹೊರಗೂ ಮಳೆ ಒಳಗೂ ಮಳೆ' (ಕಥೆಗಳು), 'ರಾಗಿಮುದ್ದೆ' (ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ), 'ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ (ಲೇಖನಗಳು), 'ಸತಿ ಸುಲೋಚನಾ', 'ಪುಟ್ಟಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಥೆಗಳು'(ಮಕ್ಕಳ ಕಥೆಗಳು) ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ದತ್ತಿ ಬಹುಮಾನ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ, ಕಥಾರಂಗಂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ-ಅಂಕಿತ "ಯುಗಾದಿ ಕಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ, ಕಥಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ 'ವಸುದೇವ ಭೂಪಾಲಂ' ದತ್ತಿನಿಧಿ ಬಹುಮಾನ ಹಾಗೂ ಕೆ. ಸಾಂಬಶಿವಪ್ಪ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರ: ಬೆಳ್ಳಿತೊರೆ - ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಬಂಧಗಳು (2019)

೨. ನಾನು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದೆ

-ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ

೧

ನಾನು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದೆ. ದ.ಸಂ.ಸ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿರುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸಂಚಾಲಕ ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪರಾದಿಯಾಗಿ ಗೆಲೆಯರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಅಶಿಸ್ತಿನ ಮಹಾದೇವ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದರೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವನು ಒಳಗಾಗುವವನಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರು ಮೊದಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲೂಬಹುದು. 'ಹಾಳಾಗಲಿ, ಅವ ಬೇಕಾದರೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಬರೆದ, ಬರೆದು ಯಾಕೆ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಿಬಿಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ' ಎಂಬ ಸಿಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ ಬೇಸರವೋ, ಕೋಪವೋ, ಸಂಘಟನೆಗೆ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತೋ, ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ ನಾನು ಬರೆಯಲೇಬೇಕು ಅನ್ನಿಸಿದೆ, ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ನಾನು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಬಹುಮತದ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ನಮ್ಮ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ, ಯಾವ ಸಿನಿಮಾ ಬಂದರೂ ಬಿಡದೆ ನೋಡುವ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ, ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ಬಂದಾಕ್ಷಣವೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕದ್ದು ಎರಡು ಸಲ ನೋಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಮೈಸೂರಿಗೆ ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ಬಂದಾಗ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಪ್ರಸಾದ್‌ರ ತಮ್ಮ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲೇ ಟಾಕೀಸ್ ಮಾಲೀಕನನ್ನು ನಡುಗಿಸಿ, ಇನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದರು. ಸರಳವಾದ ನೇರವಾದ ದುಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಆತನ ಗುಂಪು ದುಡುಕಿ ಎಲ್ಲಿ ಟಾಕೀಸನ್ನೇ ಚಚ್ಚಿ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆತಂಕ ನನಗೆ ಉಂಟಾಗತೊಡಗಿತು. ಆಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸಂಚಾಲಕ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲೋ ಮದ್ರಾಸಲ್ಲೋ ಚಿತ್ರಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಹಾವು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ನನಗೆ ಗಾಬರಿ ತರಿಸಿತ್ತು. ಅದಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲೂ ಮಾಡುವುದು ಅನಗತ್ಯ ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು 'ಮಾಡಲಿ ಬಿಡಯ್ಯ, ಗಲಾಟೆ ಆದರೆ ಆಗುತ್ತೆ, ನೀನು ಯಾಕೆ ತಡೆಯುತ್ತೀ?' ಎಂದರು. ನನ್ನ ಗಾಬರಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ನಾನು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಬಳಿ ಬಂದು 'ಟಾಕೀಸಿಗೆ ಏನೂ ಜಖಂ ಮಾಡಬೇಡಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಲ್ಲದ ಗಾಂಧಿ ಅಪೂರ್ಣ ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ' ಎಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಲ ವಿನಂತಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊರಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಏನಾಗಿರುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಕಿಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು.

೨

ಇನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ: ಒಂದು ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಗಾಂಧಿಯನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗಾಂಧಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ತೆಗೆದಿರುವ ಚಿತ್ರವಿದು, ಗಾಂಧಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿ

ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಂತೂ ಗಾಂಧಿಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲೂ ಅಭಿನಯಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಗಾಂಧಿ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ನೆಹರೂ, ಪಟೇಲರುಗಳು ಕಮಂಗಿಗಳಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಾಹಿಗಳಾಗಿ, ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಇಷ್ಟಪಡದಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿವೆ. ಜಿನ್ನಾರ ಅಭಿನಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ದುಃಖದಾಳವನ್ನು ಅರಿಯದವ ಅಂಬೇಡ್ಕರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದರೆ ಜಿನ್ನರಂತಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದು, ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದು ಒಂದು ರೀತೀಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಗಾಂಧಿ ಕಾಲದ ಮುಖ್ಯರಾದ ವಿನೋಬಾ, ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್, ಜೆ.ಪಿ, ಲೋಹಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಅದು ಯಕಷ್ಟಿತ್ ಹಾಗಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ಆ ಚಿತ್ರದ ಗತಿ ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಸ್ತರದತ್ತ ಗಾಂಧಿ ಚಲಿಸುವಂತಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ಮಹಾತ್ಮನಾಗುವಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಅದಮ್ಯ ಚೇತನವೂ ಕಾರಣ ಎಂಬುದರಲ್ಲೇನೂ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಯಾರ ಕಡೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ತಲೆ ತಿಂದಿತು. ಅದೆಷ್ಟೋ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ನಿಲುವು ತಳಮಳಿಸಿದೆ. ನಿದ್ಧೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಚಿಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದಾಗ, ನಾನು ಗಾಂಧಿ ಜೊತೆ ಇದ್ದೂ- ಅಂಬೇಡ್ಕರರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಗಾಂಧಿಯೊಡನೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಪರವಾಗಿ ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೇನೋ ಎನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಗಾಂಧಿಯು ಮತಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಪೇಜಾವರರಂತೆ ಚಡಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗಿ ನಾನು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು!

೩

ಗಾಂಧಿಯದು ಭೂಮಿಯಂತೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಚಲಿಸುವ ಚೇತನವು. ಈ ಚೇತನವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೇಗೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆಂದರೆ ಮೋಹನದಾಸನು ಮೊದಲು ಕೆಂಪು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಹೋಗಿ ಆ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಆಚೆಗೆ ತಳ್ಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಮಾನಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದಾಗ, ಆತನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಆಚೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಆತ್ಮಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತನದ ಬೀಜ ಅವನ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಆಗಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಆ ಮೋಹನದಾಸನು 'ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ'ಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ದೇಹವಿಡೀ, ಜೀವನವಿಡೀ ಅವಮಾನದಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಬೆಳೆದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಊಹೆ ಅಳತೆಗಳಿಗೆ ನಿಲುವು ಎತ್ತರದ್ದಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಾಗುವ ಮೋಹನದಾಸನಿಗೆ ಆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತನವೇ ಅವನಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹನೆ, ದೃಢತೆ, ಅಹಿಂಸೆ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಎದುರಾಳಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿಸುವ ಅಪೂರ್ವತೆ, ಇದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಸಹಜೀವನ ಕಟ್ಟುವ ಒಳಗಣ್ಣು ಗಾಂಧಿಗೆ ಅಲ್ಲಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಗದ ಸುಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೋಹನದಾಸನು ಗಾಂಧಿಗೆ ಬಿಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಹೊಡೆದೂ ಸುತ್ತಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಆ ಕ್ರೂರ ಪೊಲೀಸ್‌ನಲ್ಲೂ 'ಮಾನವ ಇಣುಕುವುದರ ಎಳೆಯೇ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಮೋಹನದಾಸನು ಗಾಂಧಿ ಮೊದಲನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಗುಜರಾತಿಯಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆತನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ರೈಲು ನಿಂತಾಗ ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯನ್ನೇ ಒಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತನ್ನ ಪೇಟೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಭಾರತೀಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಂಪಾರಣ್ಯವೂ ಆತನಿಗೆ ಲಂಗೋಟಿ ಮಾತ್ರದಷ್ಟು

ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮೂರನೆಯ ದರ್ಜೆಗೆ ಇಳಿಸಿ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ, ಮೋಹನದಾಸ್ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧಿಯು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನವ ಒಂದು ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗುವುದು ಒಂದು ಪವಾಡವೆ. ತನ್ನ ಒಂದು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ರೂಪಾಂತರವಾದ ಗಾಂಧಿ ತನ್ನ ಜೀವಿತವ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಗಾಂಧಿ, ತಾನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಆಗಲು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

”ಭಾರತ ಎರಡಾಗುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಹೆಣದ ಮೇಲಾಗಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ಗಾಂಧಿ ತಮ್ಮ ನುಡಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತನಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಡಾ.ಲೋಹಿಯಾರ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆ- ಅಂದರೆ, ಗಾಂಧಿಯ ಈ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಈ ನಾಡ ತಳದ ಮಾನವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಾಗಲು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ಆಶಿಸುವುದು- ಈ ಎರಡೂ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಯುಗದ ಎತ್ತರದ ಪುರುಷ ಗಾಂಧಿಯ ಎತ್ತರ, ಆಕಾಶ ಮುಟ್ಟಲು ಎರಡು ಗೇಣು ಕಮ್ಮಿ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

೪

ನಾನು ಅಹಿಂಸೆಯ ಪರವಾಗಿದ್ದು ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯ ದಲಿತ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ 'ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕೂಡಾ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಬೌದ್ಧರಾದುದು' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅನೇಕರು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ವಾಸ್ತವತೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಂದರೆ- 'ನೋಡಿ, ನಾವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಕಮ್ಮಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಪೊಲೀಸು, ಮಿಲಿಟರಿ ಎದುರಿಸುವುದು ಆಗದ ಮಾತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ವಾಸಿಗಳಾದ ಸರ್ವೋಚಾರರು ನಾವು ಇರುವುದನ್ನೇ ಸಹಿಸರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಹಿಂಸೆ ಹಿಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ತಂತ್ರವಾಗಿಯಾದರೂ ಅಹಿಂಸೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಹೇಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಈ ತಂತ್ರವಾದವೂ ತಪ್ಪೆನಿಸಿತು. ಚಳವಳಿಕಾರರು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕೊಂದಾಗ,ನೆಹರೂ, ಪಟೇಲ್, ಜಿನ್ನಾರು ವಿರೋಧಿಸಿದರೂ ಗಾಂಧಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ, ಚಳವಳಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು. ಬಿಳಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಕರಿಯ ಗಾಂಧಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದು ನನಗಾಗ ಅಹಿಂಸೆ ತಂತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಬದುಕು ಅನ್ನಿಸಿತು.

೫

ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದ ಮಂದಣ್ಣ ಉರುಘ್ ಗಾಂಧಿ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ 'ಹೇಗಿದೆ ಗಾಂಧಿ' ಎಂದು ನಗಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು 'ಸಾಯಲು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾದವನು ಮಾತ್ರ ಗಾಂಧಿಯಾಗಬಲ್ಲ' ಎಂದೆ. ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಯಾದ ಗಾಂಧಿಯ ದೇಹದ ಒಂದು ರೋಮದಲ್ಲೂ ಹೇಡಿತನದ ಸುಳಿವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ನನ್ನನ್ನು ನಡುಗಿಸಿತು. ಹೇಡಿಯಾದವನು ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಯಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ನಿಜವೂ ಅರಿವಾಗಿ ಬೆವರಿಸಿತು. ಇಂಥ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಅಪಾರ್ಥಕ್ಕೊಳಗಾಗಿಸಿದ ಸೈತಾನ... ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಹೇಡಿತನವೇ ಆ ಸೈತಾನ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದಲಿತ ಸ್ನೇಹಿತರ ಕಣ್ಣು ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರದಿದ್ದರೆ, ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾ ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮೂಲದವನ ಮಲ ಎತ್ತಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ, ಗಾಂಧಿಯು ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಉದ್ವಿಗ್ನನಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ದೂಡುವ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಗೆ ತನ್ನದೇ ರೂಪಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನದೇ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ ದಿಕ್ಕೆಡುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ದೇವಲಾಪುರದ ಕಾಡು ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ದಲಿತ ಸಂಘದ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಡೆಸಿದ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಬೈದು ಆತನನ್ನು ಕುಪಿತಗೊಳಿಸಿದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇದು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇವಲಾಪುರದ ಭೂ ಚಳವಳಿಯು ಕಾಡಿಗೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಭೂಮಿಯೆಂದಾಗಿ ದಾಖಲಾತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾದ ಚಳವಳಿ ಅದು. ಆ ಕಾಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ, ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ 'ರೆವಿನ್ಯೂ ಭೂಮಿಯೆಂದು ಗರೀಬರು ಬಂದಾಗ ಅದ ಕಾಡು ಭೂಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿ? ಕಾಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒತ್ತರಿಸುವ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಅದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಭೂಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿ? ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇಕೆ ತುಳಿಯುತ್ತಿ? ನಿನ್ನ ನಿಜ ಏನು?'- ಎಂದಷ್ಟೇ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ, ಸರ್ಕಾರವೂ ಕನಿಷ್ಠ ಯೋಚಿಸುವಂತಾದರೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮುಟ್ಟಿನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ದಸಂಸ ವಿಭಾಗ ಸಂಚಾಲಕರು ದ್ವೇಷ, ಅನುಮಾನದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ 'ದಯವಿಟ್ಟು ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ' ಎಂದು ಎರಡು ಸಲ ವಿನಂತಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗೂಂಡಾಗಿರಿಯಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿತನಾಗಿ ದಲಿತ ಸಂಘವ ಸೇರಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ದಲಿತ ಸಂಘದ ನಾಯಕನಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೋಟಿಯ ಬೆಟ್ಟಯ್ಯ ಎಂಬ ಚೈತನ್ಯದ ಸೆಲೆಯಂತಿರುವ ಹುಡುಗನಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವೆ. ನನ್ನೆಲ್ಲ ದಲಿತ ಸಂಘದ ಗೆಳೆಯರಿಗೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆಯೇ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮಗಿನ್ನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ವಿಮೋಚನೆಯು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯು ಬ್ರಿಟೀಷರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದದ್ದು ಒಂದು ರೀತೀಲಿ ಸುಲಭದ್ದು. ಗಾಂಧಿಯೊಡನೆ ಸಮಸ್ತ ಜನರಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಈ ನೆಲದವನಲ್ಲದವ ವೈರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸದಿರುವ ಸರ್ವಶೇಷಿಯ ಜನಸ್ತೋಮವ ಗೆಲ್ಲುತ್ತ ಅದರ ಮನ ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿಮೋಚನೆ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮೊಡನೆಯೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸರ್ವಶೇಷಿಯರೂ ಬರಬಹುದು. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳು ಜರುಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೀತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ತಡಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗಾಂಧಿಯೂ ನಮಗೆ ದಿಕ್ಕಾಗಬಹುದು.

ಲೇಖಕರು: ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ದೇವನೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮಹಾದೇವರವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬರವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಮೊದಲ ಕೃತಿ "ಕತ್ತಲ ತಿರುವು" (1967) ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಥಾಸಂಕಲನ 'ದ್ಯಾವನೂರು' (1973) ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಒಡಲಾಳ (1979), ಕುಸುಮಬಾಲೆ (1984), ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ (2012) ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧನೆ ಕುರಿತು 'ಅಭಿನವ' ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯು 'ಯಾರ ಜಪ್ತಿಗೂ ಸಿಗದ ನವಿಲುಗಳು' (1999) ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಆಕರ: ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ (೨೦೧೩)

ಓದುಪಠ್ಯ

೪. ರಾಶೋಮಾನ್

[ಜಪಾನ್‌ನ ಪುರಾತನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಕಿಯೋಟೊದ ದೊಡ್ಡ ದಿಡ್ಡಿಬಾಗಿಲು ರಾಶೋಮಾನ್. ಅದು ೧೦೬ ಅಡಿ ಅಗಲ ೨೬ ಅಡಿ ಉದ್ದ. ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡ ಕಂಬ, ಅದರ ಕಲ್ಲಿನಗೋಡೆ ೭೫ ಅಡಿ ಎತ್ತರ. ಎಂಟನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿಯು ಕಿಯೋಟೊಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಾಗ ಕ್ರಿ.ಶ. ೭೮೯ ರಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವಾರವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಪಶ್ಚಿಮ ಕಿಯೋಟೊ ಪ್ರದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಕುಗ್ಗಿದ ಮೇಲೆ ಈ ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲು ಶಿಥಿಲವಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅನಂತರ ಕಳ್ಳರು ಡಕಾಯಿತರಿಗೆ ಅಡಗುದಾಣವಾಯಿತು. ಅನಾಥ ಹೆಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿತು]

ಅದೊಂದು ಕೊರೆಯುವ ಸಂಜೆ. ಮಳೆ ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಾ ಸಮುರಾಯ್‌ನ ಸೇವಕನೊಬ್ಬ ರಾಶೋಮಾನ್ ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಆ ವಿಶಾಲವಾದ ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಚಾವಣಿಯಡಿ ಬೇರೆಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿದ್ದ ಕಡುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಅರಗಿನ ಮೆರಗು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದೇ ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಜೀರುಂಡೆಯೊಂದು ಕುಳಿತಿತ್ತು. ರಾಶೋಮಾನ್ ಬಾಗಿಲು ಸಜುಕು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ನಾರಿನ ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿದ ಅಥವಾ ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ತೊಡುವ ಪೇಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಮಳೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೆ ಆ ಚಾವಣಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸಂಜೆ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಾರ ಸುಳಿವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ಕೆಲವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಿಯೋಟೊ ನಗರವು ಅನೇಕ ಅವಘಡಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಭೂಕಂಪ, ಬಿರುಗಾಳಿ, ಬೆಂಕಿ... ಹೀಗೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಕಿಯೋಟೊ ಅಪಾರವಾಗಿ ಧ್ವಂಸವಾಗಿತ್ತು. ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವ ಕತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಅರಗಿನ ಎಲೆಗಳು ಕಿತ್ತು ಬಂದಿದ್ದ ಬುದ್ಧನ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರ ಇತರೆ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿ ಸೌದೆಯಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಿಯೋಟೊದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ರಾಶೋಮಾನ್ ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿನಾಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ದಿಡ್ಡಿಬಾಗಿಲಿನ ಅವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಕಳ್ಳರು, ದರೋಡೆಕೋರರಿಗಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಅನಾಥ ಶವಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಎಸೆದುಹೋಗುವುದು ಪದ್ಧತಿಯಾಯಿತು. ಕತ್ತಲಾದ ಮೇಲೆ ಭೂತಗಳು ಸಂಚರಿಸುವ ಜಾಗದಂತಿದ್ದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲು ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲೆಂದಲೋ ಕಾಗೆಗಳು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಿಡ್ಡಿಬಾಗಿಲಿನ ತುದಿಯ ಅಡ್ಡ ಕಂಬದ ಸುತ್ತಲೂ ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಾ ಸುತ್ತು ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ ದಿಗಂತದ ಆಕಾಶವು ಕೆಂಪಾದಾಗ ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗಳ ಹಾರಾಟವು ಸಾಸಿವೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಎರಚಿದಂತೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಒಂದು ಕಾಗೆಯೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ . ಪ್ರಾಯಶಃ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಪಾವಟೆಗಳು ಕಿತ್ತುಬರಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಕಲ್ಲು ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುತಲೆಯೆತ್ತಿತ್ತು . ನೀಲಿ ಕಿಮೋನೊ ಧರಿಸಿದ ಆ ಸೇವಕ ಏಳನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ

ಪಾವಟೆಗಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬಲ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ನೋವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೊಡವೆಯತ್ತ ಅವನ ಗಮನ ಹರಿಯಿತು.

ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಸೇವಕ ಮಳೆ ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಮಳೆ ನಿಂತ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆ ನಿಂತ ನಂತರ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿರುವುದು ರೂಢಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಯಜಮಾನ ಅವನನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ್ದ. ಕಿಯೋಟೊ ನಗರದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಇಳಿಮುಖ ಕಂಡಿತ್ತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವನ ಯಜಮಾನ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಆ ಸೇವಕನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದಿದ್ದ ಆತನಿಗೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಯಿನ್ ಶಕೆಯ ಈ ಸೇವಕನ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ವಾತಾವರಣದ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಇತ್ತು. ಎಡ ಹಗಲಿನಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಮಳೆಯು ನಿಲ್ಲುವ ಸೂಚನೆಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆಯಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವನ ನಿಷ್ಕರುಣ ಹಣೆ ಬರಹದ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಯೋಚನೆಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ಆತ ಸುಜಕು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಟಪಟಪ ಶಬ್ದವನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ರಾಶೋಮಾನ್ ದಿಡ್ಡಿಬಾಗಿಲನ್ನು ತನ್ನ ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಚಿಕೊಂಡ ಮಳೆಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಾ ಒನಕೆಯ ಏಟಿನಂತೆ ಕುಟ್ಟತೊಡಗಿತು. ಮಳೆಯ ಆ ಶಬ್ದ ಅನತಿದೂರದವರೆಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆತ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದ. ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಚಾವಣಿಯಿಂದ ಹೊರಚಾಚಿದ್ದ ಹೆಂಚುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಡದ ಮೆದೆಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ. ಈಗ ಅವನ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಯ್ಕೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ನ್ಯಾಯದ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲವೇ ಅನ್ಯಾಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಿತ್ತು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲೇ ಆ ಗೋಡೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಜುಕು ಮಾರ್ಗದಗಟಾರದಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಹೆಣವನ್ನು ಬೀದಿ ನಾಯಿಯ ಹೆಣದಂತೆ ಎಳೆ ತಂದು ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕದಿಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ... ಈ ಅಡ್ಡದಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಪದೇ ಪದೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೂ ತಾನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳನಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಳುಕುಂಟಾಯಿತು.

ಬೇರೆ ಆಯ್ಕೆಯೇ ತನಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕಳ್ಳನಾಗಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರೂ, ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಸೀನಿದ ನಂತರ ಮೇಲೆದ್ದ, ಕಿಯೋಟೊದ ಸಂಜೆಯ ಚಳಿಗೆ ನಡುಗಿದ ಅವನ ದೇಹವು ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಉಡುಪನ್ನು ಬಯಸಿತು. ಬಾಗಿಲಿನ ಕಂಬಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಜೆಯ ಗಾಳಿ ಹುಯಿಲಿಡಿದು ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಬಳಿದಿದ್ದ ಕಡುಗಂಪು ಬಣ್ಣದ ಅರಗಿನ ಲೇಪದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಜೀರುಂಡೆ ಅದಾಗಲೇ ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಕತ್ತನ್ನು ಮುಂದೆಚಾಚಿ ಆತ ಬಾಗಿಲಿನ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ. ತೆಳುವಾದ ಒಳ ಉಡುಪಿನ ಮೇಲೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ತನ್ನ ಕಿಮೋನೊವಿನ ನೀಳ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡ. ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಚಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಜಾಗದೊರೆತರೆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಇರುವಗೋಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಅರಗು ಲೇಪಿಸಿದ್ದ ಅಗಲವಾದ ಸೋಪಾನ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡ.

ಅಲ್ಲಿಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಣಗಳಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ಖಡ್ಗವು ಒರೆಯಿಂದ ಜಾರಿಬೀಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆವಹಿಸಿ ಗೋಮರದ ಸೋಪಾನ ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೊದಲ ಪಾವಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ.

ಕೆಲವೇ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಪಾವಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿದ್ದ, ಗೋಪುರದ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಚಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಗೋಪುರದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಆ ವಿಶಾಲ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಮುದುರಿ ಆತ ಮತ್ತೊಂದು ಚಲನೆಯ ಸೂಚನೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ನೋಡತೊಡಗಿದ, ಗೋಪುರದ ಮೇಲುಭಾಗದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಂದ ಬೆಳಕು ಆತನ ಬಲಗನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿತು. ಕಪೋಲಕೇಶವ ಒರಟು ಕೂದಲಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೊಡವೆ ಇದ್ದ ಕೆನ್ನೆ ಅದು. ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಹೆಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರಬಹುದೆಂದು ಆತ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ. ಅವನು ಕೆಲವೇ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಏರಿದ್ದ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ನಡೆದಾಡಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ, ಕಂಪಿಸುವ ಸಣ್ಣಜ್ವಾಲೆಯ ಮಂದವಾದ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಬೆಳಕು ಚಾವಣಿಯಿಂದ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜೇಡರ ಬಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅದು ಭಯಾನಕವಾಗಿ ಮಿನುಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ರಾಶೋಮಾನ್ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಎಂಥವನಿರಬಹುದು. ಅದೂ ಈ ಬಿರುಮಳೆಯಲ್ಲಿ? ಆ ಅಪರಿಚಿತ, ಭೂತ... ಅವನಲ್ಲಿ ನಡುಕ ತರಿಸಿತು. ಉಡದಂತೆ ಸದ್ದುಮಾಡದೇ, ಆ ಸೇವಕ ಆ ಕಡಿದಾದ ಪಾವಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆವಳುತ್ತಾ ಏರಿ ಗೋಪುರದ ಉಪರಿಗೆ ತಲುಪಿದ. ಕಾಲು ಮತ್ತು ಕೈಗಳನ್ನು ಊರಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಗೋಪುರದೊಳಕ್ಕೆ ಇಣುಕಿದ.

ಜನರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಹೆಣಗಳು ಅಡ್ಡಾಡಿದೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಬೆಂಕಿಯ ಬೆಳಕು ತುಂಬಾ ಮಂಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಆ ಹೆಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಅವನಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹೆಣಗಳಿಗೆ ಉಡುಪಿದ್ದು, ಹಲವು ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿದ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಣಗಳಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲ ಹೆಣಗಳು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಸೋಮಾರಿಗಳಂತೆ ಆಲಸಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅಥವಾ ಕೈಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ಚಾಚಿ ಮಣ್ಣಿನ ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದ್ದವು. ಅವು ಎಂದಾದರೂ ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದೇ ಎಂದು ಸಂದೇಹಪಡುವಷ್ಟು ನಿಶ್ಚಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲ ಮಲಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಭುಜ, ಎದೆ ಮತ್ತು ಮುಂಡಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊಳೆತಿದ್ದ ಹೆಣಗಳ ದುರ್ವಾಸನೆಯು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಮೂಗಿನ ಹತ್ತಿರದೂಡಿತ್ತು. ಅವನು ತಲೆ ಎತ್ತಿದ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಅವನ ಕೈಗಳು ಜಾರಿದ್ದವು.

ಹೆಣತನ್ನುವ ಪಿಶಾಚಿಯಂತಿದ್ದ ಒಂದು ಜೀವಂತರೂಪವು ಒಂದು ಹೆಣದ ಮುಂದೆ ಬಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಗೋಚರಿಸಿತ್ತು. ಆ ರೂಪವು ಕೃಶವಾದ, ಬಿಳಿಗೂದಲಿನ, ಸನ್ಯಾಸಿಯಂತಹ ಮುದುಕಿಯಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಬಲಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೈನ್ ಮರದದೊಂದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಕೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದಗೂದಲಿನ ಹೆಣದ ಮುಖವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕುತೂಹಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೀತಿ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಒಂದುಕ್ಷಣ ಉಸಿರಾಡುವುದನ್ನೇ ಮರೆತ, ಅವನ ತಲೆಗೂದಲು, ದೇಹದ ರೋಮ ರೋಮಗಳೆಲ್ಲ ಸೆಟೆದು ನಿಂತಂತಾಯಿತು. ಭೀತಿಯಿಂದ ಅವನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮುದುಕಿಯು ಬೆಂಕಿಯದೊಂದಿಯನ್ನು ನೆಲದ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ, ಕೋತಿಯೊಂದು ತನ್ನ ಮರಿಯತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನು ಹೆಕ್ಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣದ ತಲೆಯಿಂದ ಉದ್ದಕೂದಲನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೀಳತೊಡಗಿತು. ಆಕೆಯ ಕೈಗಳ ಚಲನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರಾಗವಾಗಿ ಕೂದಲುಗಳು ಹೊರಬರತೊಡಗಿದವು.

ಕೂದಲನ್ನು ಕೀಳುವ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿನ ಭಯ ಕರಗತೊಡಗಿತು. ಆ ಮುದುಕಿಯ ಬಗೆಗಿನ ದ್ವೇಷ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಅದು ದ್ವೇಷವನ್ನು ಮೀರಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಡುಕುಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ವೈರತ್ವವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ನೀನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯಲು ಬಯಸುತ್ತೀಯೋ ಅಥವಾ ಕಳ್ಳನಾಗಬಯಸುವೆಯೋ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರೆ (ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಲ ಸಮಯದ ಹಿಂದಷ್ಟೆ ಅವನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು) ಆತ ಸಾವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಡುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಅವನ ದ್ವೇಷವು ಆ ಮುದುಕಿಯು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಪೈನ್ ದೊಣ್ಣೆಯ ದೊಂದಿಯಂತೆ ಜ್ವಾಲೆ ಸೂಸತೊಡಗಿತು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಹಿಂದೆಯಷ್ಟೇ ತಾನು ಕಳ್ಳನಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ವಿಷಯ ಮರೆತುಹೋಗಿತ್ತು ಆ ಹೆಣದ ಕೂದಲನ್ನು ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕಿಯಾಕೆ ಕೀಳುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಕೆಯ ಕೃತ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದೋ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹ ಅವನಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಿರುಮಳೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಶೊಮಾನ್ ದಿಡ್ಡಿಬಾಗಿಲಿನ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ, ಹೆಣದ ತಲೆಯಿಂದ ಕೂದಲನ್ನು ಕೀಳುವ ಕಾರ್ಯಕ ಮನ್ನಿಸಲಾಗದ ಕೃತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ, ಕಾಲಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಪಾವಟಿಗೆಯಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದ, ಖಡ್ಗವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಆ ಮುದುಕಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತ. ಅವನನ್ನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ ಆ ಮುದಿಗೊಡ್ಡು ನೆಲದಿಂದ ಪುಟಿದೆದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯುಂಟು ತುಳುಕಿತ್ತು. ಒಂದುಕ್ಷಣ ನಿಶ್ಚಲವಾದಳು. ಬಳಿಕ ಇಳಿದು ಹೋಗಲು ಪಾವಟಿಗೆಯತ್ತ ಕಿರುಚುತ್ತಾ ಧಾವಿಸಿದಳು. 'ಏ ಪಾಪಿ! ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?' ಎಂದು ಕಿರುಚಿ ತನ್ನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ, ಮುದುಕಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಿಂತ. ಆಕೆ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದಳು .

ಆದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಆತ ಅವಳನ್ನು ನೂಕಿದ. ಇಬ್ಬರೂ ಸೆಣೆಸಿದರು. ಹೆಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು. ಕೈಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜಯಾಪಜಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ತಿರುಚಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಅವಳ ಕೈಯೆಂದರೆ ಮೂಳೆ - ಚಕ್ಕಳ ಮಾತ್ರ ಆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಳಿಯ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಂಸಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ನೆಲದ ಮೂಲೆ ಕುಳಿತಾಗ ತಕ್ಷಣ ಅವನು ತನ್ನ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತೆರೆದು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಣ್ಣದ ಅಲುಗನ್ನು ಆಕೆಯ ಮೂಗಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದ. ' ಈಗ ಹೇಳು, ಅಲ್ಲೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ? ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಖಡ್ಗ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ' ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ.

ಆಕೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದಳು. ಅಪಸ್ಮಾರ ಬಡಿದವಳಂತೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಣ್ಣು ಗುಳಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಮೆಡ್ಡರಿಸಿದವು. ತಿಡಿಯೊತ್ತಿದಂತೆ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಮುದುಕಿಯ ಪ್ರಾಣವೀಗ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಒಂದು ಜೀವವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾವವೇ ಅವನ ಕುದಿಯುವ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತಣ್ಣಗಾಗಿಸಿತು. ಒಂದು ತಣ್ಣನೆಯ ಹೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಮೂಡಿತು. ಆಕೆಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಶಾಂತವಾದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ.

'ನೋಡಲ್ಲಿ. ನಾನು ಉನ್ನತ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ ಹಾದಿಹೋಕ, ಅಷ್ಟೆ , ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿನಗೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ಇಲ್ಲೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

'ಆಗ ಆ ಮುದುಕಿಯು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಗಲಗೊಳಿಸಿದಳು. ಗಿಡುಗನ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಮೂಗಿಗೆ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಂತಿದ್ದ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಚಲಿಸಿದಳು. ಆ ಚಲನೆ ಆಕೆ ಏನೋ ಅಗಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಚೂಪಾಗಿ ಮುಂಚಾಚಿದ್ದ ಅವಳ ಗೋಮಾಳೆಯು ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೂ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಚಲಿಸಿತು. ಅನಂತರ ಕಾಗೆಯ ಕೂಗಿನಂತಹ ಕರ್ಕಶ ಶಬ್ದವು ಅವಳ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಹೊರಟಿತು. 'ನಾನು ಕೂದಲನ್ನು ಕೂದಲನ್ನು ... ಯಾಕೆ ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಅಂದ್ರೆ ... ಚೌರಿ ಮಾಡಲು'

ಆಕೆಯ ಉತ್ತರ ಅವನ ಮುಖಾಮುಖಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿತು. ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಅವನ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಿರುವ ಮುದುಕಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದಳು, ಹೆಣತನ್ನುವ ಪಿಶಾಚಿಯಲ್ಲ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಕೂಳು ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಹಣದ ಕೂದಲನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಚೌರಿಮಾಡಿ, ಮಾರಿ ಬದುಕುವ ಮುದುಕಿ ಮಾತ್ರ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವವೊಂದು ಅವನನ್ನು ಅವರಿಸಿತು. ಭೀತಿ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ತೊರೆದಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ದ್ವೇಷ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

ಅವನಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮುದುಕಿ ಗ್ರಹಿಸಿದಳು. ಹೆಣದಿಂದ ಕಿತ್ತಿದ್ದ ಕೂದಲನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಕೆ ತನ್ನ ಅಸ್ವಪ್ನವಾದ ಗೊಗ್ಗರು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು. 'ಹೆಣಗಳ ಕೂದಲನ್ನುಕಿತ್ತು ಚೌರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ನೀಚಕಾರ್ಯ ಎಂದು ನಿನಗನಿಸಬಹುದು .ಆದರೆ ಈ ಹೆಣಗಳಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಗತಿ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಈ ಸುಂದರ ಕಪ್ಪುಕೂದಲನ್ನು ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ, ಈ ಹೆಂಗಸು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಹಾವಿನ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸೈನಿಕರ ಬ್ಯಾರಾಕಿನ ಹತ್ತಿರ ಒಣಮೀನು ಎಂದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಫ್ಲೇಗಿನಿಂದ ಸಾಯದಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ಅದನ್ನೇ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸೈನಿಕರು ಅವಳಿಂದ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಆ ಮಾಂಸ ತುಂಬಾ ರುಚಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ , ಅವಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯಬೇಕಿತ್ತು. ಬೇರೆದಾರಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬದುಕಲು ನಾನು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಆಕೆಯೇನೂ ಬೇಸರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಅವನು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಒರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ.

ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಆಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವನ ಬಲಗೈ ತನ್ನ ಬಲ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಮೊಡವೆಯನ್ನು ಸವರಿತು. ಆಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಧೈರ್ಯ ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಕೆಳಗೆ ದಿಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಇರದಂತಹ ಧೈರ್ಯವದು. ಆ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಾಗ ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧೈರ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಅವನನ್ನು ನೂಕುತ್ತಿತ್ತು. ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಕಳ್ಳನಾಗಬೇಕೇ ಎಂಬ ಗೊಂದಲ ಈಗ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವುದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೂರವಾಗಿತ್ತುಅಂಥ ಸಾವು ಅವನ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಆಯ್ಕೆಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾ? ಆ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾ? ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದ. ಮೊಡವೆಯನ್ನು ಸವರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆಕೆಯತ್ತ ಬಾಗಿ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಆಕೆಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ: 'ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಲಿಯುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 'ಆತ

ಅವಳ ದೇಹದಿಂದ ಉಡುಪನ್ನು ಹರಿದು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ, ಅವನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳು ಹೆಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ರೂಢಿಸಿ ಒದ್ದು ಐದು ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಆತ ಪಾವಟಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವಳಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡ ಹಳದಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಇರುಕಿಕೊಂಡು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಆ ಕಡಿದಾದ ಪಾವಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಳಿದು ಕತ್ತಲ ಗಹ್ವರದಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋದ. ಅವನು ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉಂಟಾದ ಗುಡುಗಿನಂಥ ಶಬ್ದ ಟೊಳ್ಳು ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿ ಅನಂತರ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು. ತುಸು ಸಮಯದ ನಂತರ ಆ ಮುದುಕಿ ಹೆಣಗಳ ನಡುವಿನಿಂದ ಎದ್ದಳು. ನರಳುತ್ತಾ, ಗೋಣಗುತ್ತಾ, ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೊಂದಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾವಟಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತೆವಳಿದಳು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅವಳ ಬಿಳಿಗೂದಲಿನ ಮೂಲಕ ಆ ದೊಂದಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಕೊನೆಯ ಪಾವಟಿಗೆಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಅದರಾಚೆಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಗವ್ವನ್ನುವ ಕತ್ತಲು. ಅರಿವಿಗೆ ನಿಲುಕದ ಕತ್ತಲು. ಅನಂತರ ಆ ಸೇವಕನಿಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ಕೆ.ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ

ಕೆ.ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ರವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕನಕಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ವರಗರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಿಲಿಟ್ ಪದವಿ. ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ, ಅರಣ್ಯ, ಜೀವ ಪರಿಸರ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಯುವಜನ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮುಂತಾದೆಡೆ ಹಲವು ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಜೀವ ಸಂಕುಲಗಳ ಉಗಮ, ಜೀವಜಾಲ, ಸಿನಿಮಾಯಾನ ಮುಂತಾದವು ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳು. ಮಣಿ ಭೂಮಿಕ, ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧ, ಭೀರೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ, ಎಚ್.ಜಿ.ವೆಲ್ಸ್ ಜೂಲ್ಸ್ ವರ್ನ್ ಮುಂತಾದವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಕೊಡಮಾಡುವ ಸ್ವರ್ಣ ಕಮಲ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ.

- ರಾಶೋಮನ್ 1950ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಕಂಡ ಅಕಿರಾ ಕುರೋಸಾವಾ ಅವರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಪಾನಿ ಸಿನೆಮಾ. ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಥೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇದು 1915 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಕುಟಗಾವಾ ಅವರ "ಇನ್ ಎ ಗ್ರೋವ್" ಎಂಬ ಸಣ್ಣಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಘಟಕ - ೨: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ಆಶಯ:

1. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (ಕಾವ್ಯ) - ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್
2. ವೆನಿಸಿನ ವರ್ತಕ - ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್-ಅನು:ಭಗವಾನ್
3. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೈದಾನವೂ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎಂಬ ಕ್ರೀಡೆಯೂ- ನಾ.ದಿವಾಕರ
4. ಧೃತಿಗೆಡದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು - ಶೋಭಾರಾವ್ (ಓದು ಪಠ್ಯ)

ಆಶಯ

ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ ಮುದುಕಿ -ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ

ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ ಮುದುಕಿ
ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ./೨/

ನೀ ದಿನ ಹೋದಾಕಿ
ಇರು ಭಾಳ ಜೋಕಿ
ನೀ ದಿನ ಹೋದಾಕಿ
ಇರು ಭಾಳ ಜೋಕಿ
ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ ಮುದುಕಿ ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ
ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ ಮುದುಕಿ ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ

ಸದ್ಯಕಿದು ಹುಲುಗೂರ ಸಂತಿ
ಗದ್ದಲದೊಳಗ್ಯಾಕ ನಿಂತಿ?
ಸದ್ಯಕಿದು ಹುಲುಗೂರ ಸಂತಿ
ಗದ್ದಲದೊಳಗ್ಯಾಕ ನಿಂತಿ?

ಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡಿದರ
ಎದ್ದು ಹ್ಯಾಂಗ ಹಿಂದಕ ಬರತಿ?
ಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡಿದರ
ಎದ್ದು ಹ್ಯಾಂಗ ಹಿಂದಕ ಬರತಿ?
ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಮುದುಕಿ ನೀನು ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ

ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತಲ ಇಟ್ಟಿ
ಅದನು ಉಟ್ಟ ಹೊತ್ತೊಳು ಜೋಕಿ
ಕೆಟ್ಟಗಂಟಿ ಚೌಡೇರು ಬಂದು
ಉಟ್ಟದ್ದನ್ನೆ ಕದ್ದಾರ ಜೋಕಿ!
ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಮುದುಕಿ ನೀನು ಬಿದ್ದಿಯಬ್ಬೇ..

೧. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

-ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಂಡರೇ
ವಾಕರಿಕೆ ನನಗೆ
ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ:
ಮೊದಲ ಕರೀ ಗುಲಾಮನನ್ನು
ಬಿಳಿಯ ಮಾರಾಟಗಾರ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
ನೀಲಿ ಹೆಗ್ಗಡಲ ಅಲೆ ಮೇಲೆ
ಹಾದಿಯುದ್ದಗಲ ವಾಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡ
ಪಾಪ ಆ ಕರಿಯ

ನೆನಪಾಗುತ್ತಾರೆ.
ಹರಾಜಿಗೆ ಬಂದ
ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು
ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ
ಆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು:
ಅಲ್ಲಿ ಆ ದಸ್ತತ್ತು
ಆ ಚಿಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ
ಒಂದು ಸಾರಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು
ಬರೆಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ
ಜೀವರಾತಿಗಳನ್ನು
ಮಹಾನ್ ಭೂಖಂಡಗಳನ್ನು
ಬರೆಸಿಕೊಂಡವನ ಹೆಸರಿಗೆ

ಆದರೂ
ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಇವತ್ತು
ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಡುತ್ತಿವೆ.
ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡಬೇಕಿರುವ
ನೂರಾರು ಕೊಡುಗೆ ಉಡುಗೊರೆಗಳು
ನೀಟಾಗಿ ತಂದು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಹೆಕ್ಕಿ ತಂದು ಅವನ್ನು
ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲಗಳ ಮೂಲೆ ತೊಡಕುಗಳಿಂದ

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳೋಣ
ಪರಸ್ಪರ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದನ್ನು
ಗುಲಾಮಿಕೆಯ ಕರಾಳ, ಯುಗಗಳು
ಮರುಕಳಿಸುವ ಮೊದಲು

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ರವರು 1954ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿ ಇವರ ಮೊದಲ ಕೃತಿ ಮಹಾಚೈತ್ರ. ಸೂಫಿ ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ವಚನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಸ್ವಪ್ನನೌಕೆ, ಸುಲ್ತಾನ್ ಟಿಪ್ಪು, ಮಂಟೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾದರಿ ಮಾದಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ನೆಲದಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯ ಜಲ, ಮಳೆಯೇ ಮಂಟಪ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ.

೨. ವೆನಿಸಿನ ವರ್ತಕ - ಪೇಕ್‌ಪಿಯರ್. (ಅನು -ಭಗವಾನ್)

ಪೈಲಾಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಯಹೂದಿ ವೆನಿಸಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಲೇವಾದೇವಿಗಾರ. ಭಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತ. ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದ ಬಡ್ಡಿಗೇ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅಪಾರ ಐಶ್ವರ್ಯ ಗಳಿಸಿದ್ದ. ಹಣವನ್ನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅಸಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಸುವುದೇ ಬಡ್ಡಿ. ಪೈಲಾಕ್ ಕಠಿಣ ಹೃದಯುಳ್ಳವನಾದದ್ದರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಉಗ್ರತೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಅವನನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಒಬ್ಬ, ಅವನೂ ವೆನಿಸಿನ ವರ್ತಕ ಹಾಗೂ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರ, ಆಂಟೋನಿಯೊನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಜನರು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಎಂದೂ ಅವನು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಿಯಾಲ್ಡ್ ಸೇತುವೆ ಮೇಲೆ ಪೈಲಾಕ್ ಆಂಟೋನಿಯೊನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ನೀನು ತುಚ್ಛ, ಕ್ಷೂರಿ ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪೈಲಾಕ್ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ, ಸಮಯ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಆಂಟೋನಿಯೊ ಅತ್ಯಂತ ದಯಾಳು. ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ದಣಿವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ರೋಮಿನ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರಾರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಎಲ್ಲಾ ಸಹಮಾನವರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವನನ್ನು ತುಂಬ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರ ವೆನಿಸಿನ ಬಾನಿಯೊ, ಈತನಿಗೆ ತಂದೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈತ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಅಗತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಗೆಲ್ಲಾ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಈತನಿಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೆ: ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಧೈರಿಯ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಬಳಿಗೆ ಬಾನಿಯೊ ಬಂದನು. ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು, ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಈಚೆಗೆ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಆಸ್ತಿಗೆ ಆಕೆ ವಾರಸುಧಾರಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು, ಅವಳ ತಂದೆ ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಆ ಮನಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ, ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಅವಳ ಕಣ್‌ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವನು ತಾಳಿದ್ದನು, ಅಂಥ ಶ್ರೀಮಂತೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಸೂಕ್ತ ಉಡುಪು ತೊಡಲು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಆಂಟೋನಿಯೋನಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ಬಂದನು. ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು (ವೆನಿಸಿನ ಹಣ) ಸಾಲ ಕೊಡು ಎಂದು ಅವನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದನು. ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಬಳಿ ಹಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸರಕನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವನ ಹಡಗುಗಳು ಬರುವುದನ್ನು ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ದೊಡ್ಡ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರನಾದ ಪೈಲಾಕ್‌ನಿಂದ ಆ ಹಡಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಣ ಪಡೆಯೋಣ ಎಂದು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹೋದರು. ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್‌ಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಪೈಲಾಕ್‌ನನ್ನು ಆಂಟೋನಿಯೊ ಕೇಳಿದನು. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊ ಎಂದುನು. ಪೈಲಾಕ್ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದನು. "ಈಗ ಇವನನ್ನು ನಾನು ಹಿಡಿದರೆ ನನ್ನ ಸೇಡು ತೀರುತ್ತದೆ. ಇವನು ನನ್ನ ಯಹೂದಿ ಜನಾಂಗವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ

ಇವನು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನೂ ಇವನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬೈಯುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಈಗ ಬಿಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ವಂಶ ನಾಶವಾಗಲಿ!" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಶಪಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಪೈಲಾಕ್ ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಆಂಟೊನಿಯೋಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ಉತ್ತರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಣ ಬೇಕಿದ್ದರಿಂದ ಅಸಹನೆಯಿಂದ, "ಪೈಲಾಕ್ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೆ? ನನಗೆ ಹಣ ಬೇಕು. ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೀಯೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೈಲಾಕ್ ಮಾರುತ್ತರಿಸಿದನು. "ಮಾನ್ಯ ಆಂಟೊನಿಯೋ, ನನ್ನ ಹಣ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಲೇವಾದೇವಿ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಭುಜ ಕುಣಿಸಿ ದೂರಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾಳ್ಮೆಯೆ ಎಲ್ಲಾ ಯಹೂದಿಗಳ ಲಾಂಛನ. ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಪಾಷಂಡಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದ ನಾಯಿ ಎಂದು ಬೈದಿರಿ. ನನ್ನ ಯಹೂದಿ ಅಂಗಿ ಮೇಲೆ ಉಗುಳಿದಿರಿ. ನಾಡಾಡಿ ನಾಯಿಯಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಒದೆದಿದ್ದೀರಿ. ಸರಿ, ಈಗ ನೀವು ನನ್ನ ನೆರವು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಇದೆಯೆ? ಬೀದಿ ನಾಯಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್ ಹಣ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ನಾನು ಬಗ್ಗಿ, ದಯಾಳು ಸ್ವಾಮಿ, ಬುಧವಾರ ನೀವು ನನಗೆ ಉಗಿದಿರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ನನ್ನನ್ನು ನಾಯಿ ಎಂದು ಬೈದಿರಿ, ಎನ್ನಲೆ? ನಿಮ್ಮ ಈ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆ?"

ಆಂಟೊನಿಯೋ ಹೇಳಿದ: "ನಾನು ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಾಗೇ ಕರೆಯುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ನಿನಗೆ ಒದೆಯಲೂ ಬಹುದು. ನೀನು ಸಾಲವನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತನಿಗಂದು ಕೊಡಬೇಡ, ಶತ್ರುವಿಗಂದು ಕೊಡು. ವಾಗ್ಧಾನದಂತೆ ನಾನು ಸಾಲ ಹಿಂತಿರುಗಿಸದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬಹುದು."

"ನೋಡಿ, ಹೇಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ನಾನು ಗೆಳೆತನದಿಂದಿರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಅವಮಾನವನ್ನು ನಾನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆ ಈಡೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಪೈಲಾಕ್ ಹೇಳಿದನು. ಈ ನೇರ ಕರುಣಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಂಟೊನಿಯೋಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಪೈಲಾಕ್ ಇನ್ನೂ ಆಂಟೊನಿಯೋ ಸ್ನೇಹಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. "ನಿಮಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದು ವಕೀಲರ ಬಳಿ ಒಂದು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದು ಬರೀ ತಮಾಷೆಗೆ" ಎಂದನು. "ವಾಯಿದೆ ಒಳಗೆ ಖಚಿತವಾದ ದಿನ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಂಟೊನಿಯೋ ಒಂದು ಪೌಂಡು ಮಾಂಸವನ್ನು ಪೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಆಂಟೊನಿಯೋ ದೇಹದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು," ಎಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು.

"ಸರಿ, ಆಯಿತು. ಈ ಕರಾರು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನು ರುಜು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕರುಣೆ ಇದೆ, ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ." ಪೈಲಾಕ್ ಆಂಟೊನಿಯೋ ಹೇಳಿದನು.

"ಅಂಥ ಕರಾರು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಡ" ಎಂದು ಬಸಾನಿಯೋ ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ಆಂಟೊನಿಯೋ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ "ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ವಾಯಿದೆಗೆ ಮುನ್ನವೇ ನನ್ನ ನೌಕೆಗಳು ವಾಪಸ್ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆ ಈ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ದೊಡ್ಡದು" ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪೈಲಾಕ್ ಉದ್ವರಿಸಿದ. "ಓ ತಂದೆ ಅಬ್ರಹಮ್, ಎಂಥ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತರು ಈ ಕಿಲಿಸ್ತರು! ಅವರವೇ ಆದ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸಲು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ವಾಯಿದೆಯ ದಿನವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳು, ಬಸಾನಿಯೋ ಮರುಪಾವತಿಯ

ವಾಯಿದೆ ದಿನವನ್ನು ಅವನು ಮುರಿದರೆ, ಒಂದು ಪೌಂಡು ಮಾಂಸದಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಕುರಿ, ಆಡು, ದನದ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯುಂಟು. ನರ ಮಾಂಸ ಕೇಳುವವರು ಯಾರು? ಅವರ ಒಲವನ್ನುಗಳಿಸಲು ಈ ಸ್ನೇಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿದಾಯ".

ಕೊನೆಗೆ ಬಸಾನಿಯೊನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸದ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಕರಾರು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಪೈಲಾಕ್ ನ ದುಷ್ಟ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಅವನು ಕೇವಲ ತಮಾಷೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ಬಸಾನಿಯೊ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಕನ್ನೆ ಪೋರ್ಷಿಯ. ವೆನಿಸಿನ ಹತ್ತಿರದ ಸ್ಥಳ ಬೆಲ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರ ಲಲನೆ. ಹಿಂದೆ ರೋಮಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕೇಟೊನ ಮಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರೂಟಸ್ ನ ಮಡದಿ ಪೋರ್ಷಿಯಳಷ್ಟೇ ಅವಳು ಜಾಣೆ, ಚತುರ ಮತ್ತು ಚೆಲುವೆ. ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣವಿಟ್ಟು ಆಂಟೋನಿಯೊ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಸಾನಿಯೊ ತನ್ನ ಗೆಲೆಯ ಗ್ರಾಪಿಯಾನೊ ಸಂಗಡ ಬೆಲ್ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ.

ಬಸಾನಿಯೊ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ. ಅವನನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಪೋರ್ಷಿಯ ಒಪ್ಪಿದಳು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ; ತನ್ನ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನವ ತನಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು ಅವನು ಪೋರ್ಷಿಯ ಬಳಿ ನಿವೇದಿಸಿದ. ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಅವಳು ಪ್ರೀತಿಸಿದಳು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಗಂಡನ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗಿಂತ ನಾನು ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಸುಂದರಿ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತೆ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಹ ಸತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ತನ್ನ ಆಸೆ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ತಾನು ವಿದ್ಯಾವಂತಳಲ್ಲ, ಅನುಭವಸ್ಥಳಲ್ಲ, ಕಲಿಯದಿರುವಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದವಳಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ಅವಳು ಮನೋಹರವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನನ್ನು ಆತನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬಲ್ಲ ಸೌಮ್ಯ ಚೇತನೆ ಎಂದಳು.

"ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನದನ್ನುವ ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನದು. ಬಸಾನಿಯೊ, ನಿನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಈ ಮನೆಯ ಒಡತಿ, ನನಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸೇವಕರಿಗೆ ಯಜಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ಈ ಮನೆ, ಈ ಆಳುಕಾಳುಗಳು, ನಾನು, ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನದು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಈ ಉಂಗುರದ ಜೊತೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪೋರ್ಷಿಯ ಅವನ ಬೆರಳಿಗೆ ತನ್ನ ಉಂಗುರವನ್ನು ತೊಡಿಸಿದಳು.

ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಬಸಾನಿಯೊ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋದ. ಪೋರ್ಷಿಯಳಂಥ ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತ ಕುಲದವಳು ತನ್ನನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದುದು ಅವನಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಈ ಕನ್ಯಾಮಣಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಆದ ಆನಂದ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕರೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಪದಗಳು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವನು ಉಗ್ಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು. ಈ ಉಂಗುರದಿಂದ ತಾನೆಂದೂ ಬೇರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದನು.

ಪೋರ್ಷಿಯಳ ಸಖಿ ನಿರಿಸ ಮತ್ತು ಬಸಾನಿಯೊನ ಸಖಿ ಗ್ರಾಷೀಯಾನೊ, ಯಜಮಾನ ಮತ್ತು ಯಜಮಾನಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೋರ್ಷಿಯ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಬಸಾನಿಯೊನ ವಿನಯವಂತ ಪತ್ನಿಯಾಗಲು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಬಸಾನಿಯೊ ಮತ್ತು ಅವನ ವಧುವಿಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ, ತಾನೂ ನಿರಿಸಳನ್ನು, ಅವರು ಲಗ್ನವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲು ಅವಕಾಶ

ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. "ಖಂಡಿತ ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ, ನೀನು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದರೆ ಆಗಲಿ." ಬಸಾನಿಯೊ ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಆಮೇಲೆ ತಾನು ಪೋರ್ಷಿಯಳ ಸಖಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ ಹೇಳಿದನು. ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಅವಳು ಸಮ್ಮತಿಸಿದ್ದಾಳೆ, ಪೋರ್ಷಿಯ "ಇದು ನಿಜವೇ" ಎಂದು ನಿರಿಸಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. "ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಿಜ" ಎಂದಳು ನಿರಿಸ, ಪೋರ್ಷಿಯ ಮನಸೇಚ್ಚೆ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಬಸಾನಿಯೊ "ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಸೋಣ." ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಈ ಜೋಡಿ ನವ ದಂಪತಿಗಳ ಸಂತೋಷ ಒಬ್ಬ ದೂತನ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಹಾಳಾಯಿತು. ಅವನು ಆಂಟೊನಿಯೊನಿಂದ ಪತ್ರ ತಂದಿದ್ದ. ಆಂಟೊನಿಯೊನ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಬಸಾನಿಯೊ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಪೋರ್ಷಿಯ ಯಾರೋ ಆತ್ಮೀಯನ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಅವಳು, ಏನು ತೊಂದರೆ? ಎಂದಳು. "ಅದು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಪೋರ್ಷಿಯ, ಕಾಗದವನ್ನು ಮಲಿನಗೊಳಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ಹೊಲಸು ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಹಣವಂತನಲ್ಲ ಎಂದು ಸಲೀಸಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಾನೊಬ್ಬ ಸಾಲಗಾರನಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಿತ್ತು" ಎಂದನು. ಆಮೇಲೆ ಬಸಾನಿಯೊ ತಾನು ಹೇಗೆ ಆಂಟೊನಿಯೊನಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ಹಾಗೂ ಎಂಥ ಭಯಂಕರ ಕರಾರು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ರುಜು ಮಾಡಿದ್ದ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ನಂತರ ಅವನು ಆಂಟೊನಿಯೊ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದನು.

"ಪ್ರಿಯ ಬಸಾನಿಯೊ, ನನ್ನ ಹಡಗುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಳಾದವು. ಕರಾರಿನಂತೆ ನಾನು ಷೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ನನಗೆ ಆಸೆ, ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹದ ಭಾವನೆಗಳು ಬರಲು ಬಲವಂತ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಪತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡದಿರಲಿ."

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪೋರ್ಷಿಯ, "ಅಯ್ಯೋ! ಪ್ರಿಯತಮ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ಹೋಗಿ ಆ ಹಣದ ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಅಪಾರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ದಯಾವಂತ ಗೆಳೆಯ ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕೂದಲೆಳೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅದನ್ನು ಪಾವತಿಸಿ, ನೀವು ವೆನಿಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಆಗ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದಳು. ಅದೇ ದಿನ ಅವರ ವಿವಾಹ ನೆರವೇರಿತು. ಗ್ರಾಫಿಯಾನೊ ಸಹ ನಿರಿಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಮದುವೆಯಾದ ತಕ್ಷಣವೆ ಬಸಾನಿಯೊ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಫಿಯಾನೊ ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ವೆನಿಸ್ ಹೊರಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಆಗಲೆ ಆಂಟೊನಿಯೊ ಬಂಧಿತನಾಗಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಸಾಲ ಪಾವತಿಸುವ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಬಸಾನಿಯೊ ನೀಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಷೈಲಾಕ್ ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಆಂಟೊನಿಯೊ ಮೈನಿಂದ ಒಂದು ಪೌಂಡು ಮಾಂಸವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಟ ಹಿಡಿದ. ವೆನಿಸ್‌ನ ಮಾಂಡಲಿಕನ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ದಿಗಲುಗೊಳಿಸುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಡಾಯಿತು. ಆತಂಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಬಸಾನಿಯೊ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋದನು.

ಬಸಾನಿಯೊನನ್ನು ಪೋರ್ಷಿಯ ವೆನಿಸ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಾಗ ಆತನ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದಳು. ಆದರೂ ಸಂಗತಿಗಳು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ

ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಆಕೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಾಗ, ತಾನೇನಾದರೂ ತನ್ನ ಪತಿ ಬಸಾನಿಯೊನ ಪರಮ ಮಿತ್ರನ ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದಳು. ವಿಧೇಯ ಸತಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗಂಡನ ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅವಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ವೆನಿಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಆಂಟೊನಿಯೊ ಪರ ವಾದಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು.

ಪೋರ್ಷಿಯಳ ಒಬ್ಬ ಬಂಧು ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಬೆಲಾರಿಯೊ, ಅವಳು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೋರಿದಳು. ಜೊತೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರುಗಳು ಧರಿಸುವ ಸಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಭಿನ್ನವಿಸಿದಳು. ದೂತ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿವರ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದನು.

ಪೋರ್ಷಿಯ ಮತ್ತು ನಿರಿಸ ಪುರುಷರ ಪೋಷಾಕಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ವಕೀಲರ ದಿರಸು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಪೋರ್ಷಿಯ ನಿರಿಸಳನ್ನು ತನ್ನ ಗುಮಾಸ್ತಳಾಗಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡಳು. ಅವರು ಬೇಗ ಹೊರಟರು, ವಿಚಾರಣೆಯ ದಿನ ವೆನಿಸ್‌ಗೆ ಬಂದರು. ಮಾಂಡಲಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರ ಎದುರು ಖಿಚ್ಚಿ ಆಗ ತಾನೆ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋರ್ಷಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಬೆಲಾರಿಯೊನ ಪತ್ರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಮಾಂಡಲಿಕನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅವನು "ನಾನೇ ಬಂದು ವಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿತು" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದ. "ಕಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಬಾಜಾರ್‌ನನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಿ" ಎಂದು ಮಾಂಡಲಿಕ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಬಾಲ್ತಜಾರ್ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಆಗಿರದೆ ಸ್ವತಃ ಪೋರ್ಷಿಯಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು.

ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ವಿಚಾರಣೆ ಈಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪೋರ್ಷಿಯ ಸುತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ನಿಷ್ಕರುಣಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರ ಷೈಲಾಕ್ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಅವಳು ಬಸಾನಿಯೊನನ್ನೂ ನೋಡಿದಳು. ಆದರೆ ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು ಅವನು ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ, ತನ್ನ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಒದಗಿದ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ ಬಸಾನಿಯೊ ಭಯದಿಂದ ಆಂಟೊನಿಯೊ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಪೋರ್ಷಿಯ ಕೈಗೆತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಠಿಣ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಧೀರವಾಗಿ ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಮೊದಲು ಅವಳು ಷೈಲಾಕ್ ಹೇಳಿದಳು. ಕರಾರು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ವೆನಿಸನ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೇಳಲು ಮತ್ತು ವಿಧಿಸಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಗಿಂತ ಕರುಣೆ ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಅದರ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಆಕೆ ಹೊಗಳಿದಳು. ಇದು ಪ್ರಪಂಚ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಒಂದು ಕಾವ್ಯಭಾಗ:

"ಕರುಣೆ ಬಲವಂತದಿಂದ ಬರುವ ರಸವಲ್ಲ. ಅದು ನಭದಿಂದ ಸುರಿವ ಸೌಮ್ಯ ಮಳೆಯಂತೆ ಈ ನೆಲದ ಮೇಲಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಉಭಯ ಶುಭಕಾರಿ. ಅದು ಕೊಡುವಾತನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆವಾತನನ್ನು ಹರಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಬಲತಮನಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಬಲತಮ. ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸಾಮ್ರಾಟನಿಗೆ ಅವನ ಕಿರೀಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನ ರಾಜದಂಡ ಐಹಿಕಾಧಿಕಾರದ

ಶಕ್ತಿ ಸಂಕೇತ. ಅದು ರಾಜಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುಮಹಿಮೆ
ಹೆಗ್ಗುರುತು. ಆದರೊಳಗೆ ಕುಳಿತಿದೆ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜರ ಬಗ್ಗೆ
ಭಯಭೀತಿ, ಆದರೆ ಕರುಣೆ ಆ ರಾಜದಂಡಾಧಿಕಾರಕ್ಕಿಂತ
ಉನ್ನತ. ಅದು ರಾಜಾಧಿರಾಜರ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನಗಳಲ್ಲಿ
ಪಟ್ಟಾಭಿಷಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದು ದೇವರ ಸಹಜ ಪ್ರತಿರೂಪ.
ಇಹಲೋಕದ ಅಧಿಕಾರ ದೇವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದದ್ದನ್ನು
ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ ಕರುಣೆ ಜೊತೆ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಪಕ್ವಗೊಂಡಾಗ”

(ಅಂಕ ೪. ದೃಶ್ಯ ೧) -

ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪೋಷಿಯ ಕರುಣೆಯ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೂ
ಷೈಲಾಕ್‌ನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಕರಗಲಿಲ್ಲ. "ನನಗೆ ಕರಾರು ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಸಿಗಬೇಕು" ಎಂದು ಷೈಲಾಕ್
ಮತ್ತೆ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದನು.

"ಋಣಭಾರವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಆಂಟೋನಿಯೋಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಪೋಷಿಯ ಕೇಳಿದಳು.

"ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧ" ಎಂದು
ಬಸಾನಿಯೊ ಹಣ ನೀಡಲು ಮುಂದಾದನು. ಷೈಲಾಕ್ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು. ತನಗೆ ಒಂದು ಪೌಂಡ್
ಆಂಟೋನಿಯೊ ದೇಹದ ಮಾಂಸ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದನು. ಆಂಟೋನಿಯೊ ಜೀವ
ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿರುಚಿ ಎಂದು ಬಸಾನಿಯೊ ಕಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು.
ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪೋಷಿಯ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.
ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕೆ ತನ್ನ ಪರವಿದ್ಯಾಳೆ ಎಂದು ಷೈಲಾಕ್ ಭಾವಿಸಿದ."ಈತ ಪ್ರಾಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ತೀರ್ಪು
ನೀಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೇಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಗೌರವಿಸಲಿ! ಕಾಣುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೀನು ಎಷ್ಟೊಂದು
ಹಿರಿಯನಾಗಿದ್ದೀಯ!" ಎಂದು ಷೈಲಾಕ್ ನುಡಿದ.

"ಕರಾರು ಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸು" ಎಂದು ಪೋಷಿಯ ಷೈಲಾಕ್‌ನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಅದನ್ನು ಓದಿ
ಅವಳು "ಈ ಕರಾರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ, ವಾಯಿದೆ ಒಳಗೆ ಸಾಲ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಲ್ಲ.
ಆಂಟೋನಿಯೊ ಹೃದಯದ ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಷೈಲಾಕ್ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ಕರುಣಾವಂತನಾಗು, ಷೈಲಾಕ್, ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊ. ಈ ಕರಾರು ಪತ್ರ ಹರಿದು ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡು"
ಎಂದು ಷೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಪೋಷಿಯ ಹೇಳಿದಳು.

ಆದರೂ ಕ್ರೂರಿ ಷೈಲಾಕ್ ಏನೂ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. "ನನ್ನ ಜೀವದಾನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು
ಬದಲಾಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮಾನವನ ನಾಲಗೆಗೆ ಇಲ್ಲ" ಷೈಲಾಕ್ ನುಡಿದನು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಆಂಟೋನಿಯೊ ನಿನ್ನ ಎದೆಯನ್ನು ಚೂರಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಡಿಸು" ಎಂದಳು ಪೋಷಿಯ. ಒಂದು
ಪೌಂಡ್ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದನೆಯ ಚೂರಿಯನ್ನು ಷೈಲಾಕ್ ಹರಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.
"ನಿನಗೇನಾದರೂ ಹೇಳಲು ಇದೆಯೆ?" ಎಂದು ಆಂಟೋನಿಯೊವನ್ನು ಪೋಷಿಯ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ಪ್ರಶಾಂತ

ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಂಟೋನಿಯೊ "ಏನೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ನಂತರ ಅವನು ಬಸಾನಿಯೊಗೆ ಹೇಳಿದನು. "ಕೈ ಕುಲುಕು, ಬಸಾನಿಯೊ, ವಿದಾಯ, ನಿನ್ನಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಈ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದೆ ಎಂದು ನೀನು ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ನನ್ನ ಶುಭಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಡದಿಗೆ ನೀಡು. ನಾನೆಂಥ ಸ್ನೇಹಿತ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸು" ಎಂದು ಆಂಟೋನಿಯೊ ಹೇಳಿದನು.

ಆಂಟೋನಿಯೊಗೆ ದುಃಖದಿಂದ ಬಸಾನಿಯ ಹೇಳಿದನು: "ಆಂಟೋನಿಯೊ, ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹಧರ್ಮಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಣ, ಪತ್ನಿ, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚ ಎಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಲ್ಲ, ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಈ ದೆವ್ವಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ."

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪೋರ್ಷಿಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇಸರ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ನೊಂದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಕೆ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. "ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ." ಆಮೇಲೆ ಬಸಾನಿಯನ ಮಾತನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಗ್ರಾಹಿಯಾನೊ ಹೀಗೆಂದನು: "ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಕೆ ದಿವಂಗತಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ದೇವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ತುಚ್ಛ ಯಹೂದಿಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ." ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಿಸ, "ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು" ಎಂದಳು. ಅವಳು ಪೋರ್ಷಿಯಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಷೈಲಾಕ್ ಅಸಹನೆಯಿಂದ, "ನಾವು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತೀರ್ಪು ಕೊಡಿ," ಎಂದು ಕಿರುಚಿದನು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೃದಯವೂ ದುಃಖದಿಂದ ಆಂಟೋನಿಯೊಗೆ ಮರುಗಿತು.

ಮಾಂಸವನ್ನು ತೂಗಲು ತಕ್ಕಡಿ ಸಿದ್ಧವೆ?" ಎಂದು ಪೋರ್ಷಿಯ ಕೇಳಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಷೈಲಾಕ್‌ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ "ಷೈಲಾಕ್, ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆತಂದಿರುವೆಯೇ? ಆತ ಏನಾದರೂ ರಕ್ತ ಹರಿದು ಸಾಯುವಂತಾದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಸಬೇಕು." ಎಂದಳು.

ಆಂಟೋನಿಯೊಗೆ ರಕ್ತ ಹರಿದು ಸಾಯಲಿ ಎಂಬುದೇ ಷೈಲಾಕ್‌ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. "ಅದನ್ನು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ" ಎಂದನು. "ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ? ವೈದ್ಯ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು; ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತೆ." ಪೋರ್ಷಿಯ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

"ಹಾಗೇನೂ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ". ಷೈಲಾಕ್ ಹೇಳಿದನು. "ಹಾಗಾದರೆ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಶರೀರದ ಒಂದು ಪೌಂಡು ಮಾಂಸ ನಿನ್ನದು, ಕಾನೂನು ಅದನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾಂಸವನ್ನು ಅವನ ಎದೆಯಿಂದ ನೀನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊ," ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಷೈಲಾಕ್ "ಓ ಈತ ಎಂಥ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನ್ಯಾಯಾವಾದಿ!" ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದನು. ಚೂರಿಯನ್ನು ಹರಿತ ಮಾಡುತ್ತ, ಆಂಟೋನಿಯೊಗೆ, 'ಬಾ ಸಿದ್ಧನಾಗು!' ಎಂದನು.

"ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಏನೋ ಇದೆ. ಒಂದು ರಕ್ತದ ಹನಿಯನ್ನು ಸಹ ಈ ಪತ್ರ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. 'ಒಂದು ಪೌಂಡು ಮಾಂಸ' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ. ಮಾಂಸವನ್ನು

ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನೀನೇನಾದರೂ ಒಂದು ಹನಿ ರಕ್ತ ಕೆಡವಿದರೆ ನಿನ್ನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಮನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಕಾನೂನು ಹೀಗಿದೆ" ಎಂದು ಪೋರ್ಷಿಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡಿದಳು. ರಕ್ತ ಕೆಡವದ ಮಾಂಸ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಪೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಪೋರ್ಷಿಯಳ ಈ ಜಾಣ ಶೋಧನೆ ಆಂಟೊನಿಯೊನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿತು.

ಈ ಕಿರಿಯ ವಕೀಲನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆದೂಗಿದರು. ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಪೈಲಾಕ್ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದ "ಓ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನ್ಯಾಯಾವಾದಿ!" ಎಂಬ ಮಾತನ್ನೇ ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ನುಡಿದನು.

ಪೈಲಾಕ್ ಈಗ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ "ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ," ಎಂದನು. ಆಂಟೊನಿಯೊ ಅಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾದುದರಿಂದ ಹರ್ಷಗೊಂಡಿದ್ದ ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ "ಇಲ್ಲಿದೆ, ತೆಗೆದುಕೊ" ಎಂದನು. ಅವನನ್ನು ಪೋರ್ಷಿಯ ತಡೆದಳು. "ಒಂದು ಕ್ಷಣ ತಡೆ. ಅವಸರ ಬೇಡ. ಪೈಲಾಕ್ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸರಿ, ಮಾಂಸ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾಗು, ಪೈಲಾಕ್. ಆದರೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ರಕ್ತ ಕೂಡ ಚೆಲ್ಲ ಬಾರದು, ತಿಳಿದುಕೊ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಪೌಂಡ್ ಮಾಂಸ. ಹೆಚ್ಚೂ ಅಲ್ಲ ಕಡಿಮೆನೂ ಅಲ್ಲ. ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿದಾಗ ಒಂದು ಕೂದಲೆಳೆಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಆದರೆ ವೆನಿಸಿನ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿನಗೆ ಮರಣ ದಂಡನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ನಿನ್ನ ಹಣವೆಲ್ಲ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ," ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು.

"ನನ್ನ ಹಣ ಕೊಡಿ. ಹೋಗುತ್ತೇನೆ." ಸೋತು ಪೈಲಾಕ್ ಹೇಳಿದನು.

"ಇಗೋ, ಸಿದ್ಧವಿದೆ". ಬಸಾನಿಯೊ ಹೇಳಿದನು.

ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪೈಲಾಕ್ ಮುಂದುವರಿದ. ಪೋರ್ಷಿಯ ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಡೆದು ಹೇಳಿದಳು. "ನಿಧಾನಿಸು! ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹಿಡಿತವಿದೆ. ಮೊನ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ನಿನ್ನ ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ರಾಜ್ಯದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಜೀವ ಮಾಂಡಲಿಕರ ಕೃಪೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಮಂಡಿಲೂರಿ ಅವರ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಬೇಡು."

ಆಗ ಪೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಮಾಂಡಲಿಕ ಹೇಳಿದ: "ಈಗ ನೀನು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮನೋಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀನು ಕೇಳುವ ಮೊದಲೆ ನಿನಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗ ಆಂಟೊನಿಯೊಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನರ್ಧ ಭಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ."

ಉದಾರಿಯಾದ ಆಂಟೊನಿಯೊ ಆ ಹಣವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. " ಪೈಲಾಕ್‌ನ ಮರಣಾನಂತರ ಆ ಹಣ ಅವನ ಮಗಳು ಜೆಸಿಕ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಪತಿ ಲೊರೆಂಜೊಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ದಾನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದನು. ಪೈಲಾಕ್‌ನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಅವಳು ಲೊರೆಂಜೊನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಆಂಟೊನಿಯೊಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆಂಟೊನಿಯೊನ ಸ್ನೇಹಿತ ಲೊರೆಂಜೊ, ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಪೈಲಾಕ್ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅವಳು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದನು. ಪೈಲಾಕ್ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದನು. ಸೇಡು ಈಡೇರದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹತಾಶನಾಗಿದ್ದನು. ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. "ನನಗೆ ಸ್ವಸ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡಿ. ದಾನ ಪತ್ರ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ನನ್ನ ಅರ್ಧ ಆಸ್ತಿ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ರುಜು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

"ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋಗು, ಆಮೇಲೆ ಸಹಿ ಹಾಕು." ಮಾಂಡಲಿಕ ಆದೇಶಿಸಿದನು.

ಈಗ ಆಂಟೋನಿಯೊನನ್ನು ಮಾಂಡಲಿಕ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದನು. ಕಿರಿಯ ವಕೀಲನ ಜಾಣ್ಮೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದನು; ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು.

ತನ್ನ ಗಂಡ ಬೆಲ್ಮೆಂಟ್‌ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ತಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪೋರ್ಷಿಯ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಳು. "ತಮಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ, ಮಹಾಪ್ರಭು. ಈ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕು" ಎಂದಳು.

ಕಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನೊಡನೆ ಊಟ ಮಾಡಲಾಗದುದಕ್ಕೆ ಮಾಂಡಲಿಕ ವಿಷಾದಪಟ್ಟನು. ಆಂಟೋನಿಯೊ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, "ಈ ಸಜ್ಜನನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡು. ಇವನಿಗೆ ನೀನು ತುಂಬ ಋಣಿ ಎಂದು ನನ್ನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ." ಎಂದು ಮಾಂಡಲಿಕ ನುಡಿದನು.

ಮಾಂಡಲಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ಈತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಹೋದರು. ನಂತರ ಪೋರ್ಷಿಯಳಿಗೆ ಬಸಾನಿಯೊ ಹೇಳಿದ "ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಾದಿಸಿದಿರಿ, ಸ್ವಾಮಿ! ನನ್ನ ಗೆಲೆಯ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಮತ್ತು ನಾನು ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ನೀವು ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಪೈಲಾಕ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಈ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ."

"ನಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವಲ್ಲ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತೇವೆ." ಆಂಟೋನಿಯೊ ಧನ್ಯತೆಯಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಎಷ್ಟೇ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೂ ಹಣ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪೋರ್ಷಿಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಬಳುವಳಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಬಸಾನಿಯೊ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದನು. ಆಗ ಪೋರ್ಷಿಯ ಹೇಳಿದಳು: "ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಗವಸು ಕೊಡಿ. ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಅವನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ." ಬಸಾನಿಯೊ ತನ್ನ ಕೈಗವಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದನು. ಆಗ ಅವಳು ಅವನ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಉಂಗುರವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇದೇ ಉಂಗುರವನ್ನು ಈಗ ಪೋರ್ಷಿಯ ಬಯಸಿದಳು. ಬಸಾನಿಯೊನನ್ನು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. "ನಿಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದಳು ಪೋರ್ಷಿಯ. ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಈ ಉಂಗುರವನ್ನು ನಾನು ಕಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ," ಎಂದು ಪೋರ್ಷಿಯಳಿಗೆ ಬಸಾನಿಯೊ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದ್ದನು. ಈಗ ವಕೀಲ ಇದನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಬಸಾನಿಯೊಗೆ ಪೀಕಲಾಟವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬಸಾನಿಯೊ ಅವಳ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆಕೆ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡವಳಂತೆ ನಟಿಸಿದಳು. 'ತಿರುಪೆಯವರು ಆಯ್ಕೆಗಾರರಲ್ಲ ಎಂಬ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದಿರಿ, ಸ್ವಾಮಿ" ಎಂದು ಪೋರ್ಷಿಯ ಉತ್ತರಿಸಿ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟಳು.

"ಪ್ರಿಯ ಬಸಾನಿಯೊ, ಅವರಿಗೆ ಉಂಗುರ ಕೊಡು, ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಈತ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯದ ಎದುರು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ನಿಲ್ಲಲಾರದು" ಎಂದು ಆಂಟೋನಿಯೊ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದನು. ಬಸಾನಿಯೊ ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟನು. ಈ ಉಂಗುರವನ್ನು ವಕೀಲನಿಗೆ ಕೊಡೆಂದು ಅವನು ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊನನ್ನು ಅಟ್ಟಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ಉಂಗುರ ನೋಡಿ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿದ್ದ ನಿರಿಸ, ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊಗೆ ತಾನು ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಕೊಡೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅದನ್ನು

ಅವಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು "ನಾವು ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡೋಣ. ನೀವು ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರೋ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಿಯತಮೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕಿಚಾಯಿಸೋಣ" ಎಂದು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಪೋರ್ಷಿಯ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನೋಡಿದ ಎಲ್ಲವೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಉಕ್ಕಿಸಿತ್ತು. ಚಂದ್ರ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಳಪಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿತು. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮೋಡ ಮರೆಮಾಡಿದಾಗ ಅವಳ ಮನೆಯಿಂದ ಬೆಳಕು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಗ ಅವಳು ನಿರಿಸಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು:

"ನಾವು ಕಾಣುವಾ ದೀಪ ನನ್ನ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಆ ಪುಟ್ಟ ಮೋಂಬತ್ತಿ ಬತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ದೂರ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳ ಚಾಚುತ್ತಿದೆ!

ಅಂತೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಬೆಳಗುವುದು ಈ ದುಷ್ಟ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ."

ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿ ಅವಳು, "ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿಗಿಂತ ಸಂಗೀತ ರಾತ್ರಿಯ ನಿಶ್ಯಬ್ದದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಧುರವಾಗಿರುತ್ತೆ" ಎಂದಳು.

ಪೋರ್ಷಿಯ ಮತ್ತು ನಿರಿಸ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಉಡುಪನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಅವರ ಗಂಡಂದಿರ ಬರವನ್ನು ಅವರು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಂಟೋನಿಯೊನನ್ನು ಬಸಾನಿಯೊ ತನ್ನ ಜೊತೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಪೋರ್ಷಿಯಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ, ಅವನಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿರಿಸ ಮತ್ತು ಅವಳ ಗಂಡ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾಡುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಗಲೇ ಜಗಳವೇ? ಏನು ವಿಷಯ?" ಪೋರ್ಷಿಯ ಕೇಳಿದಳು.

ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ, "ಅದು ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಉಂಗುರದ ಬಗ್ಗೆ, ಅಮ್ಮ, ನಿರಿಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ, 'ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸು, ಬಿಡಬೇಡ' ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು," ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಿಸ, " ಉಂಗುರದ ನುಡಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಬೆಲೆಯಾಗಲಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನೀನು ನಿನ್ನ ಜೀವಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಚನ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ನೀನು ಅದನ್ನು ವಕೀಲನ ಕಾರಕೂನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ. ನೀನು ಅದನ್ನು ಯಾರೋ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿ" ಎಂದು ದೂರಿದಳು.

"ಅಯ್ಯೋ! ದೇವರೇ ! ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ತರುಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗ, ಗುಚ್ಚಾರಿ. ನಿನಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆ ಕಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯ ಗುಮಾಸ್ತ. ಅವನ ವಿವೇಕಯುಕ್ತ ವಾದದಿಂದ ಆಂಟೋನಿಯೊ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯಿತು. ಆ ಮೂರ್ಖ ಹುಡುಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪಗಾರ ಕೇಳಿದ. ನನಗೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟನು.

"ತಪ್ಪು ನಿನ್ನದು, ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ, ನೀನು ಉಂಗುರ ಕೊಡಬಾರದಿತ್ತು. ಬಸಾನಿಯಾಗೆ ನಾನೂ ಒಂದು ಉಂಗುರ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಾರರು ಎಂಬ ಖಾತ್ರಿ ನನಗಿದೆ" ಎಂದಳು ಪೋರ್ಷಿಯ.

ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ ಎನ್ನುವಂತೆ, "ಬಸಾನಿಯೊ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಂಗುರವನ್ನು ಆ ವಕೀಲನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅವನ ಕಾರಕೂನ ನನ್ನ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕೇಳಿದ" ಎಂದನು ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ,

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪೋರ್ಷಿಯ ಕೋಪ ಬಂದವಳಂತೆ ನಟಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಉಂಗುರವನ್ನು ಬಸಾನಿಯೊ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಅವನಿಗೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿದಳು. "ನಿರಿಸ ಏನು ನಂಬಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ನೀವು ಯಾರೋ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಉಂಗುರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ" ಎಂದು ಪೋರ್ಷಿಯ ನಿಂದಿಸಿದಳು.

ಪೋರ್ಷಿಯಳನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ನೋಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಸಾನಿಯೊ ತುಂಬ ಅಸುಖಿಯಾದನು. "ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಯಾವ ಹೆಂಗಸಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ವಕೀಲನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಡಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದ. ನಾನು ಉಂಗುರ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ ಅವನು ತೀರಾ ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ, ಪ್ರಿಯ ಪೋರ್ಷಿಯ? ನನಗೆ ಬಹಳ ನಾಚಿಕೆ ಆಯಿತು. ನಾನು ಕೃತಘ್ನ ಅನ್ನಿಸಿತು. ನಾನು ಉಂಗುರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ಆದರೆ ನೀನೇ ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಉಂಗುರವನ್ನು ಆ ಗಣ್ಯ ವಕೀಲನಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ" ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದನು.

"ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಜಗಳಗಳಿಗೆ ನಾನು ದರಿದ್ರ ಕಾರಣ ನಾದೆ" ಎಂದು ಆಂಟೊನಿಯೊ ಮರುಗಿದನು.

"ಬೇಸರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ" ಎಂದು ಆಂಟೊನಿಯೊಗೆ ಪೋರ್ಷಿಯ ಬಿನ್ನವಿಸಿದಳು.

ಆಗ ಆಂಟೊನಿಯೊ ಹೇಳಿದನು: "ಬಸಾನಿಯೊಗೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಅಡವಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆ ವಕೀಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಸತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ವಕೀಲನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪತಿ ಉಂಗುರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ನಿನ್ನ ಪತಿ ಎಂದೂ ವಚನಭಂಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕರಾರುಪತ್ರ ಬರೆದು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ."

"ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ಜಾಮೀನಾಗಿರಿ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮೊದಲಿನದಕ್ಕಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ," ಎಂದು ಪೋರ್ಷಿಯ ನುಡಿದಳು.

ಆ ಉಂಗುರವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಸಾನಿಯೊಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಯಿತು. ಅದು ತಾನು ನ್ಯಾಯವಾದಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಉಂಗುರ. ಆಮೇಲೆ ಪೋರ್ಷಿಯ ತಾನು ಹೇಗೆ ವಕೀಲಳಾಗಿದ್ದೆ, ನಿರಿಸ ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಕಾರಕೂನಳಾಗಿದ್ದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಆಗ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಲೆಯ ಆಂಟೊನಿಯೊನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯಿತು ಎಂಬ ಭವ್ಯ ಸಂಗತಿ ಬಸಾನಿಯೊಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು.

ಪೋಷಿಯ ಮತ್ತೆ ಆಂಟೋನಿಯೊನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಳು. ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಳು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆಕೆಯ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಆಂಟೋನಿಯೊ ಹಡಗುಗಳು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದವು ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ತಪ್ಪು. ಅವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿತ್ತು. ವೆನಿಸಿನ ಈ ವರ್ತಕನ ದುರಂತ ಕತೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಉಂಗುರಗಳ ತಮಾಷೆಯ ಪ್ರಹಸನ ಮತ್ತು ಗಂಡಂದಿರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸದೆ ಹೋದುದು, ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ನಗುವಿನ ಬುಗ್ಗೆಯನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಗ್ರಾಷಿಯಾನೊ ಹೀಗೆ ಅಂತ್ಯ ಮಾಡಿದ:

”ಸರಿ, ನಾ ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ನನಗಾವ ಭಯವಿಲ್ಲ;

ನಿರಿಸಳುಂಗುರವ ಕಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ.”

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ಪ್ರೊ ಕೆ.ಎಸ್ ಭಗವಾನ್.

ಕೆ.ಎಸ್ ಭಗವಾನ್‌ರವರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 1945ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅನುವಾದಕ ಹಾಗೂ ಚಿಂತಕ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಬಂಡಾಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖರು.

ಪ್ರಕಟಿತ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು - ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಗಾಮಿತನ ಬದಲಾವಣೆ, ಕುವೆಂಪುಯುಗ, ಆಂತರ್ಯ, ಕಣಿಗಲೆ, ವಿಚಾರಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಗಳು. ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು- ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್, ವೆನಿಸಿನ ವರ್ತಕ, ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್, ಆಂಟಿನಿ ಮತ್ತು ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರ, ಒಥೆಲೊ, ಮ್ಯಾಕ್ಬೆತ್, ಮಹಾರಾಜ ಲಿಯರ್, ರೋಮಿಯೊ ಮತ್ತು ಜೂಲಿಯೆಟ್ ನಾಟಕಗಳು, ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ-ಕಾವ್ಯಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1982), ಕುವೆಂಪು ಬಹುಮಾನ (1985), ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡ ಚೇತನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರಾಂತಿರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಗೌರವ, ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ.

೨. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೈದಾನವೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎಂಬ ಕ್ರೀಡೆಯೂ -ನಾ.ದಿವಾಕರ

ನವ ಉದಾರವಾದ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಕರಾಳ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಅದು. ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತನ್ನ ಹರಾಜು ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಿನಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದೈಹಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂಯಮ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಲು ನೆರವಾಗಬೇಕಾದ ಕ್ರೀಡೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ-ಮಾರಾಟದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ವಿಕೃತಗೊಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಇದು ಸಹಜ ಅಲ್ಲವೇ? ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ?...ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳು, ವಾದಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಬಂಡವಾಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಲೇ ಉಳ್ಳವರು-ಇಲ್ಲದವರ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕ್ರೀಡಾ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಶೋಷಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಹೋಗುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮನಸುಗಳಿಗೆ, ಹಿತವಲಯದಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಈ ಕಂದರ ಗೋಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಲಭ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಂಭ್ರಮದ ನಡುವೆಯೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರ ನೋವು ಮರೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

“ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎಂದರೆ ೧೧ ಮೂರ್ಖರು ಆಡುವ ೧೧ ಸಾವಿರ ಮೂರ್ಖರು ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಆಟ” ಎಂದು ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರ ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರ ಮನರಂಜನೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ ಮನರಂಜನೆಯ ವಸ್ತುವಾದರೆ ಅದರ ಮೂಲ-ಸಹಜ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನ್ವಯಿಸುವುದೋ ಕ್ರೀಡೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಾಲಿಟ್ಟ ದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಹೋದ ಒಂದು ವಸಾಹತು ಕ್ರೀಡೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್. ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಈ ಕ್ರೀಡೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆಯೊಂದಿಗೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದು ಹೌದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ೧೯೮೦ರವರೆಗೂ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಒಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲ್ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳ ಒಂದು ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ.

ಆದರೆ ೨೨ ಗಜಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ೨೦ ರಿಂದ ೯೦ ಗಜಗಳ ಅಂತರದ ಗಡಿ ರೇಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಆಡುವ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟವನ್ನು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವಿತರ ಆಟ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಲ್ಫ್, ಕುದುರೆ ಜೂಜು ಇತ್ಯಾದಿ ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಆಟಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳ ಜನತೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಈ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಸಭ್ಯತೆಗಾಗಿಯೇ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೂ ಒಂದಿತ್ತು. ಕಲಾತ್ಮಕತೆ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗೇ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯೂ ಈ ಆಟಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂದಿಗೂ, ಇಂದಿಗೂ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಈ ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೂ ಮೂಡಿತ್ತು.

ಬ್ರಾಡ್ಮನ್ ಯುಗದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಯುಗದವರೆಗೆ ಈ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವದೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡೆಯ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಕಲಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಸಾವಿರಾರು ರನ್ ಗಳಿಸಿದ, ನೂರಾರು ಸಿಕ್ಸರ್ ಬಾರಿಸಿದ ಆಟಗಾರರಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಹೊಡೆತಗಳ ವೈಖರಿ, ಶೈಲಿ, ಬೌಲಿಂಗ್ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ವೇಗದ/ಸ್ಪಿನ್ ಬೌಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕೌಶಲಗಳು ಈ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇಂದಿಗೂ ಕಲಾತ್ಮಕ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಎಂದರೆ ಬ್ರಾಡ್ಮನ್, ಗೆರಿಫೀಲ್ಡ್ ಸೋಲ್, ಗುಂಡಪ್ಪ ವಿಶ್ವನಾಥ್, ಸುನಿಲ್ ಗವಾಸ್ಕರ್, ವಿನೂ ಮಂಕಡ್, ಮನ್ಸೂರ್ ಅಲಿ ಖಾನ್ ಪಟೌಡಿ, ಗ್ರೆಗ್ ಚಾಪೆಲ್, ಜೆಪ್ಪಿ ಬಾಯ್ಕಾಟ್, ಮಾರ್ಟಿನ್ ಕ್ರೋವ್, ಜಹೀರ್ ಅಬ್ಬಾಸ್, ಅರವಿಂದ ಡಿಸಿಲ್ವ ಮುಂತಾದವರು ಥಟ್ಟನೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ನೂರಾರು ಮಹಾನ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕಲಿಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಮೇಲಿನ ಆಟಗಾರರು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ, ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಆಡುವ ತಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ಶೈಲಿಗಾಗಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ಬೌಲಿಂಗ್ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಇ ಎ ಎಸ್ ಪ್ರಸನ್ನ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡೆಯ ಆಂತರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಆಟಗಾರರು.

೧೯೭೫ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ನಂತರವೂ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿದ್ದು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸಿದ ಪ್ಯಾಕರ್ ಸರಣಿಯಿಂದ ಐದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ, ವಿರಾಮಕ್ಕೆ ಬಿಡುವಿರುವ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಾ ಕ್ರೀಡೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಸವಿಯುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಟೆಸ್ಟ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪ್ಯಾಕರ್ ಸರಣಿಯ ನಂತರ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಮುಗಿಸಬಹುದಾದ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಎರಡು ವಿಶ್ವಕಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ೬೦ ಓವರ್‌ಗಳ ಒಂದೊಂದು ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಪ್ಯಾಕರ್ ಸರಣಿಯ ನಂತರ ೫೦ ಓವರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗರಿಂದ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧಕ್ಕೊಳಗಾದ ಪ್ಯಾಕರ್ ಸರಣಿ ೧೯೭೯ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ವೇಳೆಗೆ ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಟಗಾರರನ್ನು ಸೆಳೆದಿತ್ತು. ರಂಗುರಂಗಿನ ಉಡುಪು, ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯ ಪಂದ್ಯ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನವಿರೇಳಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಲೋಕವನ್ನೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಟ್ಸ್ಮನ್‌ಗಳು ಇಂತಹ ಚೆಂಡನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಆಡಬೇಕು ” ಎನ್ನುವ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಚೆಂಡನ್ನು ಬೌಂಡರಿಗೆ ಅಥವಾ ಬೌಂಡರಿಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಅಟ್ಟುವ ಕಲೆಯನ್ನೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಕಲಾತ್ಮಕ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಶೈಲಿಯನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದವರಲ್ಲಿ ಕಿಂಗ್ ಆಫ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದ ವಿವಿಯನ್ ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಪ್ರಥಮರು. ಈ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಈವರೆಗೂ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ವಾಸ್ತವ.

ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಲಾತ್ಮಕ, ಸಭ್ಯ, ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಆಟಗಾರರ ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಹಾಕಿ, ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಜಾಗತಿಕರಣ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಕೊಡುಗೆ.

೫೦-೫೦ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆರಂಭವಾದ ಒಂದು ದಶಕದ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಆಧಿಪತ್ಯ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಒಂದು ಆಕರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಔದ್ಯಮಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಹಪಹಪಿಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನದ ೨೨ ಗಜದ ಅಂತರ ಬಲಿಯಾಯಿತು. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ತಂಡಗಳು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಔದ್ಯಮಿಕ ವಲಯದ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವು. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡಗಳು ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹಂತದವರೆಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಗೆ, ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ನೆಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದವು. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕಲಿಗಳ

ಬೂಟಿನಿಂದ ಟೊಪ್ಪಿಯವರೆಗೆ, ಉಡುಪಿನ ಒಳಗೆ ಧರಿಸುವ ರಕ್ಷಾಕವಚಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಯೋಜಿತವಾಗಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸರಕುಗಳಾದವು.

ಇದರ ಮುಂದಿನ ಹಂತವಾಗಿಯೇ ೨೦-೨೦ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳು ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳಾದವು. ಪ್ಯಾಕರ್ ಸರಣಿ ಎಂದೇ ಆರಂಭವಾದ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಕಂಪನಿ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳಾದವು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ವಿಸ್ತರಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಹ ವಿಸ್ತರಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದ ದೇಶಗಳು, ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್, ಐರ್ಲೆಂಡ್, ನಮೀಬಿಯಾ, ಓಮನ್, ನೆದರ್ಲೆಂಡ್ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಗಾಳಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಜನಪ್ರಿಯ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತು ಕ್ರೀಡೆ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಶ್ವ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಕೊಡುಗೆ ಇದೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರನ್ನು, ತಂಡಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳ ಜಾಹೀರಾತು ಸಾಧನಗಳಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ ಬಂಡವಾಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕೌಶಲವನ್ನೇ ಬಲಿತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೌಂಡರಿ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಸರ್ಗಳಿಗೂ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಬ್ಯಾಟ್ಸ್ಮನ್ಗಳು ಗಳಿಸುವ ಅರ್ಧಶತಕ, ಶತಕ, ದ್ವಿಶತಕಗಳು ಹಣಗಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳಾದವು. ಬೌಲರ್ಗಳು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಕೆಟ್ಗೂ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ಸಂದಾಯವಾಗುವುದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಯಮವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಹಲವಾರು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತಲೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಶುದ್ಧ ಮನರಂಜನೆಯ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವುದೇ ಈಗ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ೨೦-೨೦ ಕ್ರಿಕೆಟ್.

೨೦-೨೦ ಶೈಲಿಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ನಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನಗಳು ಬ್ಯಾಟ್ಸ್ಮನ್ಗಳ ಸ್ವರ್ಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಬೌಂಡರಿ, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಸರ್, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಧಶತಕ/ಶತಕ ಹೀಗೆ ಬಂಡವಾಳದ ಹೊಳೆ ಬ್ಯಾಟ್ಸ್ಮನ್ಗಳ ಭಂಡಾರವನ್ನು ತುಂಬಿಸತೊಡಗಿತ್ತು.

ಬಂಡವಾಳದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಹರವು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಲಾಭ ಗಳಿಕೆಯ ಲಂಪಟತನ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸತೊಡಗಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಬೆಟ್ಟಿಂಗ್ ದಂಧೆ, ಮ್ಯಾಚ್ ಫಿಕ್ಸಿಂಗ್, ಸ್ಪಾಟ್ ಫಿಕ್ಸಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಅಕ್ರಮಣಗಳ ತಾಣವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯಗಳು. ಆದರೂ ಬಂಡವಾಳ ಆಟಗಾರರನ್ನು ಸರಕುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಶ್ರೀಲಂಕ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಗಂಧ ಗಾಳಿ ತಿಳಿಯದವರನ್ನೂ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೊಡುಗೆ ಸಲ್ಲಿಸದವರನ್ನೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ೧೯೮೦ರ ದಶಕದಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಬಂಡವಾಳದ ಹರಿವಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಲಾಭಗಳಿಕೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ, ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡಗಳು ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಜಗುಲಿ ಕಟ್ಟಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಆಟಗಾರರು ಜಾಹೀರಾತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸರಕುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಐಪಿಎಲ್ ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ರಾಯಭಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರು ಕ್ರಮೇಣ ಖುದ್ದು ಸರಕುಗಳೇ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು ಐಪಿಎಲ್ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆಟಗಾರನಿಗೆ ತಾನು ಗುಂಡಪ್ಪ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಆಗುವ, ಭಗವತ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಆಗುವ ಕನಸು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಗಿಟ್ಟಬಹುದು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆಟಗಾರರನ್ನು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ತಯಾರಿಸಲೆಂದೇ ಕೋಚಿಂಗ್ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗರೇ ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಬ್ರಾಂಡಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಆಟದ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ

ರಾಯಭಾರಿತ್ವ ಗಳಿಸಬಹುದು, ತನ್ನೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಗಳಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಟುಗಳ ಗುರಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬೌಂಡರಿ, ಸಿಕ್ಸರ್, ಅರ್ಧಶತಕಗಳು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕೌಶಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯ ಗಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಕಂಪನಿಗೆ ಬಿಕರಿಯಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಐಪಿಎಲ್ ಹರಾಜು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಭಾರತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಟುಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡಿನ ನೆನಪಾಗುವುದು ರಣಜಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಶರಣಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಡುವ ಆಟಗಾರರು ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಟ್ಟಿಂಗ್, ಮ್ಯಾಚ್ ಫಿಕ್ಸಿಂಗ್ ದಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಒಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಕರಾಳ ತೋಳುಗಳು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಇಂದಿನ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಆಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಬಸವನಗುಡಿಯ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಟೆನಿಸ್ ಬಾಲ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದ ಗುಂಡಪ್ಪ ವಿಶ್ವನಾಥ್, ಪ್ರಸನ್ನ ಅವರಂತೆ ಇಂದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಟುಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಔದ್ಯಮಿಕ ಜಗತ್ತು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದು ಬಡ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಹುಡುಗ ಅಥವಾ ಹುಡುಗಿ, ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆ ರಕ್ಷಕ ಸಾಧನವನ್ನೂ (abdominal guard) ಖರೀದಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡತನದಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಏರಿದ ಹಲವು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕಲಿಗಳು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯದ ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಾಧನವಾಗಿರುವುದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೊಡುಗೆಯಿಂದ.

ಈ ಬಂಡವಾಳದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೇ ಭಾರತ ಪಾಕ್ ನಡುವಿನ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಯುದ್ಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ-ಬಂಡವಾಳದ ವಕ್ತಾರರಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ರಾಜಕೀಯ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನಕ್ಕೂ ಕರೆತಂದು ಆಟಗಾರರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಂಶವಿದೆ. ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವೈಭವ, ಸಂಭ್ರಮ, ಶೋಕಾಚರಣೆ, ದೋಷಾರೋಪಣೆ, ದೇಶಭಕ್ತಿ-ದ್ರೋಹದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನ ಸೀಮಿತ. ಕಬ್ಬಡಿ, ಹಾಕಿ, ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಇತರ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊಹಮದ್ ಶಮಿ ದೇಶದ್ರೋಹಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದೂ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂದ್ಯದ ಸೋಲು ಗೆಲುವಿನ ಹಿಂದೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಗಳ ಬಂಡವಾಳದ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಸಿಐ ಈ ಲಾಭಕೋರ ದಂಧೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಬಿಸಿಸಿಐ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯ ಅರಿವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಔಟ್ ಸ್ವಿಂಗ್ ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಅರಿವು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮತೀಯ ಭಾವನೆಗಳು ಲಾಭದಾಯಕವಾದಷ್ಟೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನದಲ್ಲೂ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ. ೨೦-೨೦ ಎಂಬ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಮನರಂಜನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಇಂದಿಗೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ನ ಮೂಲ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರ ಕರಾರುವಾಕ್ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್, ಬೌಲಿಂಗ್, ಫೀಲ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಹಲವು ಆಟಗಾರರು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ, ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ರಂಜಿಸುವ ಸರಕು ರೂಪದ ೨೨ ಮನುಷ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಮೀರಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಬಂಡವಾಳ, ಮತಾಂಧತೆ, ಜಾಹೀರಾತು ಮತ್ತು ಲಾಭಕೋರತನ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ನಾ.ದಿವಾಕರ

ಚಿಂತಕ,ಲೇಖಕ ನಾ ದಿವಾಕರ ಅವರು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1961 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದತ್ತ ಒಲವು ತೋರಿದ ಇವರು ಕ್ರಮೇಣ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನದತ್ತ ಒಲವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಹಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಂಕಣಕಾರರಾಗಿರುವ ಇವರು ಈವರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಖನಗಳು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ದಲಿತರು ವಿಮೋಚನೆಯ ಹಾದಿ ಒಂದು ಅವಲೋಕನ' ಕೃತಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವತಿಯಿಂದ ಎಲ್ ಬಸವರಾಜು ದತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಓದು ಪಠ್ಯ

೪. ಧೃತಿಗೆಡದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು - ಶೋಭಾರಾವ್

ಬಾಗಿಲೊಳು ಕೈ ಮುಗಿದು ಒಳಗೆ ಬಾ ಯಾತ್ರಿಕನೆ' ಎನ್ನುವ ಕುವೆಂಪು ಸಾಲುಗಳು ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾದರೂ, ಇವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸೋ ಅಂತದ್ದು. ಉದ್ಯಮಿಯಾಗೋದು, ಉದ್ಯಮ ನಡೆಸೋದೂ ಒಂದು ಕಲೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರು ತಿಳಿಯೋ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡೋದು' ಅಂತ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಮಾತಿಗೆ ಎಟುಕುವಂತದ್ದಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಜೀವಾಳ, ಅದರ ನಂತರ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಶ್ರಮ, ಬದ್ಧತೆ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಲ್ಲವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗುಂಪು ನಡೆಸುವುದು ಎಂದರೆ ಮನೆ ನಡೆಸಿದ ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೂರು ಮತ್ತೊಂದು ಜನ ಇರುವ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಒಂದೊಂದು ತೆರ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುವುದೇ ಸಾಧನೆ ಅನ್ನುವಂತಾಗಿರುವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳಾಚೆ ಬಂದು, ಅಪರಿಚಿತ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು, ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸವಾಲೇ ಸರಿ. ಹಾಗೊಂದು ಗುಂಪಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಪ್ರತೀ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕೈ ಮುಗಿದು ಒಳಗೆ ಬಾ' ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಹಂ' ಗೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಬಯಸುವವರು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಭಾವದ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಬಲ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಗುಂಪಿನ ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬಲವಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನುಸರಣೆ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ತಳವೂರಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳು ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಈ ಒಂದು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಫೇಸ್ ಬುಕ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ.

ಇಂಥದೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನದ ಕನಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳಲು, ಕೊರೋನಾದ ಸಂಕಷ್ಟದ ಒತ್ತಡವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಸ್ವತಃ ನನಗೂ ಸೋಜಿಗ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವೇ ಧೃತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯ್ತು' ೨೦೨೦ ಮೇ ೨೫ ನೇ ತಾರೀಖು ಯಾವುದೇ ಅನುಭವದ ತಳಹದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಏನೋ ಒಂದು ಮಾಡೋಣ' ಅಂದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಭರವಸೆಯ ಕುಡಿಯೋಡೆದು, ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಈ ಧೃತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾದದ್ದು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕನಸಿನಂತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಬಂದು ಸೇರಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಈ ಧೃತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಹಿಡಿದ ಹಾದಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನೋ ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಮಹಿಳಾವಾದದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈ ಮಹಿಳೋದ್ಯಮ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಇರುವ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಭದ್ರತಾ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಧೃತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ' ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಅನ್ನುವಂತದ್ದು ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಲೀ ಗಂಡಿಗಾಗಲಿ ಅಗತ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜೊತೆಗೆ ಬಿಸ್ನಸ್

ಸಣ್ಣದೋ, ದೊಡ್ಡದೋ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ವೈಟ್ ಕಾಲರ್ ಜಾಬ್ ಮಾತ್ರವೇ ಘನತೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದದ್ದು ಅನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೊರಬರಬೇಕಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಪಾಠಗಳ ಜೊತೆ ಬಿಸ್ನೆಸ್‌ಗೆ ಪೂರಕವಾಗಬಲ್ಲ ಸ್ಕಿಲ್ ಕಲಿಸುವುದೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಲು ಉತ್ತಾಹ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ತರ್ಕವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಾವು ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ನಿಲುವಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ತನಗೆ ಕರಗತವಾಗಿರುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಈ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಂದು ವರವೇ ಸರಿ. ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನೂರಾರು ಜನರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಅನುಕೂಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬಿಸ್ನೆಸ್ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮಂಥವರಿಗಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೆಂಗಸರು ಹೊರ ಬಂದು ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು ಇಂದು ಎಲ್ಲಾ ಯಶಸ್ವೀ ಉದ್ಯಮಿಗಳೂ ತಳ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಮೇಲೆ ಬಂದವರು. ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಂಗಸರ ಆದ್ಯತೆಗಳೂ ಸಹ. ಇರಲೊಂದು ಮನೆ ಇದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗಂಡ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಷ್ಟು ಸಾಕು ಅನ್ನುವಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯವೋ, ಏಕತಾನತೆಯೋ, ಕೀಳರಿಮೆಯೋ, ಖಿನ್ನತೆಯೋ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಬದುಕಲು ಸ್ವಂತ ದುಡಿಮೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ.

ಬಾ.ಕಾ.ಹು' ನೀಡಿದ ಭರವಸೆ. | ವಸುಂಧರಾ ಹೆಗಡೆ

ಬಹುತೇಕ ಹಳ್ಳಿಗರ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮದೂ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಬದುಕು, ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬೆಳೆ, ಅದನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯ.ಕೊಂಚ ಏರುಪೇರಾದರೂ ಅ ವರ್ಷದ ಆದಾಯ ಖೋತಾ ಆದ ಹಾಗೆ, ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಕಾಯುವ ವಿನಃ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆ ಕಣ್ಣೆದುರು ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಂಕಟದ ವಿಷಯ, ಬೆಳೆಯಾಗಲಿ, ಬದುಕಾಗಲಿ ಅದು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ಥಕ. ಕೃಷಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲ ನೈಜ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಇಡುವಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದೊಂದೇ ಸರಳ ಪರಿಹಾರ,

ಕರೋನಾ ಬಂದ ನಂತರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೂ ಹೌದು, ಕೆಟ್ಟದ್ದೂ ಹೌದು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೊಡೆತ ಕೊಟ್ಟ ಕರೋನಾ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ

ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸಿನಲ್ಲೂ ಆ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯ ನಡುವೆ ಬಾಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅಡಿಕೆ ಫಸಲಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಉಪಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ, ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಪಸೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು, ಒಣಗಿದ ಎಲೆಗಳು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಈ ಬಾಳೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಲಾಕ್ ಡೌನ್ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಮಾರಲು ಆಗದೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು, ಎಷ್ಟು ಎಂದು ತಿಂದು ಮುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಸಹಜ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಲೂ ಕೂಡಾ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂಕಟ ಪಡುವುದರ ಬದಲು ಅದನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಇಡೋಣ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದು ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ, ಡ್ರಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಇಟ್ಟೆವು. ಹೀಗೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಣಗಿಸಿ ಶೇಖರಿಸಿಡುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಕೇಳಿ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಸುಕೇಳಿಯೂ ಮನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಸಾಕು, ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತೂ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಯೋಚನೆಯಷ್ಟೇ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದು.

ನಾನು ಸಮಯ ಕಳೆಯಲು ಆಗಾಗ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ನೋಡುವುದು ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಬೇಜಾರು ಕಳೆಯಲು ಸ್ಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವಾಗ ಮಹಿಳಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಗುಂಪು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರ ಸದಸ್ಯಳಾದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು ನೋಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆರೆ ಹೀಗೂ ಮಾಡಬಹುದಾ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಸ್ತು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಸಂಕಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೋಡಿದಾಗ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬಾರದು ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಮಾಡಿಟ್ಟು ಸುಕೇಳಿ ಹೇಗೂ ಉಳಿದಿತ್ತು.

ಆದರೆ ನಾನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಳಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಮಾರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ಮಾರಬೇಕು? ಹೇಗೆ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು? ಕಳಿಸುವ ಬಗೆಯೇನು? ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ! ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು, ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು, ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗೃಹಣಿಯರೇ ಇರುವುದು ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆ, ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಊರಿನಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸಲುವಾಗಿ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ಊರಿನ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ಮೊದಲ ಪೋಸ್ಟ್ ಹಾಕಿದ್ದೆ, ಸುಕೇಳಿ ಅನ್ನುವ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಉಳಿದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕುತೂಹಲ ತೋರಿಸುತ್ತಾರಾ, ತೋರಿಸಿದರೂ ಕೊಂಡು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾ ಎನ್ನುವ ಅಳುಕು ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಅಳುಕು ಬಹಳ ಕಾಲ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನ ಒಂದು ಆದ್ಭುತವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಡರ್ ಸಿಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಕೇಳಿ ಮನೆ ಮಾತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಬಿಟ್ಟರೆ

ಕೊಳೆತು ಹೋಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಬೆಳೆಯೊಂದು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಬೆಳೆದವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಷಿ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಹುಡಿ ಮಾಡುವುದು ಕಲಿತೆ. ಕೊಂಚ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಮಹಿಳಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಹುಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಹಳ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಿತು, ಬಾಳೆ ಬೆಳೆದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಈ ಉತ್ಪನ್ನ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಜೊತೆಗೆ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ 'ಮನ್ ಕಿ ಬಾತ್' ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರೂ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿತು. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರಚಾರ, ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಜನರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಯಾವ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಹುಡಿ ಲೋ ಕ್ಯಾಲರಿ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಕೂಡಾ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಡಯಟೀಷಿಯನ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಇದನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಬಾ.ಕಾ.ಹು ಈಗ ಕೈ ಖಾಲಿ ಇರಲಾರದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನೀಡಿದೆ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಿರುವುಗಳು ಯಾವಾಗ ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ? ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ಮನೆ, ಸಂಸಾರ, ಕೃಷಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಇದ್ದವಳು ನಾನು. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಬಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಯಾವ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇಲ್ಲದವಳು, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಇದಾಗಲೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿರದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಹೆಮ್ಮೆ ಖಂಡಿತಾ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನಿದ್ದವಳಿಗೆ ಇಂದು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಗ್ರಾಹಕರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಧೃತಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಪೋಷಣ್ಣದಿಂದ, ಗಳಿಸಿದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಈಗ ಮಂಜುಶ್ರೀ ಹೋಂ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಶುರುಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಬಾಕಾಹು ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ, ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೇ ಬಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗೂ ಕೂಡ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಧೃತಿಯ ಘೋಷವಾಕ್ಯವಾದ ಬೆಳೆಯೋಣ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಸೋಣ" ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಾರಕ್ಕೆ ೪೦-೫೦ ಕೆ. ಜಿ ಅಷ್ಟು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಅಲ್ಲದೇ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. PMFME-ministry of food processing industries to c ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಗುರುತಿಸಿ ಪೋಷಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ, ಯಾವ ಮಹಾನ್ ಕನಸೂ ಇಲ್ಲದ ನಾನು ಇಂದು ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರಿಗೆ ನಾನೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ, ಸಾಧಿಸುವುದು ಬಹಳವಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಾಸ್ತವದ ಜೊತೆಗೆ ಬದುಕಾಗಲಿ, ಬೆಳೆಯಾಗಲಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಳಾಗಲು ಬಿಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಧೃತಿ ಕಲಿಸಿದೆ. ಹೊಸ ಕನಸು ಬೇರೂರಿದೆ...

(ಧೃತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ'ಯು ನೂರಾರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಇವರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸಾಧಕಿಯ ಯಶೋಗಾಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತ ಓದುಗರು 'ಧೃತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ' ಜಾಲತಾಣಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದು.)

ಘಟಕ:೩ ಲಿಂಗಸಮಾನತೆ

೧. ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ? (ಕವನ)
೨. ತಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು - ವಿನಯಾ (ಕಥೆ)
೩. ಹೆಣ್ಣುತನದ ಹಸಿವು ಗೆದ್ದವಳು - ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ
೪. ಮಾತಿನಮಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ - ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ (ಓದು ಪಠ್ಯ)

ಆಶಯ

ಪೆಣ್ಣಲ್ಲವೆ...?

ಪೆಣ್ಣಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮನೆಲ್ಲ ಪಡೆದ ತಾಯಿ

ಪೆಣ್ಣಲ್ಲವೆ ಪೊರೆದವಳು

ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣೆಂದೇತಕೆ ಬೀಳುಗಳೆವರು

ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಗಾವಿಲರು

ಕುವರನಾದೊಡೆ ಬಂದ ಗುಣವೇನದರಿಂದ

ಕುವರಿಯಾದೊಡೆ ಕುಂದೇನು

ಇವರಿವರೊಳೊಳ್ಳೆ ನಡೆದವರಿಂದ

ಸವನಿಪುದಿಹಪರಸೌಖ್ಯ

೧. ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ? -ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಆಕಾಶದ ನೀಲಿಯಲ್ಲಿ
ಚಂದ್ರ ತಾರೆ ತೊಟ್ಟಲಲ್ಲಿ
ಬೆಳಕನಿಟ್ಟು ತೂಗಿದಾಕೆ
ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಬೇಕೆ
ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ?

ಹಸುರನುಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟಗಳಲಿ
ಮೊಲೆಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯನಿಳಿಸಿ
ಬಯಲ ಹಸುರ ನಗಿಸಿದಾಕೆ
ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಬೇಕೆ?
ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ?

ಮರ ಗಿಡ ಹೂ ಮುಂಗುರುಳನು
ತಂಗಾಳಿಯ ಬೆರಳ ಸವರಿ
ಹಕ್ಕಿ ಗಿಲಕಿ ಹಿಡಿಸಿದಾಕೆ
ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಬೇಕೆ?
ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ?

ಮನೆಮನೆಯಲಿ ದೀಪ ಮುಡಿಸಿ
ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನ್ನ ಉಣಿಸಿ
ತಂದೆ ಮಗುವ ತಬ್ಬಿದಾಕೆ
ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಬೇಕೆ?
ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆ?

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಜಿ ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.

ಸಮನ್ವಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ 1926ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ಪುರಸ್ಕಾರ ಪುಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಸೋವಿಯತ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ನೆಹರೂ ಪಶಸ್ತಿ (1974), ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಸ್ಕಾರ (1982), ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1984), ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪುಶಸ್ತಿ (1984), ಮದರಾಸ್ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ (1986), ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ 61 ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ (1992) ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ (1987), ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1998), ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ (2000) ಗೌರವ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

(2006) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ (2003) ದೊರೆಯಿತು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಮರ್ಶಕರು, ಆಡಳಿತಗಾರರು, ಸಂಘಟಕರು ಆಗಿರುವಂತೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬರಹಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. 2013ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 23ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

೨. ತಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು - ವಿನಯಾ

ಇಲ್ಲೇ ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಾಳೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದ ಆಯಿ ಹೋಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ್ದು ನಾಣಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ವರ್ಷಾಂತಿಕ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಪೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಸಲಿಗೆ ತಿಥಿ ವರ್ಷಾಂತಿಕ ಯಾವುದೂ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾಡದೇ ಇರಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಚಿಕ್ಕಿಯಂತೂ, "ಮಂಜು, ನಿಮ್ಮಮ್ಮನ ಜೇಂವಾ ಇಲ್ಲೇ ಇಳೀತತ. ವರ್ಷಾಂತಿಕ ಮುಗ್ಗೂದ ನಿಂಗೂ ನಿರಾಳ.ಶಾಂತಕ್ಕೂ ಮೋಕ್ಷ. ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರೀಕರಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರೂ ಕಾರ್ಯ ಕಟ್ಟಲಿ ಇರವಲ್ಲ..." ಅಂತ ಪುರಾಣವನ್ನೇ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದಳು. ನನಗೂ ಆಯಿಯ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದು ಸರಿಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ದಾದ ತೀರಿಕೊಂಡ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಅಧ್ಯಯಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಆಯಿ, ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮ ಸರಿ ಮಾಡು ಅಂತ ಚಡಪಡಿಸಿದ್ದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಊರಿಕೊಂಡೇ ಇದೆ.

ಭಟ್ಟರು ಏನೇನೋ ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಯಿಯ ಪೋಟೋ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು, ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಚೆಂದಾಗಿ ಕೂತಿದೆ. ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಹೂ, ಕರ್ಕಿ ಹಾಕ್ತಾ, ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಾ ಕೂತ ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆಯಿಯ ಮುದ್ದು ಮುಖವೇ ಕಾಣಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಇದ್ದೆಲ್ಲ ಆಯಿ. ನಾ ಇದೂತನಾ ಅವಳಷ್ಟು ಚೆಂದದ ಹೆಣ್ಣನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ. ನಾನೇನು, ಯಾರೂ ನೋಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಕಡೇ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿಯ ಮುಖದ ಕಳೆ ಮಾಸಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. "ಶಾಂತಿ, ಹೋಗೇಕಾರ ನಿನ್ನ ಮೊಕ ನೋಡ್ಕಂಡೋಗದೆ ಹೋದ ಕೆಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಸರ ಎತ್ತಿದಂಗಾಯ್ತು ಮಾರಾಯ್ತು" ಅಂತ ಯಾರಾರೋ ಹಿರಿಯರು ಆಗೀಗ ಹೇಳುವುದಿತ್ತು. ಊರೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಕಾರ್ಯ ಇದ್ದರೂ "ಶಾಂತಿ ಬರಲಾ, ಶಾಂತಕ್ಕ ಬರಲಾ, ಶಾಂತಕ್ಕ ಬಂದ್ರೆ ಮನಿಗುಂದ ಲಕ್ಷಣ ಮಾರಾಯ್ತು" ಅಂತ ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸರಾದಿಯಾಗಿ ಭಿಡೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. . ದ್ವೇಷ ಸಿಟ್ಟು ಸೋಕದ ಜೀವ ಆಯಿಯದು. ಇದೇ ಸರಿ, ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೀಬೇಕು. ಎಂದು ಹಟತೊಟ್ಟವಳೂ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ಬದುಕನ್ನು ಹಗೂರ ಅಂತ ತಗೊಂಡವಳಲ್ಲ, ಅವಳ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೂಹ್ಯ ಕಾಳಜಿ-ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿದ್ದುದು ಈಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ.

ನಾನು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ., ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಸಾರಿ ಡುಂಕಿ ಹೊಡೆದಾಗಲೂ ಆಯಿ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಾದರೂ ಬದಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಣ್ಣೆಸಾನ ಹಾಕಿ, ಉಣ್ಣಿಸಿ, ಮಲಗುವಾಗ 'ನೀ ರಿಸಲ್ಪ ಮನ್ನಿಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಡ ಮಗಾ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಏನ್, ಮತ್ತೊಂದ ಸರ್ತಿ ಕಟ್ಟಂಡ ಪಾಸ್ ಮಾಡ್ಕಂಡರಾಯ್ತು' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೂರನೇ ಕಲಿಯುವ ಮಗಳು ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕಮ್ಮಿ ತಗೊಂಡರೆ ದೆವ್ವ ಕಂಡಂತಾಡುವ ನನಗ್ಯಾಕೆ ಆಯಿಯ ಗುಣ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಆಗಿಲ್ಲ ದಾದ "ಏನಾಯ್ತು ಕಡಾ ನಿನ್ನ ಮಗ್ನ ರಿಸಲ್ಟ್, ಮತ್ ಕಂವಚಕಂಡೀನ ಮಡಿ"- ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರೆ, "ಇರ್ಲಬಿಡೆ, ಅವಾ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಮಗ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಈ ದಡ್ಡಿ ಶಾಂತಿ ಮಗನೂ ಹೌದ, ಅವಗೆ ಏನೂ ಅನ್ನೇಡಿ: ನನ್ನ ಮಗ ಭೂಮಿ ತೂಕದ ಮನಷ್ಯಾ" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು, ದಾದನಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ತಿರುಗಿ ಮಾತನಾಡದ ಆಯಿ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾವಿಗೆ ಕೂತ ಕೋಳಿಯಂತೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತನ್ನ ಆಫೀಸರಕಿ, ತನ್ನ ಶೋಕಿ ಜವಾನಿಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ್ದ ದಾದನಿಗೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಕಿರಲೂ ಇಲ್ಲ. "ಅವ್ವ-ಮಗ ಏನಾರೂ ಮಾಡ್ಕಂಡ ಹಾಳಾಗಿ" ಅಂತ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಹಂಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಾವು ಹಾಗಿರುವುದೇ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಕೂಡ. ವರ್ಷಾಂತಿಕಕ್ಕೆ

ಅಂತ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರೋ ನೆಂಟರಿಸ್ವರು ಆಪ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಗುರುತೂ ಸಿಗದಷ್ಟು ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಇಹದಿಂದ ನೆಗೆದು ಆಯಿಯ ಸುತ್ತಲೇ ಸುತ್ತುತ್ತಿದೆ.

ಭಟ್ಟರು ಪಿಂಡಪೂಜೆ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆಗಿನ ಅನ್ನದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂಭತ್ತು ಉಂಡೆಗಳು. ನೋಡಿದರೆ ಆಯಿ ನನಗೆ ಉಣ್ಣಿಸಲು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ನದ ಮುದ್ದಿಗಳಂತೆಯೇ ಇವೆಯಲ್ಲ. ಆಯಿ ನನಗೆ ಉಣ್ಣಿಸಲು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನವಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅಟ್ಟ ಏಣಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಿತ್ತಲು ಜಿಗಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಯಿ ಕಡೆಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ಎತ್ತಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಒಜ್ಜೆಯಾದರೆ ಕೂಸುಮರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಂದು ಈ ತೆಣಿಯ ಮೇಲೇ ಕೂಡಿಸಿ ಉಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾರೇ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಕಾಣುವ, ತಾಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಅನ್ನದ ಉಂಡೆಗಳು ಅದರೊಳಗಿನ ಗುಟ್ಟು ನಂಗೆ ಆಯಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು. ಒಂದೊಂದರೊಳಗೂ ಆಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಅಡಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮೀನು, ಮೊಟ್ಟೆ, ಬೇಯಿಸಿದ ಕಾಳು, ಕಾಯಿಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿದ ಮಾಂಸದ ತುಂಡು... ತುತ್ತಿಗೊಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಉಣ್ಣಿಸುವ ಅನ್ನದೈಭೋಗದ ಭರಾಟೆಗೆ ಹಣಕಿಕ್ಕಿದವರು 'ನಿನ್ನ ಮಗಗೆ ಕಸು ಬ್ಯಾಡೇ, ಬರೀ ನಾಕ ಮುದ್ದಿ ಅನ್ನ ತಿನ್ನತಿಂವಿಯಲೆ' ಅನ್ನಬೇಕು. 'ಎನ್ನಾಡ್ಲೆ ಅತ್ತಿಗೆ, ಇಂವ್ನ ಹಟಕೆ ಸಾಕಾಗೀದ' ಅಂತ ಆಯಿ ದನಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅವರು ಮರೆಯಾದರೆ, ಆಯಿ ನಾನು ಮುಖನೋಡಿ ಮುಸಿಮುಸಿ ನಕ್ಕಿದ್ದೇ, ಆಯಿಯ ಇಂದ್ರಜಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಂಡರೂ ಅನ್ನದ ಮುದ್ದೆ ಮತ್ತೂ ನಾಲ್ಕು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಭಟ್ಟರು ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿಸಿ ನೀರು ಬಿಡಿಸಿದರು. ಈ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯವೂ ಕೈದಾಟಿ ಹೋದ ಹಾಗಿತ್ತು. 'ಸೀಮಿಗಿಲ್ಲದ ಆಯಿ-ಮಗ' ಅಂತ ಜನ ಆಡಿಕೊಂಡರಾದರೂ ಅದು ಸುಳ್ಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಯಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡಲು ದಾದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನೋ ಮನೆಗೆ ದೂರ, ಊರಿಗೆ ಹತ್ತ. ನಾನು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ದಾದನ ಖಿಯಾಲಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿ ಬೆಳೆದೆ. ಊರ ಹಬ್ಬದ ಹಗಣಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಾದನ ಹಳಿಯುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹಬ್ಬ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದಾದನಿಗಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುಬಾಕತನ ಅವನ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ನುಂಬಿ ನೋಡೆದಿತ್ತು. ಊರು ದಾದನನ್ನು ಕಾ.ಬ.ಮೋನಪ್ಪ ಅಂತ ಕರೀತಿತ್ತು. ಕಾಮ ಬಕಾಸುರ ಮೋನಪ್ಪ ಅಂತ ಹೆಸರು ಪಡೆದವನ ಮಗನಿಗೆ ವಿದ್ವತ್ತು ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಯಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೊಂಡ ದಿನಗಳಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಆಯಿ ಎಲ್ಲ ನುಂಗಿ ನಿಂತ ಮರದಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಪರಮ ಸುಖ ನಾನಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಈ ಮನೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಹಿತ್ತಿಲು, ಕೆಲಸದವರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿ ಅಂತ ತನ್ನ ಜಗತ್ತನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಜಗಳ ಕ್ರೋಧಗಳಿಲ್ಲದೆ, 'ನಿನಗೊಂದು ಹಾದಿಯಿದ್ದರೆ ನನಗೂ ಒಂದು ಹಾದಿಯಿದೆ ತಕಾ' ಎಂದು ದಾದನಿಗೆ ಸಡ್ಡುಹೊಡೆದು ಬದುಕಿದಳು.

ಭಟ್ಟರು, ಇಕಾ ಹೊರಳಿ, ತಲೆಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೈ ತಂದು ಹೀಗೆ ಕಿವಿಹಿಡಿದು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬಲಗೈಗೆ ನೀರುಹಾಕಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೌದು, ಹೊರಳಿ ನೋಡಬೇಕಿದೆ. ಆಯಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಈ ಬಲಿತ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ. ಕಾ.ಬ. ಮೋನಪ್ಪನ ಚಿಂದದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಲಿನ ಗಂಡಸರು ಸತಾಯಿಸದೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಆದರೆ ಆಯಿ ಬಲುಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಹೆಣ್ಣು. ಅಂತಹ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಮನೆ ಕಡೆ ಹೊರಳಿದ್ದು ಕಂಡರೆ "ಅಣ್ಣೋ ಏನ್ ಪ್ಯಾಟಿಕಡಿಗೆ ಹೋಗ್ಬತ್ತಿ ಏನಾ? ಮೀನಾಕ್ಷಕ ಆರಾಂ ಈದೇ?" ಅಂತ

ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಹೆಸಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ಘನತೆಯನ್ನು ಐನಾತಿಯಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಂದವ ತನ್ನ ಉಗುಳು ತಾನೇ ನುಂಗಿ ಹೋಗಬೇಕು ಹಾಗೆ.

ಕರೆದ ದನಿಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಬಂದವಳು ಚಂದ್ರಭಾಗಕ್ಕ. ಹಾಗೆ ಕಣ್ಣಾಯಿಸಿದರೆ ಚಂದ್ರಭಾಗಕ್ಕನಂಥವರೇ ಬಹಳ ಮಂದಿ, ದಾದನಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧದ ಪುಕಾರು ಹಬ್ಬಿ ಹೊಲಸೆದ್ದು, ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಊರು ಅದನ್ನು ಮರೆತ ಹಾಗಿತ್ತು. ಆ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಆಯಿ ತನಗೆ ಕಣ್ಣೂ ಇಲ್ಲ, ಕಿವಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಬದುಕಿದಳು. ಇದೇ ಚಂದ್ರಭಾಗಕ್ಕೆ ಗಂಡನಿಂದೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿ ಬೀಳುವೆ ಅಂತ ಓಡಿದಂತೆ, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಸಿದವಳು ಆಯಿಯೇ. “ನಿಂಗೇನ್ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇನೋ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣೊರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಂಗ್ ಸಂಶಯ ಏನೋ ಚಂದ್ರ ಅವರಿಗೆ ತಂಗಿಯಿದ್ದಾಂಗೆ, ನೀ ಇಲ್ಲಾಗ ಅವರ ಮನೀಗ ಹೋದ್ರ ಏನಾಯ್ತೋ? ಉಂಡ್ರೇನಾಯ್ತೋ? ನೀ ಬಂದರೆ, ನಾ ಜಾ ಕುಡೂದಲ, ಉಣ್ಣ ಬಾ ಅಂಬೂದಲಾ..” ಎಂದ ಮಾತಿಗೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಣ್ಣ ತಂಡು ಹೊಡೆದು “ನಿನ್‌ಮಾತಿಗಿಂತ ಹಿಚ್ಚಿದ್ ನಂಗೇನೂ ಇಲ್ಲೇ ಅಕ್ಕಾ, ಬಾ ಭಾಗಿ, ನಂದ್ ತಪ್ಪಾಯ್ತು ಬಾ” ಅಂದ, ದಾದನ ಆಹ್ವಾನಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಹುಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ಕೊಳೆತು ನಾರುತ್ತಿದ್ದವು, ಆಯಿ ಆ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಸದಾ ಮದ್ದು ಅರೆಯುವವಳಂತೆ ದಣಿದುಕೊಂಡಳು, ಸಂಬಂಧದ ಕಟ್ಟನೊಳಗೆ ಕೊಳೆತ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಬಸಲೆ ಕಟ್ಟು ಚೊಕ್ಕಮಾಡುವ ಶೃದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಳು.

ಚಂದ್ರಭಾಗಕ್ಕನಂತೋರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ. ‘ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣೊರ ಉಣ್ಣೂಕ ಕರಿ’, ‘ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣೊರಿಗೆ ಮತ್ತಂದ ಹುರ್ದ ಬಂಗಡಿ ಹೋಳ್ ಬೇಕಾ ಕೇಳ ಅಂತ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಅಣ್ಣನಾಗುವ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾತಿನ ಗಂಧದಲ್ಲಿ ಎರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಶ್ರಮ, ಜಾಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯನ ದೌರ್ಬಲ್ಯದೊಡನೆ ಸೋಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ, ಸೋಲನ್ನೇ ಸೋಲಿಸುವವಳಂತೆ, ಬಯಲಲ್ಲಿ ಉದುರುವ ಮಳೆಹನಿ ಎಂದಾದರೂ ಹೊಳೆಯಾದೀತು ಎಂದು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತ ಉಳಿದಳು. ನಾನು ಬೆಳೆದಂತೆ ನನಗೆ ಆಯಿ ತಿಳಿಯತೊಡಗಿದಳು. ಜಗತ್ತೇ ಒಂದು ತಕ್ಕಡಿಯಾದರೆ, ಆಯಿಯೇ ಒಂದು ತಕ್ಕಡಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಹತ್ತು ಹತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪಿ ಬೆಳೆಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದ ಆಯಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದು ನಾನೊಬ್ಬನೇ, ನನಗೆಂದೂ ಒಂಟಿತನ ಬಾಧಿಸದ ಹಾಗೆ ಬದುಕಿಡೀ ಜೊತೆಗೊಟ್ಟಳು. ಬೇಸರಾದಾಗ ನಗಿಸಿದಳು. ಸೋತಾಗ ಹೆಗಲುಗೊಟ್ಟಳು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಮುಲಾಜೇ ಇಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಪಕ್ಕದ ಮನೇಲಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ‘ಡುಮ್ಮಿ’ ಎಂದು ಚುಡಾಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಳ ಮುಂದೆಯೇ ಕಸಬರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಡಿದಳು. “ರೊಕ್ಕಾ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಓದ್ಕಂಡ ಬರ್ದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತಕಂಬೂದು ಸಸಾರ ಮಗಾ, ಗನಾವ ಅನ್ನಕಂಬೂದೀದಲ ಅದ ಭಾಳ ಭಾಳ ತ್ರಾಸಿಂದ ತಿಳ್ಕಾ” ಆಯಿ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಳೋ ಈ ಮಾತನ್ನ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅಂತ ಹೊಸ ಸೈಕಲ್ಲು ಹತ್ತಿ ಹೊರಟ ದಿನ ಆಯಿ ದೇವರಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟಳು. “ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗೂ ನಿಂಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಈದ ಅಂಬೂದ ನಿನ ಇಚ್ಚರಕೇಲಿ ಇರ್ದ ಮಗಾ” ಅನ್ನುವಾಗ ಆಯಿ ಗದಗದಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ತನ್ನ ನೋವು ನಿಶ್ರಾಣತೆಯನ್ನು ತೋರಿಕೊಡದಿದ್ದ ಆಯಿ, ಆಯಿಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಅಪಮಾನವನ್ನು ತೋರಿಗೊಡದಿದ್ದ ನಾನು ಅವತ್ತು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಅತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕಾ.ಬ ಮೋನಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ, ಕಾ.ಬ. ಮೋನಪ್ಪನ ಮಗ ಅನ್ನೋ ಅಡ್ಡಹೆಸರನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರಂತೆ. ನಾನಾವತ್ತು ಆಯಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. “ಆಯಿ ನಾ ನಿನ್ನ ಮಗಾ ಆಯಿ, ನಿನ್ನ ಮಗನಾಗೇ ಇರ್ತಿ” ಆಯಿಯ ಕಣ್ಣೀರು ನನ್ನನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ರೀತಿಗೆ ಮಂಗಳೆಗೆ ಈಗಲೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲ

'ನಮ್ಮತ್ತಿ ಋಣ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ ತೀರೂಕಾಗ ನಂಕೋಡ' ಅಂತಿರುತ್ತಾಳೆ, ನಮಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಒಳಿತಿನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವ ಆಳದಾಳದ ಸುಖದ ರುಚಿ ಹತ್ತಿಸಿದ್ದಳು ಆಯಿ,

ಪೂಜೆಯೆಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಭಟ್ಟರು ಹೋಗಾಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಊಟವೂ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಕಿವಿ ತೆರೆದರೆ ಹತ್ತೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಯಿಯದೇ ಮಾತು "ಸಾಯೂ ವಯಸ್ಸಾಗಲಾಗತ. ಮೋನಪ್ಪ ಆಕಸ್ಮಾತ್, ಹೋದ ಶಾಕ್ಗೆ ಮ್ಯಾಲೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ" ಗೋದ್ರಾಯಜ್ಜ ಯಾರೊಂದಿಗೋ ಆಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, ಆಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಊರು ಈ ಶರಾ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಆಯಿಗಾದ ಶಾಕ್ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. 'ಆದದ್ದಾಯ್ತು ಆಯಿ, ನೀ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್ಕೆ' ದಾದನ ನಂತರ ದಿಡೀರನೆ ಹೆಗಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಯಿಗೆ ಸಾವಿರ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆಯಿ ಮೊದಲಿನಂತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತವಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತೆ. ಒಂದೇ ಸಮ ಮಾತಾಡಿದಳು. "ಕಡೀಗೂ ಅವರೇ ಗಿದ್ದರ, ನನ್ನ ಕೈ ತಪ್ಪಂಡ ಹೋಗೇಬಿಟ್ಟ, ಅವ ಕಣ್ಣಿಂದ ನಾ ಹೋಗ್ಗೇಕ. ಆಗರೂ ನಾ ಇಟ್ಟುರ್ಸ ಗೇಯ್ದುದ್ದು ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಂಬೂದ. ನನ್ನ ನೆನಸಕಂತೆ ಕಾಲಾ ಹಾಕೂರ ಅಂಡ್ಕಂಡದೆ, ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವ ಮುದ್ದ ಕಾಲ್ಪಲ್ಲರೂ ಹಾಳಬಿದ್ದ ಗುಣಾ ಬಿಟ್ಟ ಮನೀಲೆ ಕುಳ್ಳೂರ, ಅಂತ್ಕಂಡದೆ ಅದೂ ಆಗಲ, ನಾ ಕಡೀಗೂ ಸೋತೆ" ಆಯಿ ಅಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮುಖ ಕೆಂಪೋಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಆ ಆಗಲ ಕಣ್ಣುಗಳು ನಿರಾಸೆಯಿಂದ ಬರಡುಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಸಿಟ್ಟೋ ಅಸಹಾಯಕತೆಯೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಒಟ್ಟು ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯಿಯ ಈ ರಣಗುಡುವ ಮುಖವನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಆಯಿ ನಾನು ಹಿಚ್ಚಡದ ಅಜ್ಜನ ಮನೆ ಬಂಡಿಹಬ್ಬ ಮುಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಇದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಬಂದವನೇ ಆಡಲು ಓಡಿದ್ದೆ. ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಾಗ ಆಯಿಯ ಚೀರುದನಿ ಒಳಕೋಣೆಯಿಂದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ರಾಚುತ್ತಿತ್ತು. "ಏನೇ, ಎನ್ ಮಾತಾಡಿರಿ, ನೀವ್ ನೋಡ್ಲೆ ಸಮಾ ನೋಡ್ಲೆ, ಅದ್ಯಾವ ನಾಲಗಿಲೆ ಹಿಂಗ ನುಡೀತರಿ. ನನ್ನ ಮೈಮ್ಯಾನೆ ಮತ್ತೇನಾರೂ ಕಲಿ ಗಿಲಿ ಈದ ನೊಡ್ಲೆ, ಅದ್ಯಾವ ನಾಲಗಿಲೆ ಹಿಂಗ ನಡೀತು, ನಿಮ್ಮ ಹಾಂಗೆ ಅಂದ್ಕೊಂಡರಿ, ಬಲಾ, ಥೂ ನಿಮ್ಮ..." ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಬಾಗಿಲ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಿಕ್ಕಿದೆ. ಆಯಿ ದುಂಡಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅಮ್ಮೋರ ಕಲ್ಲಿನ ಕರಿಮೂರ್ತಿ ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ದಿವ್ವ ಆಯಿ ಬಿಳೀ ದೇವಿ ಮೂರ್ತಿ ಹಾಂಗ ಕಂಡಿದ್ದಳು, ದಾದ ದುಸರಾ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಅಪ್ಪಂತನದಲ್ಲಿ ಜೀಮಹತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ಆಯಿ ತಕ್ಕಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆವತ್ತಿಡೀ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಂತಹದೇ ಬಿಗು ಬೇಸರ ಮತ್ತೆ ಕಂಡಿದ್ದು ದಾದನ ಸಾವಿನ ನಂತರ. ಬದುಕಿನ ಕಟ್ಟಕಡೆಗಾದರೂ ದಾದನ ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೋ, ತಾನೇನು ಎಂಬುದು ಅವನ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದೀತು ಎಂಬ ಕನಸೋ ಅಂತೂ ಆಯಿ ಎಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಾದಳು. ದಾದ ಸತ್ತೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದಳು.

ದಾದ ತನ್ನ ತೆವಲುಗಳಿಗೆ ಹೊಕ್ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದಳು, ತನ್ನೊಳಗಿನದನೆಲ್ಲ ಕಾರಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕತೊಡಗಿದಳು. ಚಂದ್ರಭಾಗಕ್ಕನನ್ನು ಬಡಿದು ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯವರೆಗೂ ತಳ್ಳಿದಳು. ಎಷ್ಟು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆಯಿ ನನ್ನ ಕೈಮೀರಿದಳು. ಮನೋರೋಗ ತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಎಡತಾಕುವುದಾಯಿತು, ಅವಳ ಉದ್ದೇಕ ಬಡಪಟ್ಟಿಗೆ ಶಮನಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಟಾಂಗ್‌ಡೋಸ್ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಾಯ್ತು, ನನ್ನ ಆಯಿಯನ್ನು ಯಾವುದೋ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೇ ಕರೆದು ತಂದೆ, ಕೇರಳದಿಂದ ನರ್ಸ್ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಾಯಿತು. ಔಷಧಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಆಯಿಯ ದೇಹದ ಮೇಲೂ ಆಯಿತು, ಬರೀ ನಾಲ್ಕು

ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಿ ಮಾತಾಡಲಾಗದ, ಓಡಾಡಲಾಗದ, ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ, ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಶವದಂತಾದಳು. ನಾನು ಕಂಗೆಟ್ಟಾಗಲೆಲ್ಲ. "ಬೇಜಾರ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ತಮ್ಮಾ, ಆಯಿಗೆ ಏನ್ ಮಾಡಬಹ್ನೋ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡ ಮುಗ್ಗಿ ನೀ ಅಂತ" ಊರು ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ...

ಆಯಿಯ 'ಚಂದೂಬಾಬಾ' ಆಗಿದ್ದ ನಾನು, ಅವಳೊಳಗಿನ ತಲ್ಲಣಗಳ ತಿಳಿದಿದ್ದ ನಾನು ಆಯಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮಾಡಲು ಪೂರ್ತಿ ಶ್ರಮಿಸಿದೆನೇ? ನನ್ನ ನೌಕರಿ, ಸಂಸಾರದ ದುಂಡಾವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದೆನೇ? ಆಯಿ, ನನಗಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಬರೀ ಐವತ್ತೈದರ ನನ್ನ ಆಯಿ, ಈಗ ಬೇಕಾದರೂ ನನ್ನ ಮೀಯಿಸಿ, ಗಾಂಧಿಯಜ್ಜನ ಟವಲು ಸುತ್ತಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಉಣ್ಣಿಸುವ ಕಸುವಿದ್ದ ಆಯಿ ಹೀಗೆ 'ಶಾಂತಿ ಜೇಂವಾನರೂ ಹೋದ್ರೆ ಸಾಕಾಗತ', 'ಆ ದೇವ್ರ ಕಣ್ಣಿಗಿಲಪಾ ಶಾಂತಿನ ಕರ್ಕಳ್ಳೆ' ಅಂತೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಎಳೆದಾಡಿ ಎಳೆದಾಡಿ ಹೋದಳಲ್ಲ, ಆಯಿಗೆ ನಾ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯ ಹೆಚ್ಚೋ? ದಾದ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯ ಹೆಚ್ಚೋ? ನಾನು ಕಡೆಗೂ ದಾದನಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೇ.

ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಮಂಗಳೆ ತಲೆಗೂದಲಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆರೆ, ಮಂಗಳೆಯೇಕೆ ಆಯಿಯ ಸೀರೆಯುಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ?!

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ : ವಿನಯಾ

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ನಾಡುಮಾಸ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೮ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರುವ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹವ್ಯಾಸವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಬಾಯಾರಿಕೆ, ನೂರು ಗೋರಿಯ ದೀಪ, ಹಸಬಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಊರ ಒಳಗಣ ಬಯಲು, ಉರಿ ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಇವರ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಪು.ತಿ.ನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾವ್ಯ ಮುಂತಾದ ಬಹುಮಾನಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

ಆಕರ : ಉರಿ

೨. ಹೆಣ್ಣಿನದ ಹಸಿವು ಗೆದ್ದವಳು

— ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ

ಆಕೆ ಕುಂಬಾರ ರಾಚಪ್ಪ, ಬಾಲ ವಿಧವೆ, ಮದುವೆ, ಗಂಡ, ಸಂಸಾರ ಎಂದರೇನು? ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಧವೆ ಎಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡವಳು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ತವರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತುತಿನ್ನುವ ಬಡತನ. ಕುಂಬಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು ನೆಗವಲಾಗದ ಹೊರೆ. ಹೇಳಿಕೇಳಿ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯುಳ್ಳ ಕಗ್ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ. ಗಡಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ಕುಡಿಕೆ, ಹೂಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆಮನೆಗೂ ಹಂಚಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೈತಾಪಿ ಜನವಾದರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸುಗ್ಗಿಯಾದಾಗ ಜೋಳ, ಕಡಲೆ, ತೊಗರೆ, ಉದ್ದು, ಹೆಸರು ಮುಂತಾಗಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಾನುಸಾರ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟೇ ಸೈ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಹೋಗಿ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದರಂತೂ ಕುಂಬಾರ, ಕಂಬಾರ, ಡೋಹರ ಮುಂತಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ವೃತ್ತಿಯ ಆಯಗಾರರೆಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಣ್ಣೆರು ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಥವಾ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಲಟಿಕೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಇಂಥ ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ತುತ್ತ ತುದಿಯ ಹಳ್ಳಿಯಾದ 'ಖೈನೂರು' ರಾಚಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಕರ್ಮ ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಖೈನೂರು ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಗಡಿ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಹೌದು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಒಂಚೂರು ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬರಗಾಲವೇ ಬರಗಾಲ. ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಇವೆರಡೂ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಂಥ ಬಿಜಾಪುರದ ಬಡತನವೆಂದರೆ ಅದು ವರ್ಣನಾತೀತ, ಸಹನಾತೀತವೆಂದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗಳ ನಡುವೆ ವಿಧವೆಪಟ್ಟ ಹೊತ್ತು ಬದುಕು ಸವೆಸಬೇಕಾಗಿರುವ ರಾಚಪ್ಪಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಮ ತನ್ನ ವಚನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹೆಣನ ಬಿದ್ದಿರಲು ತಿನಬಂದ ನಾಯಿಗಳ ಜಗಳವ ನೋಡಿರೆ' ಎಂಬಂತಾಗಿತ್ತು. ಅನಿಷ್ಟವೆಂಬ ವೈಧವ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ರಾಚಪ್ಪಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ದೊರೆಯದೆ, ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದೊರೆಯದೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಬೀದಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಬದುಕಲು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನೆಲೆ ದೊರೆಯದೇ ಉಳ್ಳವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ, ಕುಂಬಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ನೂಕ ತೊಡಗಿದಳು. ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಬಡತನ, ಉಕ್ಕಿ ಹರೆಯುವ ಯೌವನ ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಹಣ್ಣಾದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಆ ಊರಿನ ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗಿದ್ದ ಮುಡದಾರ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂಬುವವನ ಸೋಬತಿ ಒದಗಿಬಂದದ್ದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಎಂಟು ಎತ್ತಿನ ಒಕ್ಕಲುತನ, ಹತ್ತಾಳಿನ ದೇಕರೇಖ, ನೂರಾರು ಎಕರೆಯ ಜಮೀಲ್ದಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿದ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸಾಹುಕಾರ ರಸಿಕನು ಹೌದು, ಜಬರದಸ್ತಿನ ಕಟುಮಸ್ತಾದ ಆಳು ಹೌದು, ಇಂಥವನ ಪದರಿಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದ ನಿರ್ಗತಿಕ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟೋ? ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟವರಾರು? ನವಾಬಶೈಲಿಯ ಖಾನ್ ದಾನಿ ಮನೆತನದ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಅದೊಂದು ಪೌರುಷ್ಯದ, 'ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ಸಂಕೇತ. ಇಂಥ ದರ್ಪುಳ್ಳ ಗಂಡಸರ 'ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡವರು' ಎಂಬ ಪಟ್ಟಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗಸರು ನಾಮುಂದು, ತಾ ಮುಂದು ಎಂದು ಪೈಪೋಟಿಗಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕು ಎಂಥ ದಯನೀಯವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಬಲ್ಲಿರಾ? ಅಂತೆಯೇ ರಾಜವ್ವಳಿಗೆ ತಾನು ಮುಡದಾರ ಮಲ್ಲಪನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತಿರಲು ಸಾಕು. ಮಲ್ಲಪನ ತೋಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿ, ಅವನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಹದ್ದು ಕಣ್ಣಿನ ಹದ್ದಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಕಾಯುತ್ತ; ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆ ಅವನ ರಸಿಕ ತೋಳುಗಳಿಗೆ ಇಂಬಾಗುತ್ತ ಅಂತೂ ಖಾಲಿಯಾದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹದೋ ಬಣ್ಣ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದಳು.

ಊರ ಮಂದಿಯ ನೆದರಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮಲ್ಲಪನ 'ರಂಡಿ', ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, 'ಹಾದಾರಗಿತ್ತಿ', 'ಹಾದಿ ಬಿಟ್ಟವಳು' ಏನೆಲ್ಲ ಅವಹೇಳನಕಾರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳು. ಮನೆಯವರಿಗಂತೂ ಆಕೆ ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಮಡಕೆ, ಮನೆತನದ ಮಾನ ಕಳೆದವಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾನ, ಸಮ್ಮಾನ, ಗೌರವ ಆದರಗಳಿಂದ ಗಾವುದ, ಗಾವುದ ದೂರವಾದ ಇವಳ ಬದುಕಿಗೆ ಏಕೈಕ ಆಸರೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವಳ ಸುಮಧುರ ಕಂಠಸಿರಿ. ದೇಶಿಮಟ್ಟುಗಳ ಸಮೃದ್ಧ ಸ್ತರಲಹರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟ ಅವಳ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಅವಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯ ನಡುವೆ ಕೂಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕತಾರಿ ಮೂಲದ ಭಜನಾ ಪರಂಪರೆ ಅಂದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲಿಯ ಬಿಸಿಲಿನಂತೆ ಪ್ರಖರ, ಇಲ್ಲಿಯ ಮಸಾರಿಮಣ್ಣಿನಂತೆ ಗಾಢ, ಭೀಮೆ-ಕೃಷ್ಣೆಯರಂತೆ ಸಮೃದ್ಧ ಸರ ಸಂದೋಹ. ೧೭-೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತತ್ವಪದಗಳ ಪರಂಪರೆಯ, ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲಾದ ಈ ಭಾಗದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉಸಿರಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು ರಾಜವ್ವ, ಅವಳ ಬದುಕನ್ನು ಕಂಡು ಮೂಗು ಮುರಿಯುವ ಮಡಿವಂತರು ಕೂಡಾ ಅವಳ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸೋಲಲೇಬೇಕು. ರಾಜವ್ವಳ ಭಜನಾಪದ ಕೇಳಲು ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಸುತ್ತ ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಮೈಮೇಲೆ ಖಬರಿಲ್ಲದೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತತ್ವಪದಕಾರನು, ಅವಧೂತ ಸಂತನು ಆಗಿದ್ದ ಖೈನೂರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಪರಿಚಯ ರಾಜವ್ವಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಮೂಲತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದ ಖೈನೂರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕಡಕೋಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನವರ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನು ಒದ್ದು ಬಂಡಾಯಗಾರನಾಗಿ ತತ್ವಪದ ರಚಿಸಿದ್ದನು. ಇಂಥ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರನ ಮಡಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಳು ರಾಜವ್ವ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾದರೂ ರಾಜವ್ವಳ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಮಗ್ಗುಲಗಳನ್ನು ವ್ಯವಧಾನದಿಂದಲೇ ಪರಾಂಬರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಬಡತನ, ಹಸಿವುಗಳೊಡನೆ ಹೆಣ್ಣಿನವೂ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡರಂತೂ ಅಲ್ಲೊಂದು ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿತ ನರ್ಕ ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದಲೇ ಬಗೆಯುವ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ರಾಜವ್ವಳ ಬದುಕಿಗೆ ನೈತಿಕ ಆಸರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅವಳ ಅಕೃತ್ರಿಮ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪ್ರತಿಭೆ, ಅಪಾರವಾಗಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅವಳ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಲಯ ತುಂಬಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಅವಚ್ಛೇಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ರಾಜವ್ವಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಅವಳ ಬದುಕಿನ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗಲೇ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ಹರೆಯದ ಬಯಕೆ, ಕಾಮನೆಗಳು ಮಾಗಿ ತಹಬಂದಿಗೆ ಬಂದಿರಲು ಸಾಕು, ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಗೂ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಿಂದಾಗಿ ತನಗೂ ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾದ ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಜವ್ವ ಮುಂದಿನ ಬದುಕನ್ನು ಕಲಾವಿದೆಯಾಗಿ ಕಳೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟ ನೋವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ತಾನೂ ಶರಣ-ಸಂತರ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಭಜನೆ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಬದುಕನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಂದ 'ಗುರುಬೋಧ' ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಶಿಷ್ಯಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. 'ಗಿರಿಯಲ್ಲದೆ ಹುಲು ಮೊರಡಿಯಲ್ಲಾಡುವುದೇ ನವಿಲು' ಎಂಬಂತೆ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಮುಡದಾರ ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಸಂಗ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೆದೆಬಂದ ಹೋರಿಯಂತೆ ಸದಾ ಮುಸುಗುಡುವ ಮಲ್ಲಪ್ಪನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜವ್ವಳ ಸಂಗ ಬಯಕೆ ಹಿಂಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ದೂರಸರಿದಷ್ಟು ಈತನ ಪೀಡನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಯಕಶ್ಚಿತ್ ಹೆಂಗಸೊಂದು ತನ್ನನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೀಳರಿಮೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೋಸಿಹೋದ ರಾಜವ್ವ ತನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಎದುರು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಚೋಗಿ ಜಂಗಮನಾಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅವನ ನಿರುಪದ್ರವಿ ಶಿಷ್ಯ ಸಮೂಹಕ್ಕೂ ಮಲ್ಲಪ್ಪನಂಥ ದರ್ಪಿಷ್ಟ ಜಮೀನ್ದಾರರನ್ನು ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಗೂಂಡಾಗಿರಿಯ ಬಲದಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ದುಷ್ಟತನಕ್ಕೂ ಆತ ಇಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ, ಕರೆಸಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜವ್ವ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪಾಯೋಂದನ್ನು ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೆಂದರೆ ಅವನ ದರ್ಪ, ಧೀಮಾಕು ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಪಮಾನದ ಮಾತನ್ನು ಆತ ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈತನೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ್ದ ರಾಜವ್ವಳಿಗೆ ಅವನ ನಾಡಿಮಿಡಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಗುರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದಾಗಿ ಅವಳು ಜಾನಪದವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದಳು, ಮುಡದಾರ ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ದರ್ಪ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಅವನ ಮಾನ ಹರಾಜಿಗಿಡುವಂತೆ ಪದವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ಅದನ್ನು ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಇದಿರು, ತನ್ನ ಉನ್ನಿಲಿತ ಕಂಠದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ.

ನಾಚಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ಭಾಡ್ಯ ನಮಗ್ಯಾಕ ತಡವತಿ
 ಛೇ ಛೇ ಅನಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಬಂದು ಯಾಕ ಡೊಗ್ಗಡತಿ /ಪ/
 ಗುರುವಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದಂಥ ಚಿಟಕಿ ಹಿಂದಕ ಬೇಡತಿ
 ಇಕ್ಕೂಳ ಜ್ವಾಳ ತಿಂದು ನೀನು ಕೈ ಬಾಯ್ ಹಾಕತಿ
 ಬಟಗೇರಿಲಿಂದ ಸುಳ್ಳೇ ಪತ್ರ ತಂದು ತೋರಸತಿ
 ತುಡಗಾ ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಡ್ಯಾಗ ನಾಚಿಕಿಲ್ಲೇಳೊ
 ನನ್ನ ಎಳಕೊಂಡ ಹೋಗಾ ಕುರಸಾಲ್ಯಾನ ತಾಯೇನ ಹಡದಾಳೊ
 ಪಡಕೊಂಡಂಥ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದ ಬಿಟ್ಟವಳಲ್ಲೇಳೋ
 ಮುಡದಾರ ಮಲ್ಲಾನ ಎದಿಮ್ಯಾಲ ಒದ್ದು ತಿರಗುವ ಖೈನೂರ ಊರವಳೋ//

ನೇರವಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಅಸ್ತದಂತಿರುವ ಈ ತತ್ವಪದವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಪನವರೇ ರಚಿಸಿ
 ರಾಚವ್ವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು ಇದೆ. ಪದ ಯಾರೇ ರಚಿಸಿರಲಿ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿದ
 ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೆಣೆಕಾರನ ಸೋಬತಿಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಹಾಡಿದ ರಾಚವ್ವಳ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಮಾತ್ರ
 ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ : ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ

ಸಂಶೋಧಕಿ, ಮಹಿಳಾ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ, ಬರಹಗಾರ್ತಿ, ಚಿಂತಕಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ ಅವರು
 ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕಿ. ಇವರು ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
 ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನವರ ಶಿಷ್ಯರ ತತ್ವ ಪದಗಳು, ಖೈನೂರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ತತ್ವ ಪದಗಳು, ತನ್ನ ತಾನು ತಿಳಿದ
 ಮೇಲೆ, ಚಿವುಟದಿರಿ ಚಿಗುರು ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮನದ ಸೂತಕ
 ಹಿಂಗಿದೊಡೆ ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದಿಂದ ಕಮಲಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ದತ್ತಿ ಬಹುಮಾನ
 ಲಭಿಸಿದೆ.

ಆಕರ: ಕತ್ತಲಂಚಿನ ಕಿಡಿಗಳು.

ಓದು ಪಠ್ಯ

೪. ಮಾತಿನಮಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ - ಗಾಯತ್ರೀ ನಾವಡ

ಮಾತಿನಮಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರನ್ನು ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಅಂದರೆ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು. ವಾಮನ ರೂಪಿನೊಳಗಿನ ಭೂಮಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದು. ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮೂರು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಶು ಕವಿಯಾಗಿ, ಜನಪದ ಕಥೆಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ, ವಿಚಾರವಾದಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅರ್ಥೈಸಲು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೂಕಾಂಬು, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಮ್ಮ, ಮೂಕಜ್ಜಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಬದುಕಿದ್ದು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ತೀರಾ ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿ ಉಳ್ಳೂರಿನಲ್ಲಿ. ಎಣ್ಣೆಗಪ್ಪು ಮೈ ಬಣ್ಣದ ಬಾಗಿಲ ಬೆನ್ನಿನ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ ಮೈಯು, ಬೋಳಿಸಿದ ತಲೆಗೆ ಕೆಂಪು ಸೀರೆಯ ಸೆರಗುಹೊದೆದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಜ್ಜಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ! ಅರಳು ಹುರಿದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಮೂಕಜ್ಜಿ ನಿಂತಲ್ಲಿ ಕೂತಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲರು, ಕಥೆ ಹೊಸಯ ಬಲ್ಲರು.

ಯಾವುದೇ ಸಂಗತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತನಗನಿಸಿದ ಛಂದದಲ್ಲಿ ಹಾಡಾಗಿಸುವ ಅವರ ವಿಶೇಷ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಪರೂಪವಾದದ್ದು.

ಮೂಕಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಕುಲಪರಂಪರೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. "ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವೇ ಕವಿ ಪರಂಪರೆಯದು ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ 'ಕಂಸಾಸುರ ಕಾಳಗ' ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತೆ.ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಸರಸ್ವತಿಯಮ್ಮ 'ಕುಂದಾಪುರ ಪುರವರ್ಣನಂ' ಹಾಗೂ 'ಮಾರಿಕಾ ಮಹಾತ್ಮೆ' ಎಂದು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಕಾವ್ಯ ಮಾಡಿದವಳು... ಮುಂತಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಕಜ್ಜಿ ತ್ರಿಪದಿ,ಚೌಪದಿ,ಲಾವಣಿ,ಭಾಮಿನಿ,ವಾರ್ಧಕ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಛಂದೋ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲೂ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಛಂದಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ.ಗುರು ಲಘು ಮಾತ್ರೆಯ ಹೊಲಬೂ ಇಲ್ಲ.ಅವರ ಛಂದೋ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ " ನಾನ್ ಸಾಲಿಗೀಲಿ ಕಲ್ಲೋಳಲ್ಲ.ನಂಗ್ ಅದೆಂಥದು ಗೊತ್ತಾತ್ತಿಲ್ಲೆ ಮಾರಾಯ್ತಿ. ಕೆಮಿಂದ್ ಕೇಂಡ್ ಧಾಟಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಪದ ಮಾಡ್ತೆ." ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕವಿ ಅಮ್ಮೆಂಬಳರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವೇ ರಚಿಸಿದ್ದೇ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.ಅವರ ಮಾತಿನ ಅನುಮಾನದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೂಕಜ್ಜಿ ತತ್ ಕ್ಷಣವೇ ಅಮ್ಮೆಂಬಳರ ಮಗ ಸೊಸೆಯರ ಮೇಲೆಯೆ ಒಂದು ಭಾಮಿನಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದರು.

ಐದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಜರ ಬಡ್ಡು, ಅಣ್ಣಯ್ ಕಜ್ಜೆ ಬುರ್ಕ' ಎಂದು ಹಾಡಿದ ಹುಡುಗಿ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಡು ಕಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಬಂದರು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ತಾನೊಬ್ಬ ಕವಿಯಾಗಬೇಕು, ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಚಪಲದಿಂದ ಅವರೆಂದೂ ಕಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಶೋಕವೆ ಶೋಕವಾದಂತೆ ಪಟ್ಟ ಪಾಡೆಲ್ಲವೂ ಹುಟ್ಟು ಹಾಡಾಗುತ್ತ ಹೊಮ್ಮಿದ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಅವರದು. 'ಹುಲ್ಲಿಗೋ ದರ್ಲಿಗೋ ಹೋದಾಗ್ಗೆ, ನಟ್ಟಿ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ, ಹಟ್ಟಿ, ಕೊಟ್ಟಿ ಕೆಲ್ಲ ಮಾಡುಸಮಿಗೆ ನನ್ನ ಕಷ್ಟನಲ್ಲ ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಡ್ಕಂಬ್. ಪದೊ ಮಾಡ್ಕೆ

ಅಂದ್ಲೇಳ್ಕೊಂಡ್ ಮಾಡೂದಲ್ಲ. ನನ್ ಮನ್ನಿನ್ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಏನೋ ಹೇಳ್ಕೊಂಬ್” ಎಂದು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾರೆ ಮೂಕಜ್ಜಿ.

ಮೂಕಜ್ಜಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿತ ಬಗೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದರು. “ನನ್ಗ್ ಅಮ್ಮ ದಿನಾಲು ಮಜ್ಜಿ ಕಡು ಸೆಮಿಗೆ ಚಂದ್ರಹಾಸ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ ಅವು, ನನ್ ಹತ್ತೆ ಪುಸ್ತಕ್ ಹಿಡ್ಕೊ ಅಂಬ್ ಅವು ಹಗುರಕೆ ಬಾಯಿಪಾಠ ಹೇಳ್ತಾ ಮಜ್ಜಿ ಕುಡುದ್. ನಾನ್ ಆ ಅಕ್ಷರ ಕಾತ ಜೋಪ್ಪ ಹಾಂಗೆ ಕಾತಕಾತ ಮನಸ್, ಕಂಡ್ ಗುರ್ತ ಹಿಡಿತಿಲ್ಯಾ ಆ ಅಕ್ಷರದ್ ಒತ್ತೆ ಯಾಕ ಇಳಿ ಎಲ್ಲ ನಂಗೊತ್ತಾಯ್ ಹೊರತು ಶಾಲಿ ಗೀಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲ್ತದ್ದೇನಲ್ಲ.

ಆಡುವ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮೂಕಾಂಬು ಹಸೆ ಮಣೆ ಏರಿದರು. ಸೋದರಿಕೆ ಸಂಬಂಧ ಹೀಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದು ಉಳ್ಳೂರಿನ ನೆರೆ ಗ್ರಾಮ ನಾಗೂರಿನ ಐತಾಳರ ಮನೆಗೆ. ಆಗ ಮದುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆಗಿದ್ದ ಕಲ್ಪನೆ ಮದುವೆ ಅಂದರೆ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರೆಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತಾರೆ. ತಲೆ ತುಂಬಾ ಜಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೂ ಮುಡಿಯೋಕಾಗುತ್ತೆ. ಪಾಯ್ ತಿನೋಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂಬಂತಹ ಋಷಿ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವ ತಂದ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವವೇ ಬೇರೆ.

ಹತ್ತು ವರುಷಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು ಎನಗೆ
ಅತ್ತೆ ಮೃತ್ಯುವಿನಂತೆ ಹೊಡೆಯುತಿಹರೆನಗೆ
ಮತ್ತೆ ಹದಿನೈದು ವರುಷಕೆ ಬಸುರಿಯಾಗೆ
ಹೆತ್ತ ಶಿಶು ಗಂಡು ಮಗು ಅದು ಕೆಟ್ಟ ಗಳಿಗೆ

ಗೊಡ್ಡು ಪುರೋಹಿತರು ನುಡಿದರಿಂತೆಂದು
ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡದೆ ಬೋಳು ತಲೆ ಮಾಡಿರೆಂದು
ದುಡ್ಡಿನಾಸೆಗೆ ಕ್ಷೌರಿಕನು ಓಡಿ ಬಂದು
ಬಡ್ಡು ಕೂಪಿನೊಳಗೆ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿದನಂದು

ಹೀಗೆ ವರುಷ ಹದಿನಾರಕ್ಕೆ ವಿಧವೆಯಾದ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಕಷ್ಟ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಹಸುಗೂಸನ್ನು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತವರು ಸೇರಿದರು ಅಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನ ಒತ್ತಾಸೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಹೊಸ ಚಾಲನೆ ಒದಗಿಸಿತು. ಮೂಕಜ್ಜಿ ಚಂದೋ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಹರಹು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ವೈವಿಧ್ಯವಾದದು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಮಕಾಲೀನ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳು ಒಳಗಾಗಿವೆ.

ಝಾನ್ಸಿರಾಣಿ, ಬಾಂಗ್ಲಾ ವಿಜಯ, ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ, ಗಾಂಧಿ ಚರಮ ಗೀತೆ ಮುಂತಾದ ಕವಿತೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ವೋರು, ಮಿತ ಸಂತಾನ, ಯುವ ಜನಾಂಗ, ನಾನೊಬ್ಬ ಮೀನಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜೀವನ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಗತಿಪರ ಮನೋಧರ್ಮದ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರು. ಪುರೋಹಿತ ಮನೆತನದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬ ಅವರದು ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಣ್ಣಿಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಮೂಲೆ ಸೇರಿದವರು. ಹೀಗಿದ್ದು ಯಾವನೇ ಒಬ್ಬ ವಿಚಾರವಾದಿಯಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿದಂಥ

ವೈಚಾರಿಕ ನಿಲುವು ಅವರದು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಜಾತಕ, ಭೂತ ಪ್ರೇತ, ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು, ಜಾತಿ ಪಂಥ, ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಧೋರಣೆ ತೀರ ವೈಚ್ಛಾನಿಕವಾದುದು.

ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೀತಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ವಿಶ್ವ ಮಾನವತವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಅವರಿಗೆ ಅಚಲನಂಬಿಕೆ. ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಗಳು ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

“ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾವಿನೊಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಧೂಳತಿ
ಚಟ್ಟಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣೆ ಬೆರೆಸುವರು
ಸೇರಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಗಳಸಲಾದರೆ
ಮಾರುವ ಕ್ರಮವಾಣಿಗಳಾರು”

ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ವೋರುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಒಳಗಾಗುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ಮುಖ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯದು.

“ಪುಟ್ಟ ಜೋಯ್ತು ಅಲಿ ಬಚ್ಚ ಹೇಳ್ತೆ ನಿನ್ನ
ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಕೆ ಕುರ್ತಿಯ್ತು ದೋಸ್ತ ಇತ್ತಂದ್ರೆ
ಬಿಟ್ಟೋಪ್ಪಾಗ್ ಮಾಡ್ತೆ ನಾನಂದ್ರೆ ಹಣೊ
ಒಟ್ಟಾಡ್ಡೆ ಬಾ ನೂರ್ ಕರ್ಚಿತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ”

ಎಂದು ದೈವದೇವರು, ಮಾಟ ಮಂತ್ರ ನಿಮಿತ್ತದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮೋಸವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೀಳಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪುರುಷ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಕಜ್ಜಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಆಶುಕವಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರೊಬ್ಬ ಮಹತ್ವದ ಜನಪದ ಕತೆಗಾರರಾಗಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೂಕಜ್ಜಿ ಹಾಡಿನ ಗೂಡಾದಂತ ಕತೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಕಣಜ ಕೂಡಾ, ರಾತ್ರ ಬೆಳಗಾದರೂ ಕತೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಕಂಠ, ಬರಿದಾಗದ ಕಥಾಜೋಳಿಗೆ, ಕರಗದ ಲವಲವಿಕೆ ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರ ವಿಶೇಷತೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರ ಕತೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಏನು ವಿಶಿಷ್ಟತೆ? ತಾವು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆ ಇದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕತೆ ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಸೃಜನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಒಬ್ಬ ಸೃಜನಶೀಲ ಕತೆಗಾರ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿದ 'ವಸ್ತು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಥಾ ಆಶಯವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಥಾಹಂದರವನ್ನು ನೇಯುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕತೆಗಾರರು ಕತೆಯ ಆಶಯವನ್ನಷ್ಟೇ ನೆನಪಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕತೆಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಇದು ಬರಿಯ ಕತೆ ಹೇಳುವುದು ಅಥವಾ ನಿರೂಪಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಲ. ಕತೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯ, ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಒಬ್ಬ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥ ಕತೆಗಾರ್ತಿ, ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಕತೆಕಟ್ಟುವ ಶಕ್ತಿ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಕಥಾ ಸಂರಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಅಂಗಸನ್ನೆ, ಮುಖಭಾವ, ಸ್ವರಭಾವ, ಹಸ್ತಾಭಿನಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕತೆಯೊಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ರೂಪ

ತಾಳುವುದರಿಂದ ಅವರ ಕತೆಯನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣದಿಂದಲೇ ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಅದು ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರು ಕತೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಥಾ ನಿರೂಪಕರಾಗದ ಕತೆಯೊಳಗಿನ ಪಾತ್ರವೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಥಾಲೋಕದೊಳಗೆ ಸೇರಿಹೋಗುವುದರಿಂದಲೇ ಅವರೊಬ್ಬ ಮಾದರಿ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರ ಸಾವಿನೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಈ ಒಂದು ಕೊಂಡಿ ಕಳಚಿತು.ತೊಂಬತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗದ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ ಕಂಡಾಗ ಈ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿ ಅಜ್ಜಿ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಿದೆ ನಾನು

ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಬದುಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಿ ೧೯೮೮ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ದಾಖಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಷರ ಆಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಪ್ರಭಾವದ ಅಭಾವದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಕಜ್ಜಿ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯಾಗಿ ಕಥೆಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ದಾಖಲು ಗೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಡಿನ ಮಹಿಳಾ ಬರಹಗಾರರ ಸಂಘಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಾಗಲಿ,ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅವರು ತಲುಪಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಯಾವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಆಕೆಗೆ ಸಲ್ಲಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಜನಮನದ ತುಂಬಾ ಮೂಕಜ್ಜಿ ತುಂಬಿದ್ದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಆಶು ಕವಿ, ಕಥೆಗಾರ್ತಿ, ಮೂಕಜ್ಜಿಯವರನ್ನು ಉಪ್ಪುಂದದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಆ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ : ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಸಂಶೋಧನೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆ, ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ೧೯೫೪ ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಟೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರುವ ಇವರು ವಿರಚನೆ, ಮಹಿಳಾ ಸಂಕತನ ಮುಂತಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು, ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಬದುಕು ಸಾಹಿತ್ಯ, ತೇರು, ಕರಾವಳಿಯ ಜನಪದ ಕತೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರ: ಮಹಿಳಾ ಸಂಕಥನ.

ಘಟಕ - ೪: ಸಂಕೀರ್ಣ

1. ಬರಿಗೊಡಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ- ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ
2. ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ- ಬೋಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಞ
3. ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿ- ಸಿಂಪಿ.ಲಿಂಗಣ್ಣ
4. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ(ಓದು ಪಠ್ಯ)

೧. ಬರಿಗೊಡಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ - ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

ಬರಿಗೊಡಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ನೀರಿಲ್ಲದನಲ್ಲಿ
ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ,
ಬೀದಿಯೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ತಲೆಯಿಲ್ಲ ;
ಬಿಸಿಲೇ ಎಲ್ಲ!

ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿದೆ ನಿರಂತರ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ನೀಲಗಗನ.
(ರಾತ್ರಿಯ ಮಾತು ರಾತ್ರಿಗಾಯಿತು; ಈಗ ಹೇಳಿ!)
ಒಂದಾದರೂ ಬಿಳಿಮುಗಿಲೇ, ಶಾಂತಿಯೇ, ರಾಮರಾಮ!
ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನದುಸಿರಾಚೆಗೆ, ಊರಾಚೆಗೆ
ಯಾರದೋ ಪಾಳು ಹೊಲದೊಳಗೆ
ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿ ಸುಟ್ಟ ಕೂಳೆಯನು ಮೇಯುತ್ತಿವೆ
ಊರದನ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ; ನಿಮಿಷದ ಹಿಂದೆ
ಕೊರಳ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಇಂಪು ಹರಿದಿತ್ತು ಬೇಲಿಗಳ ಮೇಲೆ.
ಹೊಗೆಯ ಗೋಪುರವೇಳುತ್ತಿದೆ ಬಂಡೆಗಳ ಮುಂದೆ,
ತರಗಲೆ ರಾಸಿಗಾಗುತ್ತಿದೆ ನಿಷ್ಕಾಮದಹನ.

ಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲಲಿ ಬಿಸಿಲ್ಲದುದರೆಗಳ ನೀರವ ನಿರ್ಗಮನ:
ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವಿಲ್ಲ, ಹತ್ತುವದೇವರಿಲ್ಲ,
ಕಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ, ಒದೆಯುವುದಿಲ್ಲ-ಹೆಸರಿಗೆಕುದುರೆ!
ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕೇ ಗತವೈಭವಗಳ ಪರಂಪರೆ?
ಬೋರೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಂದ ಕುಂಟುಗಳಿಗೆ

ಪರ್ವತವಾಗಿದೆ ಮಣ್ಣುಮಾಳಿಗೆ.
ದೂರದಾರಿಯಲಿ ಎದ್ದ ದೂಳಿನಲಿ
ಉಸಿರೇಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಲಾರಿ.
ಬಾಂದಳದ ವಿಮಾನ
ಅದೆಷ್ಟು ನಿಧಾನ?

ದಾರವಿಲ್ಲದ ಸೂಜಿ ನಾಟಿದೆ ನೀಲಿಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ
ತಲೆಗೆದರಿದ ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಬೆಂಡಾಗಿವೆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ.
ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ ಬಂದಿದೆ ಚೆಲುವಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ;

ನೀರಡಿಕೆಯ ದೀಪವುರಿಯುತ್ತಿದೆ

ಕವಿತೆಯ ತುಟಿಯಲಿ ಸಣ್ಣಗೆ.
ಇದು ಹಸಿರಿಲ್ಲದ ಕೆಸರಿಲ್ಲದ ಉಸಿರಿಲ್ಲದ ನರಕ.
ಜಳ್ಳಾಗಿದೆ ಈ ಮುದಿಮರವನಕ;
ಹಕ್ಕಿ ತಂಗುವುದಿಲ್ಲ;
ಕೋತಿಜಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ-
ಏನಿದರ ಅಮರ ಭಾವ?

ನೂರು ವಸಂತಗಳ ಹೀರಿಕಟ್ಟಿರೆಯಾಗಿದೆ ಇದರ ಜೀವ;
ಹಾವಿನ ಸಂಸಾರದ ಪೊಟ್ಟಿರೆಯಾಗಿದೆ ಇದರ ದೇಹ.
ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು ಇದರ ಸ್ನೇಹ?
ಬಿರುಗಾಳಿಯಾದರೂ ಬೀಸಿ
ಇದು ಬಿದ್ದರೆ ವಾಸಿ!

ಯಾವ ಬಣ್ಣ ಬಂತಂತೆ ಚೆಲುವಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ?
ಕವಿತೆಯ ತುಟಿಯಲಿ ಉರಿವುದೇನು ಸಣ್ಣಗೆ?
ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದಿದೆ:
“ತುಂಬಿದಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ”
(ಭೇಷಾಗಿದೆ ಬರವಣಿಗೆ).

ಸಾವಿರ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ನಡೆಯಲಿದೆ
ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ.
ಬರಿಗೊಡಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ
ನೀರಿಲ್ಲದ ನಲ್ಲಿ
ಮೃದು ಸ್ವರದಲ್ಲಿ:
“ತುಂಬಿದಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ.”
ಬರಿಗೊಡವೂ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ,
ತುಳುಕಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ,
ಎಂದಿಗೆ ಬರುವುದು ನೀರು?

ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ.
ಬರಿಗೊಡಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ನೀರಿಲ್ಲದ ನಲ್ಲಿ:
“ತುಂಬಿದಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ.”

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಕೆ ಎಸ್ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ.

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವಿ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಕೆ.ಎಸ್ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ 1915ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ, ಇರುವಂತಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ಗದ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಕವಿ ಕುಮಾರನ್ ಆಶಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

೨.ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

-ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಞ

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ಆಕಾಶವನ್ನೂ ಭೂಮಿತಾಯಿಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಆ ಬಳಿಕ ಬೆಳಕಾಗಲಿ ಎಂದನು; ಬೆಳಕಾಯಿತು. ಕತ್ತಲಾಗಲಿ ಎಂದನು; ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ ದೇವರು ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೂ, ಅವನಿಗೆ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಡತನಗಳನ್ನೂ, ಸುಖ ಮತ್ತು ದುಃಖಗಳನ್ನೂ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಇಗರ್ಜಿಗಳನ್ನೂ ಮಸೀದಿಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನದೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಅಣತಿಯಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿರಮಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಎಷ್ಟೋ ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಈ ದೇವರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕನು ಬಹಳ ಪುಣ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಲೀಕನು ಆಗಾಗ ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆಗಳನ್ನೂ ದೇವರ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನೂ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಪುಣ್ಯವಂತ ಮಾಲೀಕನ ಮರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಸೆಫ್ ಡಿ ಕಾಸ್ಪ ಎಂಬ ಯುವಕನು ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಅವನು ಬಡವನೂ, ಆರೋಗ್ಯವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದರು.

ದೇವರು ಹೇಳಿದನು; “ಅದು ಬೀಳಲಿ” ಎಂದು. ಮರದ ದೊಡ್ಡ ದಿಮ್ಮಿಯೊಂದು ಉರುಳಿಬಿತ್ತು. ಜೋಸೆಫ್ ಡಿ ಕಾಸ್ಪನನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವನು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದೇವರು ದಯಾಮಯನು; ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮರಳಿತು, ತನ್ನ ಬಲಕಾಲನ್ನು ಮೊಣಕಾಲ ಬಳಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡನು, ನೋವು ಮತ್ತು ದುಃಖದಿಂದ ಅಳುತ್ತಾ ಮಲಗಿದನು. ಮರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು; ಮರುದಿನ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫ್‌ನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಡಿಸ್ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರು.

ದೇವರ ಮಹಿಮೆ ಅಪಾರ: ಜೋಸೆಫ್ ಕುಂಟನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂಥವರಿಗಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಬದುಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಿರಿವಂತರನ್ನೂ, ಅವರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯನ್ನೂ ದೇವರು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಸಾವಿರಾರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಅನಾಥಾಲಯಗಳೂ ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫ್‌ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟೂರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದನು. ಅಪರಿಚಿತ ಪಟ್ಟಣದ

ದೊಡ್ಡ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿಳಿದ ಜೋಸೆಫ್ ಮೊದಲು ಅದೇ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದನು. ತನ್ನೂರಿನಲ್ಲೂ ಅವನು ಹೀಗೆಯೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ದೇವರು ದಯಾಮಯನು-ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗೆ ಸ್ಯಾಂಟ್ ಪೀಟರ್ ಇಗರ್ಜಿಯ ಗೋಪುರದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಿಮೆಂಟಿನ ದೊಡ್ಡ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ತಂದೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫ್ ಇಗರ್ಜಿಯತ್ತ ಕಾಲೆಳೆದನು.

ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫ್ ಹೊಸ ಬದುಕಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡನು. ದೇವರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕುಂಟನಾಗಿರುವ ತಾನು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದು ನಾಚಿಕೆಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಇಗರ್ಜಿಯ ಗೇಟಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತಡೆದು, "ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಟನಿಗೆ ಹತ್ತು ಪೈಸೆ ದಾನಮಾಡಿರಿ" ಎಂದು ಅಧಿಕಾರದಿಂದಲೇ ಬೇಡತೊಡಗಿದನು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಅದಲುಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಗರ್ಜಿಯ ಕಾವಲುಗಾರ 'ಜಾನ್' ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನ ಗೆಳೆಯನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಫಾದರ್ ಪಿರೇರ ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕುಂಟನಿಗೆ ಇಗರ್ಜಿಯ ಗಂಟೆಗೋಪುರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಮಲಗಲು ಜಾಗ ಕೊಡಿಸಿದ್ದನು. ಕಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟಡದೊಳಗಿದ್ದ ಶವವಾಹಕ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳಿದರೆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗವಿತ್ತು. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದಂತೆ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫ್ ತನ್ನ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಆದಿತ್ಯವಾರ ಮುಂಜಾನೆ ಮಾತ್ರ ಇಗರ್ಜಿಯ ಎದುರು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲೂ ಸಂಜೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಸಿನೆಮಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳ ಟಿಕೇಟು ಕೊಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲೂ ನಿಂತು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ದೇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಯುದ್ಧ, ಸಂಗೀತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ದೇವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವನಾಗಿದ್ದನು. ಸುಳ್ಳು, ಕಳವು, ಹಾದರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅವನು ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನು ದೇವರು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಸುಖವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದನು; ಹೆಣಗಳನ್ನು ನೋಡುವವರೆಗೂ..

ದೇವರು ಹೇಳಿದನು-ಎರಡು ಮರಣಗಳಾಗಲಿ. ಇಬ್ಬರು ಸತ್ತು ಹೋದರು. ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಎರಡು ಅನಾಥ ಶವಗಳು ಆ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನ ಟಿಕೇಟು ಕೊಡುವ ಕಿಟಕಿಯ ಎದುರಿನ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಣವೂ, ಪಕ್ಕದ ಅಗಲ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಬದರಿಯಾ ಕ್ಲಾತ್ ಸೆಂಟರ್'ನ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಣವೂ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಜನರು ನೋಡಿದರು.

ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಮೊದಲು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನ ಶವವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಶವ ತನ್ನ ಜಾತಿಯದ್ದು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸಣ್ಣವನಿರುವಾಗಲೇ ಅರಿತಿದ್ದನು. ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿದ್ದ ಶವದ ತಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲವೊಂದು ಕೂತಿತ್ತು. ಅದರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಆಲುಮಿನಿಯಂ ತಟ್ಟೆಯೊಂದು ಹೊರಗೆ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಊರುಗೋಲು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಶವದ ಬಲಕಾಲಿನ ಅರ್ಧ ಕರಗಿದ ಹೆಬ್ಬರಳ ಮೇಲೆ ಐದು ಅಥವಾ ಆರು ಹಸಿರು ನೋಣಗಳು ಕೂತು ಏಳುವ ಆಟ ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳುಗಳೇ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ, ಹೆಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಟಿ ಕಟ್ಟಿದ ಜನರು ಸಿಗರೇಟು-ಬೀಡಿ ಸೇದುತ್ತಾ, ಸಾವಿನ

ಬಗ್ಗೆ, ಸಾವಿನ ನಂತರದ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ನಡುನಡುವೆ ತಾವು ಹೋಗಲಿರುವ ಬಸ್ಸು ಬಂತೇ ಎಂದು ಕತ್ತು ಚಾಚುತ್ತಾ ಲೋಚಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು.

'ಯೇಸು ದಯಾಮಯನು-ತನಗಿಂತಹ ಸಾವು ಬಾರದಿರಲಿ' ಎಂದು ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಎದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಲುಬೆ ತಡವಿಕೊಂಡು ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಣ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ದೇವರ ಆಟಕ್ಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತಾ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಹೊಸ ಹೆಣ ನೋಡಲು ಕಾಲೆಳೆದನು.

'ಬದರಿಯಾ ಕ್ಲಾತ್ ಸೆಂಟರ್'ನ ಎದುರಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಹೆಣದ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಜೋಸೆಫನು ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟನು-ಹಸಿವಿನಿಂದಾದ ಮರಣ. ಹೆಣದ ಎದುರು ನಿಂತಿದ್ದವರು ಒಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸಾಹುಕಾರರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಹೆಣದ ಪರಿಚಯ ಇದೆ. ಕಳೆದ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುದುಕ ಇದೇ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಭಿಕ್ಷುಕ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಸಾಹುಕಾರರು ಅಂಗಡಿ ಕಾವಲಿಗಿದ್ದ ಆಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಹೆಣ ಜೀವಂತವಿದ್ದಾಗ ಹತ್ತು ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು 'ಜುಮ್ಮಾ ನಮಾಜು' ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವನಲ್ಲ. ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಭಿಕ್ಷುಕರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವಂತರು ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾಹುಕಾರರೇ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾವಿಗೂ ಭಾಗ್ಯ ಬೇಕು... ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಾಹುಕಾರರು ಶ್ರೀಮಂತರಾದರೂ ಐದು ಬಾರಿ ನಮಾಜು ಮಾಡುವವರು. ಅವರಿಗೆ ಪರಲೋಕದ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವಿತ್ತು. ತನ್ನ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶವನ್ನು ದಾನ ಧರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವು ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅವರೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಎಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡು, ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಜಮಾತ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಸೀದಿಯಿಂದ ಶವ ಒಯ್ಯುವ ಮಂಚವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತರಿಸಿದರು. ಮೆಟ್ಟಲು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಪೊಲೀಸಿನವನೊಂದಿಗೆ ಗುಸು ಗುಸು ಮಾತನಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ನಾಮುಂದು-ತಾಮುಂದು ಎಂದು ಹೆಗಲು ಕೊಡಬಂದ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಹುಕಾರರೇ ಮಂಚವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಟ್ಟರು. ಆರು ಮೀಟರ್ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಾರೆ ಹರಿದು ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಎದುರಿನ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಣದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದನು... ಬಳಿಕ ಏನನ್ನೋ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡವಂತೆ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನ ಹೆಣದ ಬಳಿಗೆ ಕೋಲೂರುತ್ತಾ ಕುಂಟಿದನು.

ಹೆಣ ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿತ್ತು. ನೋಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರಕ್ಕೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ನೋಣಗಳ ಭಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿನ ಮೃದು ಬೆರಳುಗಳು ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ತನ್ನ ಜೋಳಿಗೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಹಾಸುಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಹೆಣದ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿದನು. ಹೆಣದ ಎದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪವಿತ್ರ ಶಿಲುಬೆ ಈಗ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಜನರು ಹೆಣದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನೋಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಬರಗಿ ನಿಂತನು. ಅವನಿಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಸಾವು ಕೂಡಾ

ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿಹೋದರೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪದೇ ಪದೇ ಎದೆಯನ್ನು ಹಿಂಡುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನೆದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಪವಿತ್ರ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಅದುಮಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ತಂದೆಯನ್ನು ಭಯದಿಂದಲೇ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡನು. 'ಬದರಿಯಾ ಕ್ಲಾತ್ ಸೆಂಟರ್'ನ ಪುಣ್ಯವಂತ ಹೆಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ ಹೊರಿಸಿದ ಸಾಹುಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸೂಯೆಗೊಂಡನು. ಹಸಿರು ನೋಣವೊಂದು ಮೊಂಡಾದ ಬಲಕಾಲ ಮೇಲೆ ಕಚಗುಳಿಯಿಟ್ಟಿತು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ನವಿರಾಗಿ ನಡುಗಿದನು. ತನ್ನ ಖಾಯಂ ದಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುವ 'ಲೋಬೋ'ರವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೊರಟನು.

ದೇವರು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನು - "ಸತ್ತವರಿಗಾಗಿ ಆಳಬೇಡಿರಿ; ಬಡಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ಸತ್ತವನು ಮತ್ತೆ ಹಿಂತಿರುಗನು; ಆಳಬೇಡಿರಿ. ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿರಿ."

ಆದರೂ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಲೋಬೋರವರಿಗೆ ಹೆಣಗಳ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನ ಹೆಣದ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರ ಶಿಲುಬೆ ಮತ್ತು ಬದರಿಯಾ ಕ್ಲಾತ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ ಸಾಹುಕಾರರು ತರಿಸಿದ ಶವದ ಮಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ದೇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶರಾಬು ಅಂಗಡಿಯೊಂದನ್ನು ತೆರೆದು ಸುಖವಾಗಿದ್ದ ಲೋಬೋರವರು ಜೋಸೆಫನು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಾ ಎತ್ತರದ ತಿರುಗು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಿಂದಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಲೋಬೋರವರು ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೋಟು ಎಣಿಸುವಾಗಲೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೋಟಿನ ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಳತೆಯ ರಬ್ಬರ್ ಬ್ಯಾಂಡುಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿದ್ದುವು. ನೋಟುಗಳ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಮಾಡಲು ಮೇಜಿಗೆ ಕುಟ್ಟುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜೋಸೆಫನ ಮಾತುಗಳು ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲೋಬೋರವರು ಎಲ್ಲ ನೋಟುಗಳನ್ನೂ ಎಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಚಿಲ್ಲರೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಆರಿಸುತ್ತಾ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಗೋಪುರ ನಿರ್ಮಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಮೇಜಿನ ಎದುರು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದನು. ಅವನ ಎಡಕಾಲು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಕಂಕುಳುಗಳು ನೋಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯ ಚೀಲವೊಂದಕ್ಕೆ ಸುರಿದು ನಾಜೂಕಾಗಿ ಚೀಲದ ಬಾಯಿ ಬಿಗಿದ ಲೋಬೋರವರು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಮುಗುಳುನಕ್ಕರು; ಮತ್ತು ಹೇಳಿದರು. "ಹೆಣ ಹೊರುವುದು ನನ್ನ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಣ ಹೊತ್ತರೂ ಅದರ ಪುಣ್ಯದ ಭಾಗ ನನಗೆ ಸೇರಿಯೇ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತುಂಬ್ಬೇನೆ. ಎಷ್ಟು?"

ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬೆಂಕಿಯಂತಾದವು, ಲೋಬೋರವರನ್ನೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದನು. ಲೋಬೋರವರ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಗುವಿನ ತುಣುಕುಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದುವು. ಊರುಗೋಲನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಊರುತ್ತಾ ಅಂಗಡಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿಯ ತೊಡಗಿದನು. ಕಾಲು ಇಗರ್ಜಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿತು.

ಎತ್ತರವಾದ ಇಗರ್ಜಿಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪವಿತ್ರ ಶಿಲುಬೆಯು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಪಳಪಳನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗಂಟೆ ಗೋಪುರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಗಾರ 'ಜಾನ್' ಕುಳಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. "'ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಮರಣವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದದ್ದು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಂದಲೇ ಪಾಪವೂ, ಪಾಪದಿಂದ ಮರಣವೂ ಈ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಸೇರಿದವು. ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮರಣವೂ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧಗಳಿಗಾಗಿ ತಂದೆಯಾದ ಯೇಸುವನ್ನು ದೇವರು ಮರಣಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು..." ಫಾದರ್ ಪಿರೇರಾರವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ 'ಜಾನ್' ಗೆ ವಿಪರೀತ ಹುರುಪು ಬಂದಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದೇವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಕಂಭಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತು ಶೂನ್ಯ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಸದ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ತಂದೆಯ ಸಾವಿನದ್ದು ಆಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ: ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವ - ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲುಬೆಯಿರುವ ಹೆಣದ ಕಾಲು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ಹಸಿರು ನೋಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಇಗರ್ಜಿಯ ಗೋಡೆ ಗಡಿಯಾರ ಹನ್ನೆರಡು ಬಾರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗಡಬಡಿಸಿ ಎದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರ ಜಾನ್ ಗಂಟೆ ಗೋಪುರದ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದನು. ಲಯಬದ್ಧವಾದ ಒಂದೊಂದೇ ಗಂಟೆಯ ಸದ್ದು ಗಂಟೆಗೋಪುರ ತುದಿಯಿಂದ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲತೊಡಗಿತು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದು ತಾನು ಮಲಗಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟನು.

ಒಳಗೆ ಗೋಡೆಯ ಬದಿಗಿದ್ದ ಶವವಾಹಕ ಗಾಡಿಯು ಅಣಕಿಸಿ ನಕ್ಕಂತಾಯಿತು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಗಾಡಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದನು. ಗಾಡಿಯು - ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಗಾಡಿಯ ಕಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ ಹೂವುಗಳು ಗಾಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಈ ಗಾಡಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಲೋಬೋರವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಕೂಡ ಗಾಡಿಯ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಈ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಹೆಣವನ್ನು ತಂದು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಶವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬಹಳ ಹಣ ಬೇಕಾದೀತು. ಫಾದರ್ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಾನ್ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಆದರೆ ಫಾದರ್ ಬರುವಾಗ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ, ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನ ಹೆಣ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಾಯುತ್ತಿರಲಾರದು ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರ ಗಾಡಿ ಬಂದಿರಲೂ ಸಾಕು. ತಾನು ಹೆಣದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾಸಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಯಾರು, ನಾಳೆಯಿಂದ ತಾನು ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸ ಹಾಸುಬಟ್ಟೆ ಬೇಕು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಹೆಣವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಸುಡುತ್ತಾರೋ... ಹೂಳುತ್ತಾರೋ? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಶವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನಂತೂ ಕೊಳ್ಳಲಾರರು.

ಊರುಗೋಲುಗಳನ್ನು ಕಂಕುಳುಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತು ಗೋಡೆಗಾನಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಜೋಸೆಫನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತನು. ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಕುಂಟುತ್ತಾ ತಳ್ಳಿದನು. ಬಹಳ ದೂರ ತಳ್ಳುವುದು ತನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ ಅಳು ಬಂದಿತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗಾಡಿಯನ್ನೇರಿದ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಮೊದಲು ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿದನು. ಬಳಿಕ ಕವುಚಿ ಮಲಗಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದನು. ಊಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರ ಜಾನ್ ಶೆಡ್ಡಿನ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಂದವನು ಹಾವು ಕಂಡವನಂತೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದನು.

ಹುಚ್ಚನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜೋಸೆಫನು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಗಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿದರೆ ಬಳಿಕ ಎದ್ದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಪಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ಗೋಡೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆಯಾಸವಾಗುವ ತನಕವೂ ಸುತ್ತುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಮತ್ತೆ ಗಾಡಿಗೇರಿ ಕವುಚಿ ಬಿದ್ದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು. ದೇವರ ಯಾವ ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಜೋಸೆಫನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲಾರವು ಎಂಬುದು ಜಾನ್‌ಗೆ ಖಾತರಿಯಾಯಿತು. ಫಾದರ್‌ರವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಸಭೆ ನಡೆಯುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು.

'ಜಾನ್' ಫಾದರ್‌ ರವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಕಲ್ಲಿನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜಾನ್ ದೀಪ ತರಲು ಓಡಿದನು. ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಫಾದರ್‌ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದರು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಏನನ್ನೂ ಉಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಟ್ಟೆ-ತಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದನು. ಆದರೂ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದನು. ಶವವಾಹಕ ಗಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಜೋಸೆಫನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಲುಬೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಜಾನ್ ಮತ್ತು ಫಾದರ್‌ರವರು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು.

೨

ದೇವರು ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಕರುಣಾಮಯಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೆಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದಫನ ಮಾಡಿದ ದಿನದಲ್ಲೇ ಸಾಹುಕಾರರ ಜವುಳಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚರಿಯೆನ್ನಿಸುವಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯಿತು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಐದಾರು ಮದುವೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಾಹುವಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಅಂಗಡಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕುವ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಹುಕಾರರು, ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಂಟ ಭಿಕ್ಷುಕನನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಡುಗಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಸಾಹುಕಾರರು ಸರಿಯಾಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದನು, "ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?" ಸಾಹುಕಾರರ ರಕ್ತವೆಲ್ಲ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನು ಪುನಃ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. "ಕ್ರೈಸ್ತನೊಬ್ಬನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಡ್ತೀರಾ?"

ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳಾರೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸದ ಹುಡುಗರು ಬಟ್ಟೆಯ ಭಾನುಗಳನ್ನು ಮಡಚಿ ಕನ್ನಡಿ ಕಪಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪವಾಗಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಅಂಗಡಿಯೊಳಗಡೆ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಒಂಟಿ ಕಾಲನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ಜಗಳಾಡದೇ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕೂತಿರುವ ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ವಾರೆಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಾಹುಕಾರರು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೆಣ ಹೊರಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲಾಹು ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಕೊಡಿಸಿದ್ದನು. ಇನ್ನು, ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮತಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯದ ಖಾತೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಲೆಖ್ಯಾಚಾರ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರು.

ಪಕ್ಕದ ಕಿರುಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಂಟ ಜೋಸೆಫನನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಸಾಹುಕಾರರು ಕುಂಟನನ್ನು ಹೇಳುವವರು - ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾಲ್ಕೈದು ಕಡೆಗೆ ಪೋನು ಹಚ್ಚಿ ಕುಂಟನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು, ಸಾಹುಕಾರರ ಉತ್ಸಾಹ ಕುಂಟನನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ಸಾಹುಕಾರರ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಟ ಬಿಕ್ಕುಕನಿಗೆ ಮಾಂಸದ ಊಟ ಬಡಿಸಿದರು, ಚಾವಡಿಯೊಳಗೆ ಮಲಗಲು ಹೇಳಿದರು. ಚಾಪೆ, ದಿಂಬು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಚಾದರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು, ಆದರೂ ಜೋಸೆಫನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಆಗಾಗ ಬೋಳು ಎದೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ತಂದೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದೀತೆ? ಎಂದು ಗೊಂದಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಂಜಾನೆ ನಾಲ್ಕು ಸುಮಾರಿಗೆ ಸುಂದರ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಜೋಸೆಫನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದನು. ಅವಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಸಾಹುಕಾರರ ಕಾರು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವನಂತೆ ಜೋಸೆಫನು ಕುಂಟುತ್ತಾ ಕಾರೊಳಗೆ ಕುಳಿತನು. ಕಾರು ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿತು. ಅಲ್ಲಾಹುವಿನ ಮಹಿಮೆ ಅಪಾರ: ರೈಲು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಹೊರಟಿತು.

ಈ ದೇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಗತಿಗಳು ಬಹಳ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಗುಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ದೇವರ ಅನುಮತಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕರ್ತನಾದ ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಅಪರಿಚಿತ ಊರೊಂದರಲ್ಲಿ ಜೋಸೆಫ್ ಡಿ ಕಾಸ್ಪ ಎಂಬ ಬಿಕ್ಕುಕನು ರಹಮತ್ ಎಂಬ ಕುಂಟ ಬಿಕ್ಕುಕನಾಗಿ ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆದರೂ ರಹಮತ್‌ನಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೂ ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಅವನು ಹಸಿವೆಯನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿರುತ್ತಾನೆ. ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಅಸಹಾಯಕರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವಂತೆ ಅವನು ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಿಕ್ಕುಕರೆಲ್ಲರೂ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಹಮತ್‌ನೂ ದೇವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಊಟ - ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದನು. ದಿನಕ್ಕೆ ಐದು ಬಾರಿ ನಮಾಜು ಮತ್ತು ಓದುವಿಕೆಗೆ ಹೊರತಾಗಿ ಅವನು ಬೇರೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕುಂಟನಾಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ನಮಾಜು ಮಾಡಲು ದೇವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ದೇವರಿಂದಲೇ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ರಹಮತ್ ನೂರಾರು ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡನು.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ರಹಮತ್‌ನನ್ನು ಹೋಗು ಎಂದರು. ದೇವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು; ಎಲ್ಲರೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದರು.

“ಅಲ್ಲಾಹು ನಿಮಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ, ಆಕಾಶವನ್ನು ಮೇಲ್ಭಾವಣಿಯಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ನಿಮಗಾಗಿ ಸುಂದರ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.” ಉರಿಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಹೊರನುಸುಳಿ ಬಂದ ಕುಂಟ ರಹಮತ್‌ನಿಗೆ ಎದುರಲ್ಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದ ಹಲವು ಮಹಡಿಗಳ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡವೊಂದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕಳೆದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಓದಿದ್ದ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥದ ಸಾಲುಗಳು ನೆನಪಾದವು.

ಡಾಮರು ರಸ್ತೆಯು ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು. ನರಕದ ಬೆಂಕಿಯು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ್ದು ಎಂದು ಅವನು ಓದಿದ್ದನು. ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಡುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಕರುಣಾಮಯನೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಳಗೆ ನೆರಳನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಕುಂಟ ರಹಮತ್‌ನು ನೆರಳುಗಳ ನಡುವೆಯೇ ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೆರಳಿರುವ ಜಾಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಸಂಖ್ಯ ಕಾರುಗಳು ನಿಂತಿದ್ದವು, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕಾರುಗಳು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಾನು ಓಡಿಯಾಡಿದ ರಸ್ತೆಯು ಕಳೆದ ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಸಿಗದಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಾ ರಹಮತ್‌ನು ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಪವಿತ್ರ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿನವಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಜುಮ್ಮಾ ಮಸೀದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿತ್ತು. ಸಾಹುಕಾರರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಜುಮ್ಮಾ ನಮಾಜಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಭರವಸೆಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಹುಕಾರರು ಏನಾದರೊಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ರಹಮತ್‌ನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅನುಮಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಹೋದರನಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಗಡ್ಡದ ಮುದುಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪತ್ರವು ಹೆಗಲ ಚೀಲದೊಳಗೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕುಂಟ ರಹಮತ್, ಕಂಕುಳಗಳು ನೋವಾಗುವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ವೇಗವಾಗಿ ಕಾಲೆಳೆಯತೊಡಗಿದನು.

ಮಸೀದಿಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತು ಸುಡುಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ದೇವರಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೈಚಾಚುವವರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಕುಂಟ ರಹಮತ್ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಿಳಿಯ ಅಂಗಿ ಮತ್ತು ಮುಂಡು ಬಹಳ ಶುಭವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಸಾಲಿನ ಎದುರು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಜುಮ್ಮಾ ನಮಾಜಿಗೆಂದು ಜನರು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಹುಕಾರರು ತಮ್ಮ ಕಾರೊಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ರಹಮತ್ ಆತುರದಿಂದ ಅವರೆದುರು ಹೋಗಿ ನಿಂತನು; ಅಸ್ಸಲಾಂ ಅಲೈಕುಂ ಎಂದು ವಂದನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಸಾಹುಕಾರರು ಅವಸರದಲ್ಲಿದ್ದರು; ಮಸೀದಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ನಮಾಜಿನ ಕರೆಯು ಕೇಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ರಹಮತ್‌ನಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು, ಅಚ್ಚರಿಯೂ ಆಯಿತು. ಸಾಹುಕಾರರು ತನ್ನ ಗುರುತು ಹಿಡಿದಿರಲಾರರು ಎಂದು ಅವನು ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟನು. ಮಸೀದಿಯೊಳಗೆ ಕಾಲೆಳೆದ ರಹಮತ್‌ನು ವಲು (ನಮಾಜಿಗೆ ಮುನ್ನ ನೀರಿನಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು) ಮಾಡಿಕೊಂಡನು; ನಮಾಜಿನ ಸಾಲು ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ನಮಾಜು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ದೇವರ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಂತೆ ಹೊರನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಂಟ ರಹಮತ್ ಕೊನೆಯವನಾಗಿ ಬಂದನು. ಸಾಹುಕಾರರ ಕಾರು ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು.

ರಹಮತ್‌ನ ಹೆಗಲ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪತ್ರವಿದ್ದಿತು. ಅವನಿಗೆ ಸಾಹುಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಭರವಸೆಯಿದ್ದಿತು. ಅವರಿವರಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಟಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಸಾಹುಕಾರರು ಉಂಡು ಮಲಗಿದ್ದರು. ಕುಂಟ ರಹಮತ್‌ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು.

ಪವಿತ್ರ ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಸಾಹುಕಾರರು ಐದು ಬಾರಿಯೂ ನಮಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಾಜಿನ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಜೆಯಾಯಿತು ಸಾಹುಕಾರರು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರು. 'ವಲು' ಮಾಡಲು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುಂಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದರು. ಕುಂಟ ರಹಮತ್‌ನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ವಂದಿಸಿದನು. ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಕುಂಟನ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರ ಮುಖ ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕುಂಟ ರಹಮತ್‌ನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ನೋಡಿದನು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಕಾಲ ಸಾಹುಕಾರರು ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆಯೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಾಗಿದರು. ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನು ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಕೆಲಸದ ಹುಡುಗನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಬಲಕೈಯ್ಯ ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿಯ ಎರಡು ನೋಟುಗಳಿದ್ದವು. ಅವನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕುಂಟನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದನು. ಯುವಕನು

ಮೂಕನಾಗಿದ್ದನು; ಅವನು ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಹೋಗು ಎನ್ನುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ನೋಟುಗಳನ್ನು ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬಾಗಿಲು ಎಳೆದುಕೊಂಡನು.

ದೇವರು ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದನು, “ಅಲ್ಲಾಹು ನಿಮಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ, ಆಕಾಶವನ್ನು ಮೇಲ್ಬಾವಣಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ನಿಮಗಾಗಿ ಸುಂದರ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾನೆ...” ಆಮೆನ್.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಞ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರಿನವರು. 1951 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 22 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಅತ್ತ ಇತ್ತಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ, ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಂಕ, ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೀಲಿ ಪರದೆ ಎಂಬ ಕಥೆಗಳನ್ನು, ಓದಿರಿ, ಉಮ್ಮಾ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಓಟ ಮುಂತಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಆರ್ಯಭಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದೆಹಲಿಯ ಕಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರ: ದೇವರುಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

೨. ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿ - ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ

ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ನಾಯಿಗೂ ಬಹು ಶತಮಾನಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ನಾಯಿ ನಂಬಿಗೆಯ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದೆ. ಸಾಕಿದವನಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯಿರುವಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಕಿದವನು ನಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾಕಿದವನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ನಾಯಿ ತನಗಾಗಿ ಒಂದು ಮನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಿದವನು ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ತಿಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೀರ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದಾಗ ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಬೀದಿಯನ್ನದೆ ಪ್ರೇಯಸಿಯೊಡನೆ ತೀಟೆ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕಿದವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ತೀರಿತು. ಒಂದು ಆದರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು "ಎನ್ನ ನಾಯಿತನ ಮಾರಿಸು" ಎಂದುದರ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಸ್ತುತ.

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಈ ನಾಯಿ ನಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಿದವನು ಅದರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬೇಕು. ನಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಿದವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದ್ದು ನಿಜ. ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದವನು ಗೋವಳನೆನಿಸಿದಂತೆ ನಾಯಿ ಸಾಕಿದವನನ್ನು ನಾಯಕನೆಂದರೇನೋ, ಸಾಕಿದವನೊಡನೆ ನಾಯಿಯ ಹತ್ತುಗಡೆ ಒಂದು ಬಗೆಯಾದರೆ, ಒಡತಿಯ ಹತ್ತುಗಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯದು. ಮನುಷ್ಯನು ಕಂಡು ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸಿ ಉಂಡು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟಂತೆ. ಹಲವಾರು ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವೇ ಗಾದೆಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹತ್ತದ ಭಾಗ್ಯವೆನಿಸಿವೆ. ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ನಾಯಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಗಾದೆಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಿ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೆ, ನಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಗಾದೆಗಳು ಸತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ.

ರಸಿಕತನವು ಬೇಕೆಂದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲದು. ಮನುಷ್ಯನ ರಸಿಕತನಕ್ಕೆ ನಾಯಿಯೂ ಒಮ್ಮೆ ಚಂದ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಯಾವಾಗ ? ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ. ಯಾರ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕೆ ? ಅಂತೆಯೇ "ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯೂ ಚೆಂದ" ಎಂಬ ಗಾದೆ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿತು. ಸಾಕಿದವನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದ ಸದ್ಗುಣ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ "ನಾಯಿಯ ಗುಣ ನಾಕನಿಗಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಶಿಸ್ತು ಸಂಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀಕವೆನಿಸುವ "ನಾಯಿಗಳೊಡನೆ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ" ಎಂಬ ಚಿತ್ರ ಸರ್ವಪರಿಚಿತ. ಅಂತೆಯೇ "ದತ್ತಾತ್ರೇಯನ ಕಾಲ ಬಳಿ ಹತ್ತು ನಾಯಿ" ಎಂಬ ಗಾದೆ ಚಿತ್ರ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ಗುಣ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರಭಾರವನ್ನವು ಯಾರ ಕೈಗೆ ಬಂದರೂ ಅದು ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಯಿ ನಾಯಕರ ಹತ್ತುಗಡೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದ್ದು ಆದರೇನು? "ನಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾಯಿ ತನ್ನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಳಿತು", ನಾಯಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಮರೆತು ಮುಮ್ಮಡಿ ನಾಯಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. "ನಾಯಕನಿಗೆ ಒಂದು ಹರದಾರಿ ನಾಯಿಗೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ !" ಹೇಗೆ ?

ಸಾಕಿದವನನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಾಯಿ ತನ್ನ ನಡಿಗೆಯ ದುಡಿಕಿನಿಂದ ಬಹು ದೂರ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಡೆಯ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರಳಿ ಬಂದಿದ್ದು ಒಡೆಯನೊಡನೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಾಯಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ದಾರಿಯನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಒಡೆಯನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿರಲು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದು ನಾಯಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಹಸಿವೆ-ನೀರಡಿಕೆಗಳ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಓಡೇ ಓಡುತ್ತದೆ. ಆತನನ್ನು ಕಾಣುವ ತವಕದೊಡನೆ ನೀರಡಕೆ ಹಿಂಗಿಸುವ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಸಂಗಳಿಸುವ ಆತುರ ಮಿಗಿಲಾಯಿತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಬಾವಿಯತ್ತ ತೇಕುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಹಣೆಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಹಾಳು ಬಾವಿ, “ಹಾಳು ಬಾವಿ ಕಂಡು ನಾಯಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ತೃಷೆ ಹಿಂಗಲಿಲ್ಲ”. ಹಾಲಿಲ್ಲದ ಕೊರಡು ಮೊಲೆಯನ್ನು ಮರಿ ಚೀಪಿದಂತಾಯಿತು ಎನ್ನಬೇಕೇ ?

ಅಡಸಿರುವ ಕಾಮದಿಂದ ಕಂಡು ಕುರುಡರಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗಷ್ಟೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಸಾಕಿದ ನಾಯಿಗೂ ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಯೆಲ್ಲಿ? ಅದರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. “ಅಗಸನ ನಾಯಿ ಹಳ್ಳಕ್ಕೂ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಮನೆಗೂ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಗಾದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳ ಅಗಸನ ಮನೆ ಎರಡೂ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬೇಕು ನಾಯಿ? ಅವಸರದ ಕೆಲಸ ಏನಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ? ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ನಾಯಿ ನಾಯಿಯೆ, ಆದರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಾಣಿ. ಒಂದು ಅಪ್ಪಟ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಪ್ಪಟ. “ನಾಯಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ತಿಂದೇ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಬೆಕ್ಕು ಕಸಗೊಂಡು ತಿಂದೇನೆನ್ನುತ್ತದೆ” ನಾಯಿ ಅನ್ನುತ್ತದಂತೆ “ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ, ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಎಂಜಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಗಲಿ”, ಆದರೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಾರೈಕೆಯೇ ಬೇರೆ. “ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಅವರ ಪಾಲಿನ ಹಾಲನ್ನು ನಾನೇ ಗಿಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ”.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದರೂ “ನಾಯಿಗೆ ಅಡುಗೆಮನೆ ತೋರಿಸಬಾರದು” ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಲಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ “ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಾಯಿ ತಲೆಗೇರುತ್ತದೆ”. ನಾಯಿಗೆ ಬೊಗಳುವುದು ಒಂದೇ ಗೊತ್ತು, ಪ್ರಾಣಿಯಿರಲಿ, ಮನುಷ್ಯನಿರಲಿ ಹೊಸಬನಾಗಿ ಕಂಡರೆ ತೀರಿತು, ಅದರ ಬೊಗಳೆ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದು, “ಆನೆಯಂಥ ಮಹಾಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಲಿ, ಸ್ವಾಮಿಯಂಥ ಮಹತ್ತರ ಚೈತನ್ಯವಾಗಲಿ ಸುಳಿದರೆ ನಾಯಿಯ ಬೊಗಳು ಚೇತರಿಸುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬೊಗಳೇ ಬೊಗಳುತ್ತದೆ”. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. “ಆನೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ನಾಯಿ ಬೊಗಳುತ್ತದೆ”, ಆದರೆ ತಿರುಪೆಯವರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ ಕನ್ನಕೊರೆಯುವವನಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ “ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಕಚ್ಚುವ ನಾಯಿ ಬೊಗಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಕ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡವರು ದೂರದಿಂದಲೇ ಬೆದರಿಸಿ ಬಡಿಗೆ ಬೀಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೂಕ ನಾಯಿಯ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕು ನಾಯಿ ಸತ್ತವು ಏಕೆ ? ಅವೆಲ್ಲ ಕಚ್ಚುವ ನಾಯಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾದ್ದರಿಂದ, ಗುಣದ ಡೊಂಕು ತಿದ್ದಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಾಲದ ಡೊಂಕು ತಿದ್ದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ವೃಥಾ. “ನಾಯಿಯ ಬಾಲ ಲಳಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೂ ಅದರ ಡೊಂಕು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ”, ನಾಯಿಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರೆದು ದೊಡ್ಡಸ್ಥನ ಕೊಡುವುದೇ ಬೇಡ, ತಪ್ಪಿ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಹಠಿ ಎಂದರೆ ಸಾಕು. ಅದನ್ನೋಡಿಸಲು ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಡ. “ನಾಯಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ಬಣ್ಣದ ಕೋಲೇ? ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಕೇರಿ ಬಂತೆಂದು ಜಿಗಿದು ಹೋಗುವುದು. ಅಂದಣವನ್ನೇರಿದ ನಾಯಿ ಮುನ್ನಿನ ಗುಣ ಬಿಡದು”.

ನಾಯಿ ಅಸ್ಥಶ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲ. ಆಡು, ಎಮ್ಮೆಗಳ ಹಾಲು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದರೆ ನಾಯಿ ಹಾಲು? ಏತಕ್ಕೂ ಬೇಡ. “ನಾಯಿ ಹಾಲು ನಾಯಿಯ ಮರಿಗಲ್ಲದೆ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು”, ನಾಯಿ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗಂಡದ ಹಾಲಿದ್ದರೇನು? ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಎಡೆಗೆ ಬರಲಾರದು.

“ಹಸಿದ ನಾಯಿ ಹಳಸಿದ ನುಚ್ಚು” ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸೇರುವೆ, ಆದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಸಾಕಿದವನ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಆಹಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬೇಡರವನ ನಾಯಿಗೆ ಸಿಗುವ ಆಹಾರಕ್ಕೂ ಜಾಡರವನ ನಾಯಿಗೆ ಸಿಗುವ ಆಹಾರಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. “ಅಂತೆಯೇ ಹಿಡಿದದ್ದು ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ ಬೇಡರ ನಾಯಿ, ಹಿಡಿದು ಬಿಡತಾವ ಜಾಡರನಾಯಿ” ಎಂದು ಬೇಟೆಯ ಕೌತುಕವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಿಗೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇರುವ ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಬಂಧವೆಂಥದನ್ನುವುದು ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ ರವರು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಡಚಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಬರಹಗಾರರಾದ ಇವರು ಮಧುರ ಚೆನ್ನರ ಒಡನಾಡಿಗಳಾಗಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಿಲನ,ಮುಗಿಲ ಜೋಗುಳ,ಪೂಜಾ,ಮಾತೃವಾಣಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನ),ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ,ಢಾಳಿಸಿದ ದೀಪ,(ಕಥಾ ಸಂಕಲನ),ಜನಜೀವನ,ಸಪ್ತಪದಿ,ಮರೆಮಚ್ಚುಕ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಅಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾದ ಡಾ//ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ರವರಿಂದ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ,ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಓದುಪಠ್ಯ:

೪.ಜಾಗತೀಕರಣ:ಗಾಂಧಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ - ಸಿ.ನಾಗಣ್ಣ

ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಲಾಭಗಳಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಅನೇಕ ಧ್ವನಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೊಬ್ಬಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಅಸಂಗತವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಹಿಂಸೆ, ಅಪರಾಧ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ದುರಾಸೆ, ಮೈಗಳ್ಳತನ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಅಸಂಗತವಾಗಿ ಕಾಣಲಾರದು. ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಚಾರಿತ್ರವಿಹೀನ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆತಂಕ ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಮರದ ಸುದೀರ್ಘ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಧೈರ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಗೂ ದೃಢತೆಯನ್ನು ನಾವು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಚಳುವಳಿಯ ಆದ್ಯಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಗಾಂಧಿರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು: ನೈತಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಜನರು ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರ ಸರ್ವೋದಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅನನ್ಯವಾದದ್ದು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ 'ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ' ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದೋ ಎಂಬುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಉದಾರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಜಾಗತೀಕರಣದ ನೇತೃತ್ವ ಪ್ರಭಾವ ಈಗಾಗಲೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಇಲ್ಲಗೈಯಲು ನಾವು ಗಾಂಧೀ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಸಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ ಬಹಳ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ವಿಷಯಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಆ) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಇ) ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಈವತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳತ್ತ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ:

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶಿಲ್ಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಎಂದಾದರೆ, ಜವಹರ್ ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ರೂವಾರಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಶ್ರೀಮಂತರ

ತಿಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳಾದ ಆಹಾರ, ವಸ್ತ್ರ, ಆಶ್ರಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದವು.

ಪಡುವಣದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿ ಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣವೇ ನಮ್ಮ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧಾಪಧವೆಂದು ನೆಹರು ಮನಗಂಡರು. ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇವತ್ತಿನ 'ಪ್ರಧಾನ ವಲಯ ಎಂದು ನೆಹರು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದೂ, ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದೂ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಭಾರತದಂತಹ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕೈಗಾರಿಕೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆಂದು ನೆಹರೂರವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಲು ಬಹಳಕಾಲ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭಾ ಚರ್ಚೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಹರೂ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ನೋವುಂಟು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ.... ನಾನು ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮೋಹಿಸುವನ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯಂತ್ರಬೇಕು, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಂತ್ರಗಳು ಬೇಕು, ಆದ ಭಾರತದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ನಾವಷ್ಟೇ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಯಂತ್ರಯುಗದ ಕಡೆ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರಿಗೆ ಅದರ ಫಲದಕ್ಕಿಲ್ಲೊಲ್ಲದು. ಗಣನೀಯ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯದವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೊಂದು ವಿಧಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಸಂದಿದೆ; ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದ್ಯೋಗದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಪಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಯ ದುರಂತವನ್ನು ನಾವು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ ವ್ಯಾಪಾರೀ ವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿರುವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನಾಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿ ಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ, ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಂಗಡದಲ್ಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಲಾದಾಯ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರಣ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಭಾರತದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕೂಡ ಹಣಕಾಸು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮತ್ತು ಉದಾರೀಕರಣ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದೆಂದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮ

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂದರೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮಾಮೂಲು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಉತ್ತಮಿಕೆಯನ್ನು ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಶಾರೀರಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಈ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ, ಸಮಾಜ ಸದರ ಐಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕ್ಷೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವಾಗ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು: ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಲೇಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಠ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ, ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ದಕ್ಷತೆ ಎಂದರೆ ಖಾಸಗೀ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಲಾಭ ಗಳಿಸುವಿಕೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢವಾದ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಲಾಭವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಜಾಗತಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸುವಂಥಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಸರ್ವಶಕ್ತ ಜಾಗತಿಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಐ.ಎಮ್.ಎಫ್, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್, ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ, ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳದ್ದೇ ದರ್ಬಾರಾಗಿರುವಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದಾಗಿ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವಾಗಲೂ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಇವು ಅಸಮರ್ಥ ವಾಗಿವೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಬಂಧ ಉದಾರೀಕರಣ - ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮಾರ್ಗ ಸಲ್ಲದೆಂದು ವಿರೋಧಿಸುವವರ ಕಾಳಜಿಗಳು ಎರಡು ಬಗೆಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ; ಒಂದು, ಜನರನ್ನು ಮಧ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ತಂದು ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದರ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದು; ಎರಡನೆಯದು, ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಗಳು ಇದರ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಿಗಾವಹಿಸುವುದು. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುವಾಗ ಆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಅರ್ಧಶತಮಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ರೀತಿ - ರಿವಾಜುಗಳನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ವಿಧಾನ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರವಾಗಿದ್ದು ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಮಾಜಸದರು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆಂಬ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀ ಹಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ

ಅಂಗವೂ ಕೂಡಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗವೇ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ, ಆಶ್ರಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮಾನವ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಸಂತ್ರಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಜೀವಂತ ಸಮಾಜವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಡತನವನ್ನನುಭವಿಸುವ ಸಮಾಜವೂ ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕೇತರವಾದ ಇಂಥ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ದುಡಿಯುವಂತಹ ಸ್ತ್ರೀ - ಪುರುಷರು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದವರನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕವಾದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ಅಪರೂಪವೇನಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆಯೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತೆರೆಯುವುದು ಒಂದು ಅಂಗವಾದರೆ ಸಮಾಜದ ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯೊಡ್ಡುವ ಪರಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕತೆಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನಾರಹಿತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಪಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗಾಂಧಿ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ - ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಹೊಸಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿರಲಿ, ಆದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಭದ್ರವಾಗಿರಲಿ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲಿವಾದರೆ ಕಲೆಯ ರೂಪಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ರೀತಿ - ರಿವಾಜುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾದರಿ ಎದ್ದು ದೇಶೀಯ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿ ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಪರವಸಾನವಾಗುವುದು.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳ ನಡುವೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿದ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ತಾರತಮ್ಯ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೊರಗಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡವಾದದ್ದು ಯಾವುದು, ಜಳ್ಳು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿ, ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಂತಸ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜನಸಮುದಾಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸದೃಢ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಜನವರ್ಗ ಅಮೇರಿಕ ಅಥವಾ ಯೂರೋಪಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಮಾಜಗಳು ಒಪ್ಪಿರುವ ಶೈಲಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಹಾಗೂ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಪುರಾವೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಾಗೂ ಪುರುಷರು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಾಹುಕಾರತನವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಗಳಿಸುವುದು

ಜೀವನದ ಪರಮ ಧ್ಯೇಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ಹಾಗಿದೆ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಡತೆಯನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕೇವಲ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ದುರಾಸೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅಪರಾಧ, ಹಿಂಸೆ ಅವಗುಣಗಳಾಗಿವೆ. ಜ್ಞಾನ, ರಾಜಕೀಯ, ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರು ಉಳಿದವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಗಮನಿಸುವಾಗ ಮೊದಲೇ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದ ನೇತೃತ್ವ ಗುಣಗಳು ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೈದುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು.

ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಏನು? ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಎತ್ತರಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕಬೇಕು. ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಬಳಸಿದವಾದರೆ: ಜಾಗತೀಕರಣ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಒದಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು, ವಿದೇಶೀ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಭಾರತೀಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದೇ ಎಂಬ ಏಕೈಕ ಮಾನದಂಡ ನಮ್ಮ ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ಅನವರತ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬೋಧಿಸಿದ ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಮಾನವ ಪ್ರಯತ್ನ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವನಿಯಂತ್ರಣ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಗಳಾಗಿ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಾರಿ ಕೂಗಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯ ಮೆಲುದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾದ ಎಂಬುದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ: ಸಿ. ನಾಗಣ್ಣ

ಕವಿ,ವಿಮರ್ಶಕ,ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಇವರು ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ,ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೋಧಕರಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸುದ್ದಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ನೆನೆದು,ಗುಣವೆಂಬುದೇ ಒಗಟು ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಇವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವರ್ಧಮಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎನ್.ಇ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ
ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೌರಭ-III
ಬಿ.ಕಾಂ. ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಅವಧಿ: 2 1/2 ಘಂಟೆ

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕ: 60

- I. ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (5X2=10)
(ಪ್ರತಿಭಾಗದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಪೂರ್ಣವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕಡ್ಡಾಯ)
- II. ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (4X5=20)
(6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಬೇಕು)
- III. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಪುಟಗಳಷ್ಟು ಉತ್ತರಿಸಿ. (2X10=20)
(4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಬೇಕು)
- IV. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.(ಓದು ಪಠ್ಯ) (2X5=10)
(4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಬೇಕು)

ಎನ್.ಇ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೌರಭ-III

ಬಿ.ಕಾಂ. ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ ನಾಯಕ

ಪರಿಶೀಲಕರು

ಡಾ.ಬೆಳಕೆರೆ ಲಿಂಗರಾಜಯ್ಯ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ವಿವೇಕಾನಂದ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ರಿಯಾಜ್ ಪಾಷ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಯಲಹಂಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ: ೯೯೦೧೬೦೦೧೨೨

ಪ್ರೊ.ರಮೇಶ್.ಎಂ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿ ಸಂಜೆ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಯಲಹಂಕ ಉಪನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ: ೯೯೦೦೧೧೨೨೧೨೨

ಡಾ.ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಯಲಹಂಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ: ೮೦೨೨೨೨೯೨೪೬೨

